

**T. C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK MÜSİKİSİ ANASANAT DALI**

**ALMANYA'YA GİDEN TÜRK İŞÇİLERİ VE
MÜZİK YAŞAMI**

SANATTA YETERLİK TEZİ

**Hazırlayan
Haluk YÜCEL**

**Danışmanı
Yrd. Doç. Naci MADANOĞLU**

İstanbul - 2014

T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

.....Türk müzikisi..... Anasanat Dalı Sanatta Yeterlik Programı öğrencisi
.....Haluk.....Yücel..... tarafından hazırlanan
“.....Almanya'ya Giden Türk İşçileri ve Müzik Yaşamı.....”
adlı bu çalışma jürimizce Sanatta Yeterlik Tezi olarak kabul edilmiştir.

Sınav Tarihi :20.10.2015

(Jüri Üyesinin Ünvanı, Adı, Soyadı ve Kurumu) :

Jüri Üyesi: Yrd.Doc.Naci MADANOĞLU
Danışman: HALIÇ.....Üniv.....Türk Müzikisi.....ASD Öğr.Üyesi

Jüri Üyesi: Prof. Saim AKEL
HALIÇ.....Üniv.....Türk Müzikisi..... ASD Öğr. Üyesi

Jüri Üyesi: Yrd. Doç. Dr. Mehmet Emin AGAR
.....Üniv..... ASD Öğr. Üyesi

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Fatma Adile BASER
Fatih.....Üniv..... ASD Öğr. Üyesi (Yedek)

Jüri Üyesi: Yrd. Doç. Dr. Sinan Karadeniz
.....Halıç.....Üniv.....Türk Müzikisi..... ASD Öğr. Üyesi (Yedek)

İmzası:

.....

.....

.....

.....

ÖNSÖZ

Sanatta yeterlik eğitimim boyunca ve bu çalışmanın her aşamasında katkılarını ve yardımlarını esirgemeyerek beni yönlendiren ve destek veren, teşvik eden, başta tez danışmanım Yrd. Doç. Naci Madanoğlu olmak üzere bütün hocalarıma en içten duygularıyla saygılarımı ve teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmanın sosyolojik çerçevesinde bilgisinden istifade ettiğim hocam Prof. Dr. Andrea Bührmann'a, henüz yüksek lisans öğrencisiyken bu konuyu incelemek için fikirlerine başvurduğum Prof. Dr. Serpil Mürtezaoğlu'na, bilgilerinden istifade ettiğim Prof. Mutlu Torun'a, Yrd. Doç. Dr. Şirin Karadeniz'e, Doç. Dr. Fatma Adile Başer'e ve Yrd. Doç. Dr. Yavuz Daloğlu'na saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Değerli arkadaşlarım, meslektaşım Filiz KAYA ve Mehmet ACAR'a vermiş oldukları destekten dolayı sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Bu çalışmanın ortaya çıkabilmesi için maddi ve manevi desteklerini hiçbir zaman eksik etmeyen, almış olduğum her kararda yanımda duran değerli aileme teşekkürlerimle.

Haluk YÜCEL
Krefeld 2014

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ÖNSÖZ.....	I
İÇİNDEKİLER	III
KISALTMALAR	VI
TABLO LİSTESİ.....	VII
ŞEKİL LİSTESİ.....	IX
ÖZET.....	XI
ABSTRACT	XII
1. GİRİŞ.....	1
2. ALMANYAYA GİDEN TÜRK İŞÇİLER	9
2.1. Almanya'ya Gelen Türk İşçilerinin Bireysel Ve Toplumsal Özellikleri	9
2.1.1. 1961-1975 Yıllarının İncelenmesi	12
2.1.2. 1976-1986 Yıllarının İncelenmesi	14
2.1.3. 1987-1995 Yıllarının İncelenmesi	17
2.1.4. 1995-2014 Yıllarının İncelenmesi	17
2.2. Almanya'ya Gönderilen Türk İşçilerinin Müzik Yaşamı (1961-2014)	20
2.3. Günümüzde Almanya'da Türk Müziği	25
2.3.1. Darmstadt ve İnimb Örneği	27
2.4. Türk Derneklerinde Müzik.....	28
2.4.1. Türk Federasyonuna Bağlı Dernekler.....	28
2.4.2. Alevi Dernekleri	28
2.4.3. DİTİB ve Camiiler.....	29
2.4.3.1. Kültürel Faaliyetler	30
2.5. Alman Kurumları ve AWO'ya (Arbeiterwohlfahrt) Bağlı Türk Dernekleri, Volkhochschule (Halk Eğitim Merkezi) Çalışmaları ve Müzik	31
2.6. T.C.Büyükelçilik ve Başkonsoloslukların Faktörü	31
2.6.1. T.C. Essen Başkonsolosluğu Desteğindeki NRW Türk Müziği Korosu Konserleri.....	32
3. “ALMANYA'DAKİ TÜRK TOPLUMUNUN MÜZİK YAŞAMI”	33
3.1. Krefeld ve Leverkusen Çevresi Türkleri Arasında Yaşatılmaya Çalışılan Türk Müziği	33
3.2. Araştırılan Bölgedeki Müzik Faaliyetleri	34
3.2.1 Krefeld Türk Müziği Topluluğu	35
3.2.1.1. Konserler	36
3.2.1.2. Sosyal Sorumluluk Çalışması	37
3.2.1.3. Seminer ve Konferanslar	37
3.2.1.4. Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler	37

3.2.2.	Krefeld Türk Müziği Çocuk Korosu	39
3.2.2.1.	Konserler	40
3.2.2.2.	Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler	40
3.2.3.	Krefeld Alevi Derneği Müzik Çalışmaları	41
3.2.3.1.	Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler	42
3.2.4.	Krefeld Yavuz Sultan Selim Camii Çocuk İlahi Topluluğu.....	43
3.2.4.1.	Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler	43
3.2.5.	Krefeld Türk Halk Müziği Topluluğu	44
3.2.5.1.	Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler	45
3.2.6.	Leverkusen Musiki Cemiyeti.....	45
3.2.6.1.	Konserler	46
3.2.6.2.	Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler	46
3.2.7.	Leverkusen Türk Veliler Birliği Çocuk Korosu	48
3.2.7.1.	Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler	48
3.2.8.	Duisburg “Alaturka” Türk Sanat Müziği Korosu.....	49
3.2.8.1.	Konser	49
4.2.8.1.	Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler	49
3.2.9.	Duisburg “Fasıl” Korosu	51
3.2.9.1.	Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler	51
3.2.10.	Duisburg Trabzonlular Derneği Karadeniz Korosu.....	52
3.2.10.1.	Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler	53
3.2.11.	Duisburg Alevi Derneği Türk Halk Müziği Çalışmaları	53
3.2.11.1.	Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler	54
3.2.12.	Duisburg “Gülnehal” Tasavvuf Müziği Topluluğu.....	54
3.2.12.1.	Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler	56
3.2.13.	Neuss Türk Sanat Müziği Topluluğu.....	56
3.2.13.1.	Konserler:	57
3.2.13.2.	Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler	58
3.2.14.	Gelsenkirchen Atatürkçü Düşünce Derneği Türk Sanat Müziği Korosu	58
3.2.14.1.	Konserler	59
3.2.14.2.	Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler	59
3.2.15.	Gelsenkirchen AWO Türk Sanat Müziği Korosu.....	60
3.2.15.1.	Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler	61
3.2.16.	Essen NRW Türk Sanat Müziği Korosu.....	61
3.2.16.1.	Konserler	62
3.2.16.2.	Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler	64
3.2.17.	Oberhausen Türk Birliği Türk Müziği Topluluğu.....	65
3.2.17.1.	Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler	65
3.2.18.	Dortmund Türk Eğitim Merkezi Müzik Çalışmaları.....	66
3.2.18.1.	Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler	67
3.2.19.	Dortmund Türk Sanat Müziği Korosu.....	68
3.2.19.1.	Konserler	69
3.2.19.1.	Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler	69
4.	ANKETE TABİ TUTULAN KİŞİLERİN PROFİLİ.....	70
4.1.	Çalışmanın Örneklemi ile İlgili Analizi.....	70
4.2.	Çeşitli Nüfus Bileşenlerine Göre Müzik Tercih Eğilimleri	71
4.2.1.	Cinsiyet ve Yaş Grupları	71
4.2.2.	Çocukluğun Geçtiği Bölge	74

4.2.3. Aile İçi Konum	76
4.2.4. Ailenin Gelir Durumu.....	77
4.2.5. Eğitim Düzeyi.....	77
4.2.6. Mesleki Durum	79
4.3. Müzikle İlgili Tepitler	80
4.3.1. Müzikle İlgili Düzeyi.....	80
4.3.2. Müzik Türü Tercihleri	80
4.3.3. Hangi Tür Dini İçerikli Müzikten Hoşlanma	82
4.3.4. Pop Müzikten Hoşlanma / Hoşlanmama Sebebi	83
4.3.5. TSM Müzikten Hoşlanma / Hoşlanmama Sebebi	84
4.3.6. THM Müzikten Hoşlanma / Hoşlanmama Sebebi.....	85
4.3.7. Arabesk Müzikten Hoşlanma / Hoşlanmama Sebebi	86
4.3.8. Hip-Hop Tarzı Müzikten Hoşlanma / Hoşlanmama Sebebi.....	87
4.3.9. Klasik Müzikten Hoşlanma / Hoşlanmama Sebebi	88
4.4. Değişkenlere Göre Müzik Tercihleri	89
4.4.1. Cinsiyet ve Müzik Türü Arasındaki	89
4.4.2. Meslek Türleri ve Müzik Türü Arasındaki.....	92
4.4.3. Müzik Türleri ve Değişkenlere Göre Tutum	93
4.4.3.1. Cinsiyet ve Türk Halk Müziği.....	93
4.4.3.2. Cinsiyet ve Türk Sanat Müziği	95
4.4.3.3. Cinsiyet ve Arabesk	98
4.5. Dini İnanç ve Yaşamaya Bağlılık Açısından Müzikle İlgili Analiz	101
4.5.1. Dini Duygu Boyutu ile İlgili Analiz.....	101
4.5.2. Müzikle Uğraşanların İbadet Boyutu	103
4.5.2.1. Allah'a İnanç Durumu.....	103
4.5.2.2. Namaz Kılma Durumu	104
4.5.2.3. Oruç Tutma Durumu	104
4.6. Din ve Müzik Arasındaki İlişkiye Göre Analiz	105
4.6.1. Dini Duygu Uyandıran Müzik.....	105
4.6.2. Ezan ve Mevlid.....	106
4.6.3. Mevlevi ve Sema Ayinleri.....	107
4.6.4. Cem Evlerindeki Müzik ve Etkisi	108
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	109
6. KAYNAKÇA	115
7. EKLER	118
8. ÖZGEÇMİŞ	142

KISALTMALAR

Awo	: Arbeiterwohlfahr
BfA	: Bundesanstalt für Arbeit
İnimb	: Kùltürlerarası Müzik ve Sahne Sanatları Enstitüsü
No	: Numara
NRW	: Kuzey Ren Vesfalya
T.C.	: Türkiye Cunhuriyeti
THM	: Türk Halk Müziği
TSM	: Türk Sanat Müziği
Yrd. Doç	: Yardımcı Doçent
Prof.	: Profesör
Doç.Dr.	: Doçent Doktor

TABLO LİSTESİ

	Sayfa No.
Tablo 2.1: Almanya'daki Türk Vatandaşlarının Eyaletlere Göre Dağılımı, Örneklemeye Alınan Şehirler	19
Tablo 2.2: Vatandaşlarımızın Almanya'da Kalış Sürelerine Göre Sayıları	20
Tablo 2.3: Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı.....	20
Tablo 4.1: Müzikle ilgilenme Oranı	71
Tablo 4.2: Cinsiyete Göre Dağılım (Yetişkinler)	72
Tablo 4.3: Cinsiyete Göre Dağılım (Çocuk Koroları).....	72
Tablo 4.4: Yaş Gruplarına Göre Dağılım (Yetişkinler).....	73
Tablo 4.5: Yaş Gruplarına Göre Dağılım (Çocuk Koroları)	74
Tablo 4.6: Çocukluğun Geçtiği Bölge (Yetişkinler)	74
Tablo 4.7: Çocukluğun Geçtiği Bölge (Çocuk Koroları)	75
Tablo 4.8: Çocukluğun Geçtiği Yerleşim Birimine Göre Dağılım	75
Tablo 4.9: Koro üyelerinin aile içi konumları	76
Tablo 4.10: Ailenin Gelir Durumu	77
Tablo 4.11: Üyelerin Eğitim Düzeyi	78
Tablo 4.12: Koro Üyelerinin Mesleki Durumları	79
Tablo 4.13: Müzik İlgi Düzeyi	80
Tablo 4.14: Tercih Edilen Müzik Türlerine Göre Dağılım	81
Tablo 4.15: Hangi Tür Dini İçerikli Müzikten Hoşlanma	82
Tablo 4.16: Tasavvuf Müziğinden Hoşlanmama	82
Tablo 4.17: Pop Müzikten Hoşlanma	83
Tablo 4.18: Pop Müzikten Hoşlanmama	83
Tablo 4.19: SM Müzikten Hoşlanmama.....	84
Tablo 4.20: TSM Müzikten Hoşlanma	84
Tablo 4.21: THM Müzikten Hoşlanma	85
Tablo 4.22: THM Müzikten Hoşlanmama	85
Tablo 4.23: Arabesk Müzikten Hoşlanma	86
Tablo 4.24: Arabesk Müzikten Hoşlanmama	86
Tablo 4.25: Hip-Hop Müzikten Hoşlanma	87
Tablo 4.26: Hip-Hop Müzikten Hoşlanmama	87
Tablo 4.27: Klasik Müzikten Hoşlanma.....	88
Tablo 4.28: Klasik Müzikten Hoşlanmama	88
Tablo 4.29: Yaş ve Müzik Tercihi	89
Tablo 4.30: Çocukluğun Geçtiği Bölge ve Müzik İlişkisi.....	90
Tablo 4.31: Çocukluğun Geçtiği Yerleşim Birimi ve Müzik İlişkisi	90
Tablo 4.32: Koro üyelerinin aile içi konumları ve Müzik İlişkisi	91
Tablo 4.33: Eğitim Düzeyi ve Müzik Arasındaki İlişki	91
Tablo 4.34: Mesleklere Göre Müzik Türü İlişkisi	92
Tablo 4.35: Cinsiyet ve Türk Halk Müziğinden Hoşlanma Sebepleri Arasındaki Bağ.....	93

Tablo 4.36: Cinsiyet ve Türk Halk Müziğinden Hoşlanmama Sebepleri Arasındaki Bağ.....	93
Tablo 4.37: Yaş ve Türk Halk Müziğinden Hoşlanma Sebepleri Arasındaki Bağ	94
Tablo 4.38: Yaş ve Türk Halk Müziğinden Hoşlanmama Sebepleri Arasındaki Bağ.....	94
Tablo 4.39: Eğitim Düzeyi ve Türk Halk Müziğinden Hoşlanma Sebepleri Arasındaki Bağ.....	95
Tablo 4.40: Cinsiyet ve Türk Sanat Müziğinden Hoşlanma Sebepleri Arasındaki Bağ.....	95
Tablo 4.41: Cinsiyet ve Türk Sanat Müziğinden Hoşlanmama Sebepleri Arasındaki Bağ.....	96
Tablo 4.42: Yaş ve Türk Sanat Müziğinden Hoşlanma Sebepleri Arasındaki Bağ	96
Tablo 4.43: Yaş ve Türk Sanat Müziğinden Hoşlanmama Sebepleri Arasındaki Bağ.....	97
Tablo 4.44: Eğitim Düzeyi ve Türk Sanat Müziğinden Hoşlanma Sebepleri Arasındaki Bağ.....	97
Tablo 4.45: Eğitim Düzeyi ve Türk Sanat Müziğinden Hoşlanmama Sebepleri Arasındaki Bağ.....	98
Tablo 4.46: Cinsiyet ve Arabesk Müziğinden Hoşlanma Sebepleri Arasındaki Bağ	98
Tablo 4.47: Cinsiyet ve Arabesk Müziğinden Hoşlanmama Sebepleri Arasındaki Bağ.....	99
Tablo 4.48: Yaş ve Arabesk Müziğinden Hoşlanma Sebepleri Arasındaki Bağ.....	99
Tablo 4.49: Yaş ve Arabesk Müziğinden Hoşlanmama Sebepleri Arasındaki Bağ	100
Tablo 4.50: Eğitim Düzeyi ve Arabesk Müziğinden Hoşlanma Sebepleri Arasındaki Bağ.....	100
Tablo 4.51: Eğitim Düzeyi ve Arabesk Müziğinden Hoşlanmama Sebepleri Arasındaki Bağ.....	101
Tablo 4.52: İslam Dinini Öğrenme Durumuna Göre Dağılım.....	102
Tablo 4.53: Ailedeki Din Eğitimine Göre Dağılım	102
Tablo 4.54: Allah'a İnanç Durumuna Göre Dağılım.....	103
Tablo 4.55: Namaz Kılma Durumu	104
Tablo 4.56: Oruç Tutma Durumu	104
Tablo 4.57: Dini Duygu Uyandıran Müzik	105
Tablo 4.58: Ezan ve Mevlid	106
Tablo 4.59: Ezan ve Müzik Tercihi	106
Tablo 4.60: Mevlevi ve Sema Ayinleri Hakkında Görüşleri.....	107
Tablo 4.61: Cem Evlerindeki Müzik	108

ŞEKİL LİSTESİ

	Sayfa No.
Şekil 2.1:	Hamburg Tren İstasyonu Önündeki Türk İşçi Kafiliyesi 10
Şekil 2.2:	İşçiler İçin Hazırlanan Barınaktan Bir Görüntü 10
Şekil 2.3:	Heim, Yatakhane ve Türk İşçiler..... 11
Şekil 2.4:	Yatakhaneden bir resim, Almanca öğrenmeye çalışan işçiler 13
Şekil 2.5:	Madende çalışan Türk İşçiler 13
Şekil 2.6:	Almanya'ya Çalışmaya ya da Eş Durumu ile Giden Kadınlar 14
Şekil 2.7:	National Zeitung Haberi 16.01.1993 15
Şekil 2.8:	Türkleri istemeyen duvar yazısı ve Türk işçi Türkler dışarı! 16
Şekil 2.9:	Köln Diyanet İşleri Camii..... 18
Şekil 2.10:	Almanya Alevi Derneği..... 18
Şekil 2.11:	Cem Karaca 23
Şekil 2.12:	Neşet Ertaş 23
Şekil 2.13:	TRT ve Köln Polis Bاندosu “Birlikte, Zusammen” Konseri..... 25
Şekil 2.14:	TRT Köln Türk Halk Müziği Konseri 26
Şekil 2.15:	Almanya'nın Dietzenbach kentinde “Avrupa Saz Okulu”nun Bir Konseri..... 26
Şekil 2.16:	Ozan Müzik Evi ve Darmstadt Müzik Akademisi Ortaklaşa Verdikleri Konser 27
Şekil 2.17:	INIMB Gelsenkirchen Konseri..... 27
Şekil 2.18:	T.C. Essen Başkonsolosluğu'nun Himayesinde Gerçekleşen Bir Konser..... 32
Şekil 3.1:	Almanya NRW Eyaleti 33
Şekil 3.2:	Krefeld Türk Müziği Topluluğu Konseri Mayıs 2013 39
Şekil 3.3:	Krefeld Türk Müziği Topluluğu Çocuk Korusu Prova 41
Şekil 3.4:	Krefeld ve Çevresi Alevi Kültür Merkezi (KR-AKM) Bağlama Dersi..... 42
Şekil 3.5:	Krefeld Türk Halk Müziği Korusu 44
Şekil 3.6:	Leverkusen Musiki Cemiyeti Konseri 47
Şekil 3.7:	Leverkusen Türk Veliler Derneği Çocuk Korusu..... 48
Şekil 3.8:	Duisburg Alaturka Türk Sanat Müziği Korusu 17.06.2014 50
Şekil 3.9:	Karadeniz Orkestrası 52
Şekil 3.10:	Duisburg Alevi Derneği Müzik Çalışmaları..... 54
Şekil 3.11:	Duisburg Gülnihal Tasavvuf Müziği Korusu 55
Şekil 3.12:	Neuss Türk Sanat Müziği Korusu Prova 57
Şekil 3.13:	Gelsenkirchen Türk Sanat Müziği Korusu Şükrü Türkmen Özel Konseri, 10.04.2009..... 59
Şekil 3.14:	Gelsenkirchen AWO Türk Sanat Müziği Korusu..... 60
Şekil 3.15:	Kültürlerarası Müzik ve Sahne Sanatları Enstitüsü NRW Türk Müziği Korusu 63

Şekil 3.16:	Kültürlerarası Müzik ve Sahne Sanatları Enstitüsü NRW Türk Halk Müziği Korosu	63
Şekil 3.17:	Oberhausen Türk Birliği Türk Müziği Topluluğu Konseri	65
Şekil 3.18:	Dortmund Türk Eğitim Merkezi Müzik Çalışmaları	67
Şekil 3.19:	Dortmund Türk Sanat Müziği Korosu Konser Haberi	68
Şekil A.1:	Darmstadt Korosu	118
Şekil A.2:	INIMB Gelsenkirchen Konseri	119
Şekil A.3:	INIMB Gelsenkirchen Konseri	119
Şekil A.4:	INIMB Gelsenkirchen Konseri	120
Şekil A.5:	Krefeld Türk Müziği Topluluğu Mayıs 2014 Konser Afişi	120
Şekil A.6:	Oberhausen Türk Halk Müziği Etkinliği	121
Şekil A.7:	T.C. Essen Başkonsolosluğu'nun Himayesinde Gerçekleşen Konser	121
Şekil A.8:	T.C. Essen Başkonsolosluğu himayesinde Dortmund'da gerçekleşen "Çok Kültürlü Toplum: Kültür, Siyaset ve Eğitim" konulu Konferans'tan, 24.06.2011	122
Şekil A.9:	Konser Programı Krefeld	123
Şekil A.10:	Krefeld Türk Müziği Topluluğu Haluk Yücel, Dilek Yüzlüer Konseri Sonrası Sabah Gazetesi Haberi (15.06.2013)	125
Şekil A.11:	Krefeld Türk Müziği Topluluğu Konseri Sonrası Rheinsche Post 17.06.2013	125
Şekil A.12:	Türk Müziği ve Batı Müziği Konseri 22.02.2014 Volkhochschule Krefeld Westdeutsche Zeitung 19.02.2014	126
Şekil A.13:	Krefeld ve Çevresi Alevi Kültür Merkezi (KR-AKM)20. Yıl Şenliği ve Kardeş Türküler Konser Afişi	126
Şekil A.14:	Leverkusen Musiki Cemiyeti Konseri Post Gazetesi 17 Nisan, 2014	127
Şekil A.15:	Duisburg Trabzonlular Derneği Karadeniz Korosu, Wesel- 25.12.2013	127
Şekil A.16:	Neuss Türk Sanat Müziği Korosu Konseri. Aralık 2011	128
Şekil A.17:	Neuss Türk Sanat Müziği Korosu Konseri. 10. Yıl Konseri	128
Şekil A.18:	Neuss Türk Sanat Müziği Korosu Konseri Essen 2012	129
Şekil A.19:	Gelsenkirchen Türk Sanat Müziği Korosu Ali Şenozan Özel Konseri, 10.05.2008	129
Şekil A.20:	Kültürlerarası Müzik ve Sahne Sanatları Enstitüsü NRW Türk Müziği Korosu Konser Bileti	130
Şekil A.21:	Kültürlerarası Müzik ve Sahne Sanatları Enstitüsü NRW Türk Müziği Korosu Mehmet Akif Ersoy Özel Konseri	130
Şekil A.22:	Duisburg Alevi Derneği Müzik Çalışmaları (Halk Oyunları)	131
Şekil A.23:	Duisburg Gülnihal Tasavvuf Müziği Korosu Sahne Resimi	131
Şekil A.24:	Oberhausen Türk Birliği Türk Müziği Topluluğu Halk Oyunları Gösterisi	132
Şekil A.25:	Dortmund Türk Eğitim Merkezi Müzik Çalışmaları	132
Şekil A.26:	Dortmund Türk Sanat Müziği Korosu Konser Afişi.12.2013	133
Şekil A.27:	Dortmund Türk Sanat Müziği Korosu Konser Haberi	133

GENEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı : Haluk YÜCEL
Anasanat Dalı : Sosyal Bilimler
Programı : Türk Musikisi
Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Naci Madanoğlu
Tez Türü ve Tarihi : Sanatta Yeterlik – 2015

ALMANYA`YA GİDEN TÜRK İŞÇİLERİ VE MÜZİK YAŞAMI

ÖZET

Kültürlerarası diyalog söz konusu olduğunda hiç şüphe yok ki kültür alışverişi ve sanat birbirinden ayrı düşünülemez. Kültür, bir ulusun kendi tarihi içinde oluşturduğu değer hükümlerinin bütünüdür. Bu bütün içerisinde o ulusun dili, kimlik duygusu, inanışları, gelenekleri ve estetik boyutu ilk sırada yer almaktadır. Sanat ise o toplumun gelişmişlik düzeyidir ve asırlar süren yaşayışının bir birikimi olarak kendisini gösterir. Yaklaşık 50 senedir Almanya`da yaşayan Türk kökenli vatandaşlar, sosyo-kültürel açıdan her iki ülke arasında bir köprü vazifesinde bulunmaktadır. Almanya`da 4. nesile ulaşan ve içinde yaşadığım “Almanya Türkleri” ya da “Gurbetçiler” olarak adlandırdığımız bu toplum, ekonomik olduğu kadar kültürel alanda da kendisini göstermektedir. Çalışmamız, Almanya`nın Kuzey Ren Vestfalya NRW eyaleti içerisinde yer alan Krefeld, Essen, Duisburg, Leverkusen, Neuss, Dortmund ve Gelsenkirchen şehirlerinde yaşayan Türk toplumunun müziğe olan ilgilerini, müzik tercihlerini, geçmişten günümüze hangi evrelerden geçtiğini araştırıp, anket yoluyla edindiğimiz bilgiler ışığında bir sonuca varmayı hedeflemektedir. Bu çalışmada farklı şehirlerde bulunan, farklı prensip ve amaçları olan 19 koro ve müzik toplulukları ile görüşülmüş, onlara anket soruları yöneltilerek, çalışma alanları, prensipleri, hedefleri üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler : Almanya Türk Müziği, Türk işçileri ve müzik, Acı vatan ve müzik, Türk göçmenler ve müzik.

GENERAL KNOWLEDGE

Name and Surname : Haluk YÜCEL
Department : Social Science
Program : Turkish Music
Thesis Advisor : Asst. Prof. Naci MADANOĞLU
Thesis Type and Date : Proficiency in Art -2015

TURKISCH IMMIGRANTS IN GERMANY AND THEIR MUSIC LIVE

ABSTRACT

When intercultural dialogue is considered, cultural and artistic exchange cannot be considered separately. Culture is the historical whole of a nation's creation of values. Within this whole, the language, feeling of identity, beliefs, traditions, aesthetic dimensions of that nation are the leading ones. Art, on the other hand, is the level of that specific nation. Hence, it shows itself as the whole of that nation's centuries of lived experiences. For almost fifty years, Turkish population living in Germany, from a socio-cultural perspective, serve as a bridge between those two countries. The fourth generation living in Germany whom we call "German Turks" or "guest-workers" show themselves both in economic as well as in cultural ways. This survey-based study focuses on the interests and choices of those Turks living in Germany in terms of the types of music to which they listen in the regions of Krefeld, Essen, Duisburg, Leverkusen, Neuss, Dortmund and Gelsenkirchen located in Germany's North Rhine-Westphalia from a historical perspective. Nineteen choirs and music groups with different ambitions and principles are contacted and the types of music with which they are involved along with their aims and objectives are interrogated.

Key Words : Turkish music in Germany, Turkish workers and music, Sour country and music, Turkish migrants and music.

1. GİRİŞ

“Biz onları iş yapmak için çağırdık, insan oldukları meydana çıktı.” Alman gazeteci Günter Wallraff’ın 1986 yılında “Ganz Unten” (En Alttakiler) başlığı ile kaleme aldığı, Almanya’daki Türk işçilerinin dramını ve göçmenlerin zorlu yaşamını araştırdığı kitabı, birçok açıdan yalnız bırakılan, ötekileştirilen Türk kökenli göçmenlerin sorunlarına dikkat çekmektedir. Uzun yıllar boyunca işgücü olarak görülmüş, ekonomik hedeflerden ötürü çok ağır iş ortamlarda çalışmalarına müsaade edilmiş, ancak “insan” olarak Alman toplumunda çok geç farkedilmiş bu göçmenler bugün Almanya’da 4. nesile ulaşmışlardır.

Türk tarihinde göç meselesi incelendiğinde, göç ve göç yolları oldukça önemli bir sosyolojik durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Türklerin yaşamında göç olağan bir durum olup, Orta Asya’dan başlayarak Akdeniz ve Avrupa’ya doğru sürekli bir yer değiştirme şeklinde hareket etmiştir. Öyle ki; Çin ve Hindistan’dan sonra Türkiye, yirminci yüzyılda üçüncü büyük göç veren ülke konumunda olmuştur. Türk tarihindeki en büyük göçlerden birisi de 1960’larda başta Almanya olmak üzere Avrupa’ya olan göçtür.

2011-2014 yılları arasında Almanya NRW (Kuzey Ren Vestvalya) Eyaleti içinde yer alan Krefeld, Duisburg, Essen, Dortmund ve Leverkusen, şehirlerinde toplam 618 kişi üzerinde yapılan bu çalışmanın amacı, bu şehirlerde yaşayan Türk toplumunda müzik anlayışını araştırmak ve müzik kültürünün, Almanya’da yaşayan Türkler arasında geçmişten günümüze nasıl bir gelişme gösterdiğini saptamak ve bir genellemeye ulaşmaktır.

Gerek Türkiye Cumhuriyeti’nin Almanya’da faaliyet gösteren büyükelçiliğinde ve konsolosluklarında gerekse Alman kurumlarınca yapılan çalışmalarda “Türklerin sosyal hayatlarında müzik olgusu” çok fazla incelenmemiştir. Bu nedenle müzik ile sosyo-kültürel bağlamda bir araştırmayı içeren bu çalışmamız, müziğin, Türklerin kişisel aynı zamanda toplumsal yaşamlarındaki önemini, algılayışlarını, kültürlerarası diyaloglarındaki birleştirici unsurlarını saptayarak, örneklendirme yöntemiyle analiz etmeyi amaçlamaktadır.

Bu araştırma; Almanya'ya giden Türk İşçileri'nin müzik yaşamlarını ortaya koymak için hazırlanmıştır. Araştırma, genel çerçevesi, amacı ve yöntemi bakımından durum tespiti için tarama modelini esas alan nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı betimsel bir araştırmadır.

Tarama modelleri (survey); geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde gözleyip belirleyebilmektir (Karasar, 1994: 77).

Kaptan (1989: 34), betimleme araştırmalarını “ mevcut olayların daha önceki olay ve koşullarla ilişkilerini de dikkate alarak, durumlar arasındaki etkileşimi açıklamayı hedef alır” olarak açıklar. Gökçe (2004: 60) ise bu modeli şu şekilde açıklar: “Tarama araştırması toplumsal bilimlere sayısal çalışma olanağı getirmiştir. İstatistik kavramı, teknik ve işlemlerinden geniş bir ölçüde yararlanılmaktadır. Başka bir deyişle tarama araştırmaları istatistiksel ölçümlerle temellendirilmiştir. Genellikle bu tür araştırmalarda soru kâğıdı (anket) ya da görüşme tekniği kullanılır”.

Sosyal araştırmalarda tasvir metodunun özel bir şekli de “Survey”dir. Buna “Tarama Modeli” de denilmektedir. Survey araştırmalarıyla objelerin, olay ve olguları, kavramların ne oldukları açıklanmaya çalışılır. Bu tür incelemeler, mevcut durumları, şartları ve özellikleri olduğu gibi ortaya koymaya çalışır.” (Aslantürk, 1999: 101)

Bu amaç çerçevesinde biçimlendirilen araştırma modeli, alan yazın taraması ile başlamıştır. Kaynak taraması ve ön alan araştırması veri toplama araçları olarak kullanılması planlanan araçlarda yer alabilecek temel boyutlara ve soruların oluşturulmasına önemli bir katkı sağlamıştır. Tüm bu süreç Almanya'da yaşayan Türk İşçileri'nin sosyolojik psikolojik ve fiziksel boyutlardan yaşamlarını ve müziğin hayatlarındaki yeri konularında bir durum saptama olgusu olarak tanımlanabilir.

Anket(survey) tekniği, bir konu hakkında, ilgili kişi(ler)den hazırlanan sorular çerçevesinde bilgi almaktır. Bu kişilerin kaç kişi ve konuların neler olacağı, araştırma

konusuna, amaca bağlıdır ve diğer araştırma teknikleri içerisinde araştırmacıya ve görüşme yapılan kişiye esneklik, derinlik sağlayan bir gözlem tekniğidir.

Araştırmaya veri sağlamak amacıyla anket formu hazırlanmıştır. Araştırma sürecinde şu esaslar gerçekleştirilmiştir:

1. Konuyla ilgili bilgi ve belgelerin, ilgili araştırmaların taranması,
2. Yurt içi ve dışı kaynakların belirlenmesi,
3. Araştırmaya ilişkin verilerin elde edilebilmesi için anket formunun hazırlanması,
4. Araştırmanın evren ve örnekleminin belirlenmesi,
5. Katılımcılarla ön görüşmelerin yapılması, gönüllü olarak çalışmaya katılan kişilere ulaşılarak anket formlarının uygulanması,
6. Uygulama sonucu elde edilen verilerin yazılı ortama aktarılması,
7. Verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması,
8. Araştırmanın raporlaştırılması.

Almanya’da yaşayan Türk toplumunun sosyal yaşamında müzik olgusu konularını akademik düzeyde inceleyen araştırmaların fazla olmaması sebebiyle, konu ile ilintili hipotezler geliştirmek oldukça zordur. Hipotezler hem gözleme hem de daha önce yapılan araştırmaların bulgularına dayanmaktadır. Araştırdığımız sosyolojik ağırlıklı çalışmaların ve gözlemlerimizin çalışmamıza kazandırdıkları hipotezleri şöyle değerlendirebiliriz:

1- İnsanlık tarihi boyunca süregelen ve en önemli olgularından biri olarak karşımıza çıkan göçler, toplumların birbirleri ile ilgili her türlü ilişkilerinde; coğrafyadan siyasete, sosyolojiden sanatın her dalına kadar çok farklı alanlarında bilim ve sanat insanları tarafından ilgi ile takip edilmiştir. Göçlerin sebep ve sonuçları, kültürel etkileşim, ekonomik ve sosyal yaşam, göçmenler ve göçmenlik kavramının zaman içerisinde değişiklik göstermesi, göç olgusu ve uyum süreci gibi başlıklar değerlendirildiğinde ilk önemli hipotezimiz, “Almanya’ya göç eden Türk işçilerinin sosyal yaşamlarında Türk müziğinin çok derin etkisi vardır” şeklinde ifade edebiliriz.

2- Almanya’ya işçi olarak gelen Türk’ler belli bir merkezden, şehirden gelmedikleri için, yaşadıkları bölge ve şehir hayatları birbirinden ayrıydı. Örnek vermek gerekirse Karadeniz bölgesinden gelenler ile İç Anadolu bölgesinden gelen işçilerin dinledikleri müziklerin farklı olduğu düşüncesi ikinci hipotezimiz oldu.

3- Büyük şehirde dinlenen müzik tarzları ile köy, kasaba gibi küçük yerleşim yerlerinde dinlenen müzik tarzları arasında farklılık olduğu düşüncesiyle hareket edip, başka bir hipotezde bulunduk. Almanya'ya işçi gelen vatandaşlarımızın çok büyük bölümü köy ve kasabalardan gelmişlerdi. Bundan dolayı gurbetçilerimiz arasında ağırlıklı olarak Türk halk müziğine ilgi duyulduğu düşüncesini savunduk.”

4- Günümüz toplum yaşamında kitle iletişim araçlarının çok sık kullanılıyor olması başka bir hipotezimizi oluşturdu. Yıllarca Köln Radyosunda hergün 1 saat Türkçe yayın yapıldı ve gurbetçilerimiz için gerek Türkiye'den haberler gerekse kültürümüz adına müziğimizden örnekler verildi. “Medyanın Türk müziğini yaygınlaştırmasında Almanya'da yaşayan gurbetçilerimiz pozitif anlamda etkilenmiştir.”

5- Müzik eserlerinin anlaşılmasında dil çok önemlidir. Almanya'da 4. kuşak içerisinde de iki dilli bir yaşam hâkimdir. Bu sebeple “müzik anlayışında Türkçe ağırlıklı tercih ediliyor” varsayımında bulunduk.

6- Bireylerin dini inançlarındaki dindarlık dereceleri müzik anlayışlarına tesir edebilir. “İbadet konusunda hassas olan müzikseverler ile hassas olmayan müzikseverler arasında müzik anlayışında farklar olabilir.”

Bu çalışmanın evrenini, Almanya'nın Kuzey Ren Vestfalya (NRW) eyaleti içerisinde yer alan Krefeld, Leverkusen, Essen, Duisburg, Dortmund şehirlerinde yaşayan ve bir dernek çatısı altında müzik faaliyetinde bulunan gurbetçiler , örneklemini ise araştırmaya gönüllü olarak katılım sağlayan 1108 kişi oluşturmaktadır.

Araştırmanın konusu ile doğrudan ya da dolaylı ilişkili olduğu düşünülen kaynaklar (tez, makale, bildiri, araştırmalar, konser ve etkinlik kayıtları, görsel ve işitsel kaynaklar) incelenmiş, araştırmanın kuramsal çerçevesi oluşturulmuştur. Almanya'da yaşayan Türk işçilerinin müzik yaşamlarına dair durum tespiti yapılarak problem ve alt problemler oluşturulmuştur.

Almanya'da yaşayan Türk İşçilerin müzik yaşamlarına yönelik bilgilerin derlenip bilimsel araştırma yazım ve tekniklerine göre yazılması araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır.

Araştırmaya ilişkin veri toplayabilmek amacıyla araştırmacının hazırladığı yapılandırılmış anket formu kullanılmıştır..

Yapılandırılmış anket formunun hazırlanması süreci;

1. İlgili alan yazının taranması, çalışma grubuna girmeyen alanda uzman müzik eğitimcisi sosyolog ve akademisyenlerle görüşmeler, bu görüşmelerden elde edilen bilgilere dayalı olarak oluşturulan madde (soru) havuzu,
2. Eğitim bilimleri alan uzmanları (1 kişi) ve ölçme-değerlendirme (1 kişi) uzmanlarının görüş ve önerileri doğrultusunda 65 maddenin 47 maddeye indirilmesi,
3. Anket formuna son halinin verilmesi,
4. Anket formunun görüşleri alınmasına karar verilen ve çalışma grubuna giren Krefeld, Leverkusen, Essen, Duisburg, Dortmund yerleşim yerlerinde yaşayan gurbetçilerden gönüllü olarak çalışmaya katılacak kişilere uygulamanın yapılması biçiminde özetlenebilir.

Araştırmada elde edilen veriler nitel analiz yöntemleri ile değerlendirilmiş ve sonuçlar yine nitel olarak sunulmuştur. Elde edilen sonuçların yorumlanmasında alan yazındaki ilgili araştırma sonuçları ve görüşler dikkate alınmıştır.

Anket formunun uygulanması araştırmacının maddi olanakları da göz önünde bulundurularak; kimi zaman elden ulaştırılarak kimi zamanda telefonla ve internet aracılığıyla yapılmıştır. Araştırmada kullanılan görüşme formu EK- te verilmiştir.

Çalışmanın uygulamalı kısmında karşılaştığımız en önemli zorluk, çeşitli dernek çatısı altında müzik icra etmeye çalışan toplulukların büyük bir bölümünün çok amatör bir yapıda olması ve görüşmeler için bile düzenli bir araya gelinememesi olmuştur. Uygulamalı araştırmaların maalesef toplumumuzda yaygın olmaması, anketlere yeteri kadar hassasiyet gösterilememesi ayrı bir sıkıntıyı beraberinde getirmiştir. Bu nedendir ki görüştüğümüz 50'den fazla dernek, cemiyet ve topluluk üyesi 1108 kişiden ankete 618 kişi yanıt vermiştir. Ancak anketteki sorulara yanıt verenler bile tüm sorulara aynı itinaı göstermemiş, kimi sorulara birden fazla seçenek işaretlemişlerdir.

Çalışmanın sınırlılıkları ile ilgili hususlar kısaca şöyledir;

- Ankete katılan dernekler, 15 yaşın üzerinde bulunanlarla sınırlıdır.
- Çocuk korolarındaki anketimiz ile yetişkinler için hazırladığımız anketimiz farklıdır. Yaş sınırlaması olarak 4-14 yaş grubu belirlenmiştir.

- Çalışmamızda herhangi bir derece belirlemek ya da ölçek geliştirmek gibi amaç olmadığı için, kullanılan ifadelerde bir geçerlilik ve güvenilirlik testleri yapılmamıştır.
- Çalışma belli bir zaman dilimi içerisinde yapıldığı için, ileriki dönemlerde görüşülen ve ankete katılan insanların kanaat ve tutumlarının değişebileceği düşünüldüğünden, araştırma yapıldığı zamanla sınırlı tutulmuştur.
- Çalışmada elde edilen sonuçlar örneklem ile sınırlıdır. Bundan dolayıdır ki varılan sonuçları çok daha büyük kitlelere yayma gibi bir amaç benimsenmemiş, ancak elde edilen sonuçlar ve değerlendirmeler genel bir yapıyı göstermek için kullanılmıştır.

Çalışmamızda sınırlandırma yapılmıştır. Aynı zamanda cinsiyet, yaş, eğitim, meslek, doğum yeri gibi kategoriler ile çalışma bir biçim kazanmıştır.

Türk nüfusunun çok yoğun olduğu gerçeğiyle ele aldığımız Krefeld, Leverkusen, Essen, Duisburg, Dortmund şehirlerinde çeşitli dernek üyelerine isteğe bağlı olarak anket uygulanmıştır. Bu anketlerin uygulanmasında çeşitli Türk dernekleri ve Alman kurumlarından da destek alınmıştır. Bilindiği üzere anketler çeşitli kişilerin fikirlerini, bilgilerini, tecrübelerini öğrenmek için uygulanan bir yöntemdir. Bu yöntem küçük gruplara uygulanabildiği gibi büyük topluluklara da uygulanabilir.

Anketteki önemli durumlar soruların şekli, sıralanışı, seçenek olup olmamasıdır. Sorulara verilen cevaplar, yorumlamayı gerektiren bir sonuç ortaya koyar. Çalışmamızda yer alan anket sorularını daha önceden sosyal bilimler çalışmalarında kullanılan soru şekilleri ve uzman kişilerin öneriler doğrultusunda araştırmacı tarafından hazırlanan sorularla biçimlendirdik. Böylelikle anketimizde 47 soruya yer vererek onların olgu, davranış, bilgi ve görüşlerini incelemeye çalıştık. Müzik tercihleri, müzik algılayışları ve müzik dinlemeye yönlendiren sebepleri bulmaya çalıştık. Cinsiyet, yaş, çocukluğun geçtiği yer ve bölge, aile içi konumları, dinledikleri müzik türleri, meslekleri gibi sorulara yer verdik.

Uygulamalı araştırmalara halkımızın alışkın olmamaları, çalışmamızın sürekliliği açısından bizim için son derece yavaşlatan bir süreci beraberinde getirdi. Ayrıca ankete katılan müzikseverlerin kimi soruları cevaplamadan geçmeleri de ayrı bir sıkıntı olarak karşımıza çıktı. Öyleki ilk sorulara verilen yanıtlar çokken ortalara doğru ve bilhassa sonlarda cevapsız anket sonuçlarıyla karşılaştık.

Çalışmamızı yaparken sıklıkla derneklerden randevu talep ettik ve belirlediğimiz zaman diliminde maalesef ankete katılan koro üyelerine ulaşamadık. Bazı derneklere sürekli gitmemize rağmen dağıtılan anket kâğıtlarının başka amaçlar içinde kullanıldığı, üzerinde durulmadığını gözlemledik. Bu ve buna benzer sorunlar nedeniyle çalışmamızın sonuç kazanması için çoğu zaman 10-15 kişiden oluşan gruplara tarafımızca ziyaret edilip, onlara anket soruları yöneltildi, kimi zaman telefon yolu ile anket yürütülmeye çalışıldı. Alevi Derneğine ziyaretimizde cem sonrası gönüllülere, camilerde Cuma namazı sonrası gönüllülere, Diyanete bağlı Kuran kurslarından yine ders sonrası gönüllülere ulaşmaya çalıştık. Tamamına cevap verilme bile 618 kişiden elde edilen bilgiler ışığında tablolar oluşturmaya çalıştık ve sonuca yöneldik. Ayrıca ziyaret edilen çok sayıda dernekte dağıtılan anket sorularının cevaplanmış haline ulaşmak için yaklaşık 3 aylık bir zaman dilimi gerekti. Yine anket uygulanırken müzikseverler içerisinde gönüllü olanlardan kaynak kişiler için görüşme yapıldı. Onlardan müzikle bağlantılarını öğrenmeye çalıştık. Böylelikle her dernekten 1-3 kişilik bir korist künyesi hazırlanmış olundu.

Görüştüğümüz müzik topluluklarındaki önem derecesini; yaptıkları faaliyetlere, Alman makamlarınca dernek olarak tanınıyor olup olmadıklarına, kaç yıllık koro ya da topluluk olduklarına, üye sayılarına göre belirledik. Bize verilen bilgiler ışığında çalışma bölgemizde çok sayıda dernekle görüşmeye gayret ettik. Ancak müzik çalışmalarının yapıldığı bilgisiyle görüştüğümüz çok sayıda dernekte müziğin sadece eğlence amaçlı kullanıldığı gerçeği ile karşılaştık. Öyleki birçok derneğin çatısı altında müzik kursu, korolar olmasına karşın, onların müzik topluluğu olmadıklarını ve sadece 2-3 kişinin müzik yaptığını gördük ve onlardan ankete katılmalarını rica ettik.

Hemşehri duyguysuyla oluşturulan Trabzonlular Derneği, Zonguldaklılar Derneği, Balıkesirliler Derneği gibi derneklerden sadece Trabzonlular Derneği çalışmamıza yanıt verdi. Yine dini eğitime dayalı gerek Diyanet gerekse özel kurulmuş camilerle ve Alevi dernekleri ile de görüşmeler yaptık. Çalışmamızın ana amacından sıyrılıp, herhangi bir mezhebi veya ideolojik düşünceyi önplana çıkartmamak veya yanlış anlaşılacak için mümkün olabildiğince çok dernekleri, ilahi topluluğu olabileceği düşüncesi ile camileri ziyaret ettik.

Yaklaşık 10 senedir aynı ülkede ve aynı şehirlerde yaşıyor olmam, çalıştırdığım koroların genel yapısını biliyor olmamın avantajıyla çalışmamızda genel gözlemlerime de yer verdim.

Anketimizde yer alan dini inanca dayalı sorularda Türk derneklerindekiilerin, islam dini mensubu ve ya islam dinindeki oruç, namaz farzlarının ne olduğunu bildikleri düşüncesiyle hareket ettik. Öyleki katılımcılardan sadece 3 Alman üye vardı ve eşlerinin müslüman olmasından dolayı dini tercihlerini müslümanlıktan yana kullanmışlardır.

Anket soruları şu sırayı takip etti:

- a) Olgu soruları
- b) Müzikle ilgili tutum ve görüşler
- c) Müzik-din-milli kültür ekseninde sorular.

Araştırma yöntemimizle ilgili olarak sayısal veriler de kullanılmıştır. Böylelikle gözlemlerimize dair bir sayı vererek sonuç ve yorum yazılabılmıştır.

Bilimsel amaçlı çalışmalarda toplanan verilerin değerlendirilmesi gerekir. Bu çalışmada ihtiyaç analizine yönelik verilerin çözümlenmesinde, sorulara verilen cevaplar, tablolaştırılmıştır. Çalışma verilerinin analizinde katılımcıların görüşleri betimlenerek içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Yapılan görüşmeler tablolaştırılarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Daha sonra tabloların gösterdiği bilgiler ışığında Almanya'da yaşayan gurbetçilerin müzik yaşamlarına dair bilgiler yorumlanmış ve problemler doğrultusunda sonuçlara ulaşılmıştır.

2. ALMANYA'YA GİDEN TÜRK İŞÇİLER

2.1. Almanya'ya Gelen Türk İşçilerinin Bireysel Ve Toplumsal Özellikleri

Alman hükümeti yabancı kökenli işçi ihtiyacını gidermek için 1950'li yılların ortalarında bazı düzenlemeler yapmıştır. Başta Yunanistan ve İtalya olmak üzere Federal İş Gücü Ofisi (Bundesanstalt für Arbeit BfA) çeşitli Avrupa ülkelerinde işçi almak için ofisler kurdu. Maden şirketleri ve metal sektörüne bağlı üretim yapan şirketler BfA kurumuna başvuru yapan işçileri seçiyor, sağlık ve adli kayıtlarını inceledikten sonra belirledikleri sayı kadar göçmenlere “Almanya’da işçi statüsü” kazandırıyor. 1960 yılında 100 bin olan yabancı işçi sayısı 1970’lerin başında 1,6 milyona ve 1980 de ise 2,6 milyon rakamına yükselmişti.

Almanya’ya Türkiye’den resmi anlamda ilk işçi göçü, 31 Ekim 1961 tarihinde “Türk İşçi Alımı Anlaşması’nın” ardından başladı. Ana amaçları sözleşmeleri süresince çalışıp tekrar geri dönmek olan bu gurbetçiler zaman içerisinde oraya yerleştiler. İlk önceleri yabancı misafir işçi (Gastarbeiter) olarak tanımlanan ve sadece iş gücü olarak gelen Türkler zaman içerisinde “yabancı vatandaşlar” (Ausländische Mitbürger) olarak adlandırıldılar.

Krefeld şehrinde ilk göç ile gelen işçilerle yaptığımız görüşmelerde onların o dönem koşullarındaki yaşamlarına dair bilgiler edindik. İlk yıllarda çektikleri sorunları anlatırken bile yüzlerindeki gülümseme ve iç çekmelerine şahit olduk. Öyle ki bu insanlar madenlerde ve fabrikalarda çalışmak üzere sağlık muayeneleri sonrası geldiler. Herhangi bir eğitim koşulu aranmadı. Birçoğu şehir hayatlarını bilmeden köyden geldiler. Yerleşim yerleri 8-12 kişi için hazırlanmış içlerine ranzalar konulmuş odalardı. Yaptıkları sadece çalışmak ve “Heim” adı verilen bu yerlerde zamanlarını geçirmektir.

Şekil 2.1: Hamburg Tren İstasyonu Önündeki Türk İşçi Kafiliyesi

Kaynak: Nukhet İşikoğlu Arşivi <http://nukhetisikoglu.blogspot.com.tr/2012.08.01.archive.html>

Şekil 2.2: İşçiler İçin Hazırlanan Barınaktan Bir Görüntü

Kaynak: Nukhet İşikoğlu Arşivi <http://nukhetisikoglu.blogspot.com.tr/2012.08.01.archive.html>

Okuma yazma oranının düşük olduğu bir toplum olarak Almanyaya yönelik bir alt yapı da kurulamadı. Zaten bu durum Almanya’da yaşayacak olan 2. neslin okul yaşamlarının sıkıntılı geçmesinin de sebebi olarak karşımıza çıktı.

Şekil 2.3: Heim, Yatakhane ve Türk İşçiler

Kaynak: NTVMSNBC Türk işçilerinin 50. Yılı <http://www.ntvmsnbc.com/id/25167212>

Avrupa’ya ilk giden Türkler çoğunlukla maden, inşaat, temizlik, tekstil gibi sektörlerde olmak üzere ağır işlerde istihdam edilmişlerdir. Çoğunun Türkiye’den geldiği şehirler de farklıydı bu da uyum zorluklarını artıran bir durum haline aldı. Sık sık sohbetlerinde memleketleri konuşuldu, maddi birikimlerini nasıl kullanacakları anlatıldı. Mektuplar yazılarak ve beklenerek özlemlerini dindirmeye çalıştılar. Yıllar içinde devam eden göçler sonucunda Almanya’da ciddi anlamda bir Türk nüfusu oluştu. Türkiye’den gelen göçmenler Almanya’ya girerken ve yerleşirken farklı metotlar kullanmışlardır: Hemşeri bağları, resmi kayıt, ilk göçmenlerin isimleri Alman işverenlere vermesi, yasal olmayan giriş ve statünün yasallaştırılması, aile birleşmeleri ve evlilik göçleri. Yapılan incelemeler, bu metotların tümünün de göç için önemli olduklarını göstermektedir.

1960’lar ve 1970’ler boyunca bir gün mutlaka Türkiye’ye geri dönmeyi planlayan Türkler, zaman içinde, özellikle 1980’lerde geri dönenlerin Türkiye’de yaşadıkları hayal kırıklıkları sonucu, Avrupa’da kalmayı yeğlemeye başladılar. Bugün Hollanda, Fransa, İngiltere ve Belçika gibi Avrupa Birliği üyesi ülkelerde yaşayan Türkler artık kalıcı bir sosyal kimlik kazanmışlardır. Avrupa’da yaşadıkları ülkelerin ekonomilerine büyük katkıda bulunan Türkler, artık entegrasyon sorunlarını çözmüşler ve büyük ölçüde bu ülkelere uyum sağlamışlardır. Ekonomik, sosyal,

politik ve mesleki birçok uyum problemini çözmeye büyük aşama kaydeden Türkler, günümüzde Avrupa’da homojen bir yapıya sahiptirler”(Yıldırımöğlu: 2005, 11).

Türk işçilerinin Almanya’daki yaşamlarını ele aldığımızda ağırlıklı olarak ilk sırada dile bağlı uyum zorluğu kendini göstermektedir. Daha sonra toplumsal ilişkilerin artmasına dayalı olarak kültürel farklılıklar ön planda yer alır. İlerleyen zamanda rastlanılan diğer süreç ise iki kültür arasında kalan yaşamın zorluğu olarak tanımlanabilir. Son olarak günümüze yakın süreç yani 1990 sonrasını incelemek mümkündür.

2.1.1. 1961-1975 Yıllarının İncelenmesi

“Misafir işçi” olarak adlandırılan bu insanlar çoğunlukla demir, çelik ve metal endüstrisinde, tuğla fabrikalarında, sentetik malzeme işleme işinde, otomobil ve tekstil endüstrisinde çalışmışlardır. Çok gürültülü, pis ve kötü kokulu alanlara, zorlu şartlar altında çalışan bu insanlar, geçici kalma alanlarına çevrilen koğuşlarda, barakalarda, eski binalarda, tavan araları ya da zemin katlarda yaşamışlardır. Katı Avrupa standart ve düzenlemelerine karşın, işçilerin kaldığı mekânlar işverenin insafına bağlı olarak değişmiştir (Eryılmaz, 2002,1). Yabancı bir toplumda, değişik yaşam koşullarına alışmak durumunda olan işçiler, dil bilmediklerinden, Almanlarla iletişim sorunu çekerler. Plansız bir biçimde getirilen binlerce işçinin sosyal, kültürel ve dini anlamdaki ihtiyaçlarının göz önünde tutulmadan getirilmesi, ileriki yıllarda ciddi uyum sorunlarının oluşmasına sebep olmuştur.

İşçiler arasında Türkçe okuma yazma bilmeyenler de vardı. Zaman içerisinde işçi sendikaları çok az da olsa Almanca öğrenen bu Türkler arasından kimilerini seçerek sendikaya almış ve göçmen işçilerin sözcülüğü onlara verilmiştir.

Şekil 2.4: Yatakhanededen bir resim, almanca öğrenmeye çalışan işçiler

Kaynak: Şükran Erdoğan, <http://gorunumgazetesi.net/yasam/misafirlikten-ev-sahipligine>

Şekil 2.5: Madende çalışan Türk İşçiler

Kaynak: <http://finans.mynet.com/haber/detay/ekonomi/almanyaya-ikinci-goc-dalgasi/6571>

Misafir kavramından kalıcı yaşama geçişin adımlarının atılmasıyla dil sorunu kendini iyice hissettirir. 1970’li yılların ortalarına doğru aile birleşimleri başlar. İşçiler memleketlerinden ilk önce çalışmak için kardeş, arkadaş, akraba getirirken artık eşlerini de Almanya’ya getirmeye başlarlar. Böylelikle Almanya’da Türk toplumunun temelleri atılmaya başlamış olmaktadır. O tarihlerde kendini hissettiren Türkiyede’ki siyasi sorunların da etkisi ile aralarında sanatçıların da bulunduğu Türkler Almanya’ya yerleşmeye devam etmektedir.

Şekil 2.6: Almanya'ya Çalışmaya ya da Eş Durumu ile Giden Kadınlar

Kaynak: Arif Taş, <http://www.yenihayat.de/politika/geldik-kaldik-buraliyiz>

Aile birleşimi ile eşlerin Almanya'ya getirilmesi farklı sosyal bir yapıyı da meydana getirdi. O güne kadar yerleşik durumda olmayan, fabrikalardaki barakalarda, işçi yurtlarında yaşayan işçiler, apartman dairelerinde, evlerde yaşamaya başlayıp, şehir merkezlerinde kendilerini göstermeye başladılar. Yerleşim alanları olarak da kendileri için gösterilen yerlerde kalma prensibi getirilmiş böylelikle Almanya'nın birçok şehrinde bugün bile devam eden "Türk gettoları" oluşmuştur.

Büyük çoğunluğu köylerden gelen bu insanlar çok ciddi anlamda kültür şoku yaşamış, anavatanla bağları çok sınırlı devam ettirilmiş, basın-yayın kanallarının gelişene değin sıkıntıları devam etmiştir. 1973 yılına geldiğinde o dönemde iktidarda bulunan yetkililer Almanya'daki artan göçleri engellenmek için yasa çıkardılar (Anwerbestop). Ancak buna rağmen Türkiye'den Almanya'ya göç devam etmiştir. Türk göçmenler yaşanan zorluklara rağmen yaşamlarını devam ettirmiş, yaşam alanlarını belirlemiş, ihtiyaçları doğrultularında yapı alanlarını inşa etmişlerdir.

2.1.2. 1976-1986 Yıllarının İncelenmesi

Toplumların kendilerine özgü algılayışları, alışkanlıkları, olaylar karşısında gösterdikleri tepkileri vardır. Bu, onların zamanla kazandıkları bir tutumdur ve genel davranış biçimleri ile alakalıdır. Dil sorununun olduğu, yabancılaşma psikolojisinin olumsuz etkilerinin yaşamın her alanında görüldüğü ve gurbet ile vatan kavramlarının sık sık mukayyesesi yapıldığı bu süreçte Türk işçilerinin ve ailelerinin yaşadıkları en büyük sıkıntı iki kültür arasındaki yaşam zorluklarıdır. Almanların

işçiler üzerindeki baskıları, iş sorunları, yeme-içme kültürü sorunları akla gelen ilk tespitlerdir. Tüm dünyada kendini gösteren petrol kaynaklı ekonomik sıkıntıların da etkisiyle ülkelerinde yabancı istemeyen milliyetçi bazı kesimlerin göçmenler üzerine harekete geçmeleri de bu yıllar da yaşanan kimi sorun başlıkları olarak belirtilmektedir.

Özellikle 1980’li yıllarda Neo-Nazi saldırılarına çok sayıda Türk işçi ailesi maruz kalmıştır. Hatta yabancılara karşı bir savaş başlatan bu hareketin öncülerinin silahlandırıldığı, gazete haberleriyle cesaretlendirildiği ve hatta Filistin’de bir kampta yetiştirildiği konusunda haberler, köşe yazıları ve çeşitli araştırmalar dergilerde mevcuttu. 1980’li yıllarda yaşanan bu olaylar yaklaşık 50 sene öncesindeki kimi manşetleri hatırlatır mahiyetteydi. Aşağıdaki resimde Almanya’da yaşayan yabancı sayısının artışına yönelik yapılmış bir haberde olduğu gibi (Çulcu, 1993: 2).

Şekil 2.7: National Zeitung Haberi 16.01.1933

Kaynak: http://smegilmezer.blogspot.de/2013_11_01_archive.html

Milli Gazete adlı yayın organının 16 Ocak 1933 tarihinde manşetine taşıdığı “Yabancılar Almanya’da çoğunluk mu olacak?”

Şubat 1981’de Nürnberg’de yer alan Federal Çalışma Dairesinde yapılan görüşmeler sonrasında basına verilen bir demeçte 1980 başındaki enflasyonist çalkantılara neden olarak işsizlik parası alan 1 milyon 309 bin kişi gösterilmişti. O dönem Türkiye’den Almanya’ya giden insanların varlığı ilk defa tartışmaya açılmış ve kamuoyunda sert tartışmalar sürerken ülkedeki konut sorunu nedeniyle Berlin, Hamburg ve Göttingen şehirlerinde on binlerce Alman yürüyüşe geçmiş ve kitlesel eylemler başlamıştır. Ancak ilk defa bir Türk merkezli şirket olan Türk Hava Yolları Kurumunun iş yerine saldırılar başlamış, tüm camlar kırılarak maddi bir zarar verilmiştir. Hamburg’daki bu olay aslında gençlerin atom reaktörlerinin kurulmasına karşı ayaklanması ile başlamış ancak gecenin geç saatlerinden itibaren olaylar farklı bir boyut kazanmıştır. 1981’de Berlin duvarına yazılan iki slogan yeni hedefi ortaya koyuyordu.

Şekil 2.8: Türkleri istemeyen duvar yazısı ve Türk işçi Türkler dışarı!

Kaynak: http://smegilmezer.blogspot.de/2013_11_01_archive.html

1974’den 1984 yılına kadar Almanya’da 2. Kuşak Türkler yetişmiştir. 1984 yılında Alman hükümeti “Geri Dönüşü Teşvik Yasası”nı (Rückkehrförderungsgesetz) meclisten geçirerek Türklerin ülkelerine belirli ücret karşılığında dönmesini teşvik etmiştir. Her ne kadar Alman yetkililer geri döneceklerin sayısını çok yüksek beklemişlerse de teşvik yasasından yararlananların sayısı o günün koşulları içinde düşük olmuştur. Bu yasadan yararlananların sayısı

yaklaşık 150 000 kişidir ve genelde 1. Kuşak göçmen veya misafir işçiler olmuştur. (Çulcu, 1993:7).

2.1.3. 1987-1995 Yıllarının İncelenmesi

3. Kuşak Türkler 1984 yılından ve 4. Kuşak 2000 yılından sonra Almanya'da yetişmeye başlamıştır. 3. ve 4. Kuşağın en önemli özelliği Almanca bilgileri yeterli derecededir. İlk iki kuşak göz önünde tutulduğunda Alman toplumuna uyum sağlamışlardır. Çok kültürlü yetişmişlerdir (Multikulturell) aynı zaman da iki dilli iletişime sahiptirler (Multilingual). 1. Kuşağa göre 3. ve 4. Kuşak çok daha eğitimli ve Almanya'daki sosyal ve iş yaşamının içinde yer almaktadırlar. (Kaya, 2000:137)

Bu seneler içerisinde dikkat çeken önemli sorunların arasında gelecek umudunun zayıflaması ve iki kültür arasında karar verme zorluğu yer alır. Bilhassa çocuklar bu durumdan büyük ölçüde etkilenirler. Okulda Almanca; evde, camiide, sosyal alanlarda Türkçe konuşmak, düşünmek mecburiyetinde kalırlar. Eğitim hayatlarını bu iki dil çerçevesinde tamamlamak, aile büyüklerinin Almancayı eksik ve hatta yanlış bilmelerinden gelen dilbilgisi hataları da eklendiğinde öğrenimleri zor süreçten geçmektedir.

2.1.4. 1995-2014 Yıllarının İncelenmesi

Geçen onca zamana karşın halen Türkler akraba bağlılığı, hemşeri duygusu, çalışma alanlarına yakınlığı gibi sebeplerden ötürü birbirlerine yakın mesafelerde ikamet etmeye devam ediyorlar. Muhakkak ki ilk üç kuşak ile karşılaştırma yapıldığında dil ile ilgili fazla sorun yoktur. Okullarda Türk kökenli öğretmenlerden, hukuksal alanda çok sayıda danışman ve avukatlara, hastanelerde doktordan, hemşirelere, emniyet içerisinde polisler kadar yaşamın her alanında Türk kökenli Alman vatandaşlarına rastlamak mümkündür. Üniversitelerde Türk öğrenci sayılarındaki artış her sene devamını sağlamıştır. Ayrıca hemen hemen her şehirde Türklerin dini ibadetleri için kendileri kurdukları camiiler de bulunmaktadır. Bunun yanı sıra Alevi dernekleri de faaliyetlerine devam etmektedir.

Yapmış olduğumuz araştırmalarda Krefeld merkezde 6 tanesi Türk cemaatli 1 tanesi Arap cemaatli, birbirinden görüş farklılığına sahip derneklerin camiileri ile ve 1 tane de Alevi Derneği ile karşılaştık. Maalesef bu camii derneklerinde araştırma alanımız olan müzik konusunda fazla bir detaya rastlamadık. Hocaların isteği üzerine

ve 3-5 çocuktan oluşan, sadece dini geceler için okunması düşünülen ilahi öğrettiklerini öğrendik.

Şekil 2.9: Köln Diyanet İşleri Camii

Kaynak: <http://zaman-online.de/ogrenciler-dua-torende-bulustu-65698>

Bunun dışında Krefeld'deki Ailevi Derneği bünyesinde amatör bir halk müziği çalışması ve bağlama dersleri yapılmaktadır.

Şekil 2.10: Almanya Alevi Derneği

Fotoğraf: Murat Utku/Al Jazeera

İlk gelen kuşak emekli olmuş ancak yine de tam anlamıyla Almanya'dan kopamamıştır. Bunun en önemli sebebi sağlık durumları ve iki ülke arasındaki standart yer alır. Bunun için yılda altı ay Türkiye altı ay Almanya'da yaşamaya

devam etmektedirler. Yaşamları boyunca hep dönmeyi planlamalarına rağmen Almanya’da kalıcı olan bu emekli Türklerin Almanya’dan kopmamalarının diğer bir nedeni ise çocuklarının ve torunlarının o ülkede yaşamlarını devam ettirmeleridir.

Günümüzde Almanya’nın birçok sanayii şehirlerinde yaşayan Türkleri görmek mümkündür.

Aşağıdaki tabloda Almanya’da ikamet eden Türk vatandaşlarının 2012 yılı verilerine bağlı olarak yaşadıkları eyalet ve şehirlerdeki nüfus dağılımı gösterilmektedir.

Tablo 2.1: Almanya’daki Türk Vatandaşlarının Eyaletlere Göre Dağılımı, Örneklemeye Alınan Şehirler

Eyalet	Eyaletlerdeki Türk Vatandaşı Sayısı	Örneklemeye Seçilen Şehirler
Baden Württemberg	322.849	Stuttgart
Bavyera	245.062	Münih
Berlin	122.744	Berlin
Brandenburg	2.538	
Bremen	30.278	Bremen
Hamburg	61.899	Hamburg
Hessen	203.525	Frankfurt
Mecklemburg Vorpommer	1.856	
Aşağı Saksonya	122.274	Hannover
	638.322	Köln Düsseldorf Dortmund Essen
Palatina	74.777	
Saarland	14.352	
Saksonya	4.314	
Saksonya-Anhalt	2.414	
Schleswig-Holstein	38.121	
Thüringen	1.982	

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi 2012

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere Almanya’nın bütün eyaletlerinde Türk işçiler çalışmaktadır. Fabrikaların daha fazla olduğu sanayi bölgelerinde Türk nüfus yoğunluğu dikkatimizi çekmektedir. Kuzey Ren-Vestfalya, Baden Württemberg ve Bavyera eyaletlerinde bir milyonun üzerinde Türk göçmen ikamet etmektedir.

Tablo 2.2: Vatandaşlarımızın Almanya’da Kalış Sürelerine Göre Sayıları

0-1 yıl	36.200
1-6 yıl	241.300
6-10 yıl	262.100
10-15 yıl	331.200
15-20 yıl	171.600
20 ve üstü	869.800
Toplam	1.912.200

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi 1.12.2002 tarihi itibarıyla

Federal İstatistik Dairesi bilgilerine dayalı bu verilerde anlaşılacağı üzere Türk kökenli göçmenlerin Almanya’da ikamet etme sürelerinin çok uzun soluklu hatta orada kalıcı olduklarını göstermektedir.

Tablo 2.3: Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
20 yaşın altında	10.329	8.236	18.565
20-25 yaş arası	42.012	26.583	68.595
25-30 yaş arası	62.878	25.553	88.431
30-35 yaş arası	68.746	24.762	93.508
35-40 yaş arası	64.818	21.665	86.483
40-45 yaş arası	36.849	15.547	52.396
45-50 yaş arası	23.156	11.489	34.645
50-55 yaş arası	12.610	11.575	24.185
55-60 yaş arası	17.678	7.035	24.713
60-65 yaş arası	7867	1.872	9.739
65 ve üstü	685	358	1.003
Toplam	347.628	154.675	502.303

Kaynak: Federal Çalışma Kurumu 2012

2.2. Almanya’ya Gönderilen Türk İşçilerinin Müzik Yaşamı (1961-2014)

Almanya’ya işçi olarak gelen göçmenlerin dinledikleri müzik büyük oranda Türk halk müziğiydi. Geçtiğimiz senelerde medyada yer alan Almanya’ya yapılan göçün 50. yılı ile ilgili resimlerde, kamera çekimlerinde halk müziği ilk sırayı almaktaydı. Ayrıca çoğu misafir işçinin Türkiye’nin büyük şehirlerinden değil de kırsal kesimlerinden geldiği göz önünde bulundurulacak olursa bu sonucu çıkartmak zor olmayacaktır.

“Müziğin icrası da, geceleri önceleri kaldıkları yatak-hanelerde, daha sonraları göçmen hemşerileriyle buluştıkları kahvehanelerde, hafta sonları ise yaşadıkları ülkenin kültürüyle tek karşılaşma şansına sahip oldukları tren istasyonlarının yakınlarındaki meydanlarda gerçekleşmektedir. Halk müziği formundaki, geneli doğaçlamaya dayalı bu şarkıların konusu ise çoğunlukla yalnızlık, yaşam mücadelesi ve vatan hasretidir (Hazar, 1998, 24).”

“Gurbetçiler ‘acı vatan’ Almanya’ya giderken omuzlarına aldıkları ümitlerinin yanına melodilerini de kattılar. Türk müziği ilk kez bavulda gitti Almanya’ya. Türk işçilerin gurbet sancısı beraberlerinde getirdikleri sazlarına da yansıdı. Vatan hasreti, aile özlemi gibi konularda yazılmış türküler okundu akşamları. Zamanla okunan türküler yaşam alanlarına göre değişimler yaşadı. Öyle ki dil sorunu, çalışma yerindeki sorunlar, milli kimlik duygusu yansıdı türkülerine” (Öztürk, 2001:322).

Trenin yolları demir değil mi?
İşçiye verilen emir değil mi?
Sılaya kavuşmak nasip değil mi?
Mezarım yâd elde kaldı neyleyim?

Erzurumlu Ama Âşık Hasan bu yakınmasıyla ölüm ve işçiliğin zorluğunu dile getirdi müziği ile.

Âşık Kemteri ise dil sorununa kendince bir nasihat besteledi.

Unutturdular sana ana dilini
Makinaya nikâhladık gelini
Çöktük aha bükecekler belini
Yurda dön hey bacım yurda dön yurda!

İşyerinde doğrudan muhatap olunan “Meister” (Ustabaşı), burada görüldüğü gibi, işçinin en çok yakındığı kişilerdendir Mustafa Çiftçi

Meisterin yüzü gülmez
İşçinin derdini bilmez
Yabancıyı Alman sevmez
Karakter sıfıra inmiş
İnsanlıktan geri kalmış
Yapmadıkları kalmamış
Hiç utanmaz meisterler.

Meisterlere yönelen eleştiri, dilde seçilen üslûpla da vurgulanır; dil artık argo/küfür düzeyinde kullanılır:

Almanya dedikleri
Domuzdur yedikleri
Bizi çok hırpalıyor
Meister inekleri

Zamanla göçmen Türk işçileri sosyal hayatın içerisine girmeye, bir parçası olmasalar da ‘misafir’ konumlarının bir adım ötesine geçerek yaşadıkları ülkenin kültürünü tanımaya başladılar. Bu etkileşimin müzikal açıdan ilk izlerine Metin Türköz’ün çalışmalarında rastlamaktayız.

1973’te işçi alımının durdurulması sonucunda birçok işçi Türkiye’ye dönerken pek çok işçi de ailelerini yanlarına getirtmiş ve bu durum ‘zorunlu bir uyum’ sürecine yol açmıştır.

Türklerin ticaret hayatına görmesi çalışma koşullarının görece iyileşmesine ve neticede serbest zamanlarda eğlenmek için müziğe duyulan ihtiyacın artmasına; bu ihtiyaca eklemlenmiş bir eğlence piyasasının oluşmasına yol açmıştır.

Böylelikle başlangıçta amatör ve daha sonraları yarı profesyonel müzisyenlerin boy gösterdiği müzikli restoranlar ve gazinolar açılmıştır. Bununla birlikte, sermaye sahibi olan Türk işadamları Türkiye’den popüler şarkıcıları Almanya’ya getirerek burada büyük gurbetçi konserleri düzenlemeye başlamışlardır.

1970’lerde Anadolu halk müziğiyle birlikte işçiler arasında arabesk müziğinde yaygınlaştığını görürüz. Bu müzik, 1960’ların sonlarında Türkiye’de büyük şehirlere doğru artan iç göçün sonucunda ortaya çıkmıştır. Ticari amaçlı üretilen arabesk müzik, Almanya’da da hızla en popüler müzik tarzı olmuş ve 1990’ların rap müziğine kadar, 1980’ yılların kimi siyasi şarkıları hariç, egemenliğini sürdürmüştür.

Türkiye’de 1980’li yıllarda ortaya çıkan siyasi sorunlar yüzünden Almanya bu sefer de sanatçı göçü almaya başladı. Bu sanatçılar arasında Cem Karaca da vardı ve müzik hayatına Almanya’da devam etti. 1982’de Bekle Beni albümünü yayınladı. 1984’te ise bir şarkısı dışında tüm şarkıları Almanca olan Die Kanaken albümünü yayınladı. Bu albüm Alman oyun yazarları Henry Böseke ve Martin Burkert tarafından göçmen Türkler’in Almanya’da yaşadıkları zorlukları anlatmaktaydı. Ayrıca albüm bir tiyatro oyununa da çevrildi. Karaca, albüm yayımlandıktan sonra Alman televizyonlarında albümün adı olan Die Kanaken olarak sahne aldı ve albümü tanıttı. Türk rock müziğinin önemli isimlerinden ve siyasi sebeplerden ötürü Almanya’da uzun yıllar yaşamış olan Cem Karaca, Türklere karşı değişen Alman bakış açısını protest tarzda şu şekilde ifade etmiştir (Öztürk:2011, 189-211):

“Davulla zurnayla yola çıkmış
Bandoyla karşılanmıştık
İş gücümüzü sattığımız
Ter olup çarklara aktığımız

Servete servet kattığımız
Gurbet el şimdi bize dön geri diyor”

Şekil 2.11: Cem Karaca

Kaynak: <http://www.dipsahaf.com/cem-karaca-1968-tarihli-alman-tv-sinden-kamera-arkasi-foto/>

Bu dönemde müziğe imza atan bir diğer isim Neşet Ertaş olmuştur. Yaptığı plaklar, söylediği türkülerle kitleleri peşinden sürüklemiştir.

Şekil 2.12: Neşet Ertaş

Kaynak: <http://www.aktifhaber.com/bozkirin-tezenesi-oleli-2-yil-oldu-1051269h.htm>

1990’lı yıllarda sayıları günden güne artan Türk diskolarında çalınan parçalar arasında, Türk pop müziği önemli bir yer tutmaktadır. Bu durum aynı zamanda, Alman olan her şeyin dışlanması anlamına gelmekte; böylece kamusal alanda karşılaştıkları dışlamaya karşı siyasi bir cevap niteliği taşımaktadır. Bu yıllarda Türkiye’de hızla yayılan pop müzik Almanya’daki Türk gençliğini de önemli ölçüde etkilemiş ve Türkiye müzik piyasası, diasporada yaşayan pek çok Türk müzisyen için önemli kariyer fırsatları sunmuştur (Greve, 2006,s. 140).

Yine bu dönemde özellikle Almanca Türk rap gruplarının Türkiye’de yüz binlerce albüm satması (en önemli örneği 300.000’lik satışıyla Cartel’dir) da bir ilktir (Kaya, 2000, s. 140).

Almanya’da yaşayan Türk hiphopçu gençlerin oluşturdukları diasporik kültürel kimlik özellikle 1990’lardan sonra Türk rap sanatçılarının şarkı sözlerinde ve söylemlerinde somut bir şekilde ifade edilmektedir.

Bu açıdan bakıldığında, özellikle duvarın yıkılması sürecinde hip-hop giderek artan bir biçimde getto anlatısının taşıyıcısı olmuştur. Genelde hip-hopun, özelde de Türk hip-hopunun Berlin’in duvar sonrası geçirdiği hızlı değişim çerçevesinde yaşadığı dönüşümler üç evrede incelenebilir: İlk evre olarak tanımlayabileceğimiz çete evresi, şehir sokaklarına kısa ama etkili bir girişi sembolize eder ve dazlaklara karşı korunma içgüdüsünün şekillendirdiği şiddet dilinin izlerini taşır. İkinci evre 1990’lı yılların ortalarında biçimlenir ve çete söyleminin müzik alanında yeniden üretildiği hiphop evresini sahneye taşır. Üçüncü evre ise dünya kültürü evresidir. Getto söyleminin ve dolayısıyla hiphop evresinin geri çekilip sentezlerin ve türler arası geçişlerle etkileşimlerin yerleşmeye başladığı metropol söyleminin güçlenmesi bu döneme rastlar (Soysal, 2004, s. 68-70).

1996 yılına gelindiğinde Berlin artık küresel ‘olay’ların ve kültürel aktivitelerin merkezi haline gelmiştir. Bu tarihten itibaren geçmişin göçmen mahallesi olarak bilinen Türk yerleşim merkezi Kreuzberg yavaş yavaş şehri sarmaya başlayan kültürel çoğulculuğun kalbi konumuna gelir ve alternatif yaşam tarzlarının bulunduğu bir alan olur. Eskinin ‘kenar mahallesi’ Kreuzberg, ‘Küçük İstanbul’ olarak nam saldı yıllar boyunca Türk göçmenler için güvenli bir yaşam alanı işlevi görmüştür. Fakat şehrin birleşmesinden sonra kentin merkezi konuma sahip yerlerinden birisi olur; böylelikle izole görüntüsünden kurtularak hızlı bir dönüşüm geçirmeye başlar. Bugünün ‘marjinal’ Kreuzberg’i gerçekten de genç göçmenler için Berlin’in kozmopolit yaşantısına katılmak bakımından pek çok fırsat sunmaktadır. Çeşitli gençlik alt kültürleriyle karşılaşma ve farklı deneyimler yaşama şansına sahip yeni kuşakların beklentilerinin, özellikle arada kalmışlık, aidiyet ve kimlik bunalımlarıyla gençliklerini geçirmiş olan 2. kuşak mensubu ebeveynlerinininkinden çok farklı olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır (Soysal, 2001, s. 10-11).

2.3. Günümüzde Almanya’da Türk Müziği

Günümüze gelindiğinde birçok şeyin değiştiğini gözlemlemek mümkündür. Eskiden barakalarda okunan türküler, zaman içerisinde mekân değiştirdi. Eşlerin de Almanya’ya gelmeleri ile birlikte eğelence anlayışları, oturdukları yerler değişmeye başladı. Düğünler, sünnet düğünleri artık minik gazinolar kiralanarak yapılmaya başlandı. Böylelikle müzik ve sazlar düğün salonlarına taşındı. Almanca bilgisinin arttığı 3.ve 4, kuşak müzik okullarında eğitim almaya başladılar. İşçi derneklerinin yanı sıra hemşeri olarak kurdukları ve bağlarını sıkı tuttukları çok sayıda özel derneklerde müzik faaliyetleri amatörce de olsa başladı.

Kurulan korolarda başarılı işler yapıldıkça ilgi ve beraberinde destekler görmeye başladılar. Böylelikle Türkiye’den ve bilhassa TRT ile bağlantılı konserler düzenlemeye gelindi. TRT yapmış olduğu ses yarışmalarını Almanya’da da düzenledi ve yarışmalara ilgi arttı. Gerek özel dernekler gerekse Alman kurumlarıyla birlikte konserler vermeye başlandı. Aşağıda 2014 senesinde Köln’de düzenlenen bir konser yer almaktadır. Alman Polis Bandosu ve TRT Türk Sanat Müziği sazları ortaklaşa halka açık konser vermişlerdir.

Şekil 2.13: TRT ve Köln Polis Bandosu “Birlikte, Zusammen” Konseri

Kaynak: Haluk Yücel

2014 yılında amatör ses yarışmasının hemen ardından TRT Halk Müziği sanatçıları Köln Üniversitesi’nde halka açık bir konser vererek müzikseverlerle bir araya gelmiştir.

Şekil 2.14: TRT K?ln T?rk Halk M?ziği Konseri

Kaynak: Haluk Y?cel

Son senelerde ?ok sayıda başarılı dernek koroları, ?zel m?zik okulları m?zik ?alışmaları yapmaktadır. Buna ?rnek vermek gerekirse:

Almanya'nın Dietzenbach şhrinde "Avrupa Saz Okulu" yaptığı başarılı konserlerle b?lgesinde yaşayan halk m?ziği severlere ulaşmaktadır. M?zik okulu her sene T?rkiye'den gelen sanat?ılarla birlikte konserler vermektedirler.

Şekil 2.15: Almanya'nın Dietzenbach kentinde "Avrupa Saz Okulu"nun Bir Konseri

Kaynak: <http://www.ozanmuezikevi.com/tr/>

2.3.1. Darmstadt ve İnimb Örneği

Ozan Müzik Evi Darmstadt şehrinde faaliyet gösteren müzik okuludur ve Darmstadt Müzik Akademisi, 11 Mart 2012’de Darmstadt Şehir Tiyatrosunda “Türk-Alman Müzik Çalışması” olan topluluk ile “Müzikal Diyalog” adı altında çok sesli bir konser vermiştir. Darmstadt Centralstation ve Devlet Tiyatrosunun organize ederek konuk ettiği Türk-Alman müzik okulu öğrencilerinden oluşan topluluğun sunmuş olduğu konser büyük ilgi ile görmüştür.

Christiane Seelinger ve Dieter Müller-Herzing yönetimindeki 165 kişilik orkestra ve koro, yaklaşık iki saat süren programda Anadolu ezgilerini ve klasik-batı müziği ezgilerini bağlama, gitar, kontrabas, çello, keman, piyano, tuba, klarinet, flüt ile çok sesli olarak yorumladılar.

Şekil 2.16: Ozan Müzik Evi ve Darmstadt Müzik Akademisi Ortaklaşa Verdikleri Konser

Kaynak: <http://www.ozanmuezikevi.com/tr/category/bildergalerie/>

Şekil 2.17: INIMB Gelsenkirchen Konseri

Kaynak: Haluk Yücel

Bir başka kültürlerarası başarılı etkinliği İnimb gerçekleştirmiştir. Gelsenkirchen Schloss Horst'un bahçesinde yapılan etkinlikte konserin yanı sıra Osmanlı dönemine ait geniş bilgilere yer verilerek Türk-Alman toplumunu biraraya getirilmiştir. Etkinlikte mehter takımı, güreş turnuvası, folklor grubunun gösterileri yer almış ve Alman basını programı yakından takip etmiştir.

2.4. Türk Derneklerinde Müzik

2.4.1. Türk Federasyonuna Bağlı Dernekler

1960'lı yılların başında Avrupa'nın çeşitli ülkelerine işgücü ihtiyacı doğrultusunda gelen Avrupa Türkleri'nin sorunlarına yardımcı olmak, üzerinde yaşadıkları ülke toplumlarının değerlerine saygılı ve yasaları çerçevesinde sosyal ve kültürel etkinlikler yaparak milli ve manevi değerlerin korunması, yaşatılması ve nesillere aktarılması amacı ile 1978 yılında Avrupa Demokratik Ülkücü Türk Dernekleri Federasyon'u Frankfurt'ta kurulmuştur. Amacı doğrultusunda çalışmalarını sürdüren „Türk Federasyon“, Federal Almanya'da kurulduktan sonra diğer Avrupa ülkelerine de yeni dernekler ve Federasyonlar kurmuştur.

“Avrupa Türk Konfederasyon” Avrupalı Türk'lerin eğitim, sosyal ve kültürel gelişimini sağlayarak buldukları ülkelerdeki etkinliklerini arttırmak ve uyum başta olmak üzere tüm sorunlarını çözüme kavuşturmak için bir dizi alanda çalışmalar yürütmeyi kuruluş gayesi olarak belirlemiştir.

2.4.2. Alevi Dernekleri

Almanya Alevi Birlikleri Federasyonu, AABF, (Almanca: Die Alevitische Gemeinde Deutschland) Almanya'da yaşamakta olan Alevilerin tek çatı örgütü olup, Almanya çapında 130 yerel örgütü temsilen toplam 100.000 kişilik bir üye sayısına sahiptir.

Almanya Alevi Birlikleri Federasyonu, Almanya Anayasası 7. Maddesi, 3. Fıkrasına göre tanınmış bir inanç kurumudur. Federal Hükümetin bir organizasyonu olan İslam Konferansı ve Uyum Zirvesine üye olup, burada üye örgütlerinin sorunlarını dile getirmektedirler. Birçok örgüte kıyasla, Almanya Alevi Birlikleri Federasyonu, Almanya'ya özgü bir oluşumdur. Türkiye'de herhangi bir öncü kurumu olmadan kurulmuştur. Almanya Alevi Birliklerinin Almanya'daki en büyük

kazanımları, Alevi İnançının ve Alevi Öğretisinin yaşadığı Rönesans ve bu arada 8 Eyalette okutulmaya başlanan Alevilik İnanç dersleri olmuştur.

Almanya Alevi Birlikleri Federasyonunun temel çalışma alanlarının başlıcaları şunlardır:

- Almanya’da ve Türkiye’de Aleviliğin yeniden canlandırılması
- Alevi Öğretisinin basımı ve yayınlanması çalışmaları
- Dinler arası Diyalogun ve işbirliğinin desteklenmesi
- Politikacılara ve topluma danışmanlık çalışmaları
- Bir anma ve hatırlama kültürünün yerleştirilmesi
- Ayrımcılığa karşı ve İnsan hakları konusunda eğitim çalışmaları
- Demokratik biliçlendirmeyi destekleme ve güçlendirme çalışmaları
- Göçmen kurum ve kuruluşlarının profesyonelleştirilmesi ve kalitenin artırılması
- Almanya ve Avrupa’daki Türkiye kökenli etnik ve kültürel ve dini gruplar arasında diyalog ve işbirliğinin geliştirilmesi.
- Duyarlılık, eğitim ve bilgilendirme çalışmaları

2.4.3. DİTİB ve Camiler

Diyanet İşleri Türk İslam Birliği dini, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetleri gerçekleştirmek ve Almanya genelindeki kendisine bağlı derneklerin bu tür faaliyetlerini koordine etmek amacıyla, 05.07.1984 tarihinde 230 dernekle kuruluşu gerçekleşen ve bu gün 896 bağlı derneğe ulaşan, Alman dernekler yasalarına göre kuruluşunu tamamlamış, yapılan kamuoyu yoklamaları ve istatistiklerine göre, Almanya’daki müslümanların %70’nin ilgi ve beğenisini kazanmış alanındaki en büyük sivil toplum örgütüdür.

Almanya genelinde müslümanların ibadet edebilmeleri için cami ve ibadethaneler temin etmek, dini faaliyetleri gerçekleştirmek, desteklemek, Almanya genelinde bağlı cemiyetlerimizin dini, kültürel ve sosyal faaliyetlerini koordine etmek, ayrı din ve kültürden olan insanların birarada, karşılıklı hoşgörü içerisinde yaşamalarını desteklemek, eğitim ve ilmi çalışmaları desteklemek gibi görev ve sorumlulukları üstlenmiştir.

2.4.3.1. Kültürel Faaliyetler

İnsanın sağlıklı bir kişiliğe kavuşması için kendi dinini, kültürünü, tarihini ve geleneklerini bilmesi, geçmişi ve geleceği arasında bağlantı kurarak yaşaması gerekmektedir. Göçmenlerin kültürlerini, dillerini, geleneklerini ve bilhassa dinlerini kısıtlama olmaksızın yaşayabilmeleri halinde, buldukları yeri öz vatani gibi benimsemesi daha kolay olacaktır. Farklı kültürlere mensup insanların beraberce ve uyum içerisinde yaşamaları için, karşılıklı kültürlerin tanıtılması ve hoşgörü ile karşılanmasına gayret gösterilmesi gerekir.

Bu amaçla DİTİB teşkilatı olarak;

1. Müzik koro çalışmaları:
 - Tasavvuf müziği koro çalışmaları,
 - Halk müziği koro çalışmaları,
 - Sanat müziği koro çalışmaları,
 - Klasik müzik koro çalışmaları,
 - Çocuk koro çalışmaları.
2. Enstürman çalma kursları:
 - Saz, Ud, Ney, Tanbur, Flüt, Kudüm.
3. Halk oyunları grupları:
 - Mehter takımı,
 - Kafkas folklor ekibi,
 - Karadeniz folklor ekibi,
 - Zeybek folklor ekibi,
 - Elazığ folklor ekibi,
 - Yozgat folklor ekibi,
 - Bingöl folklor ekibi,
4. Önemli gün ve bayram kutlamaları,
5. Resim ve kompozisyon yarışmaları,
6. Almanya ve Avrupa için eğitim gezileri,
7. Kültür gezileri,
8. Tiyatro gösterileri.

2.5. Alman Kurumları ve AWO'ya (Arbeiterwohlfahrt) Bağlı Türk Dernekleri, Volkshochschule (Halk Eğitim Merkezi) Çalışmaları ve Müzik

Arbeiterwohlfahrt bir sosyal yardım kuruluşudur. Göçmen vatandaşların sorun ve problemleriyle ilgilenmekle görevlidir. Danışma büroları Almanya'ya son seneler içinde yeni gelen vatandaşlara ve onların ailelerine hizmet vermektedir. Alman asıllı göçmenlere yardımcı olmak sorun ve problemlerinde yol göstermek. Arbeiterwohlfahrt'ın ana amacı özellikle politik, sosyal, eğitimsel ve kültürel niteliklerde bilgilendirmektir.

Görevleri arasında özellikle:

- Alman kurum, kuruluş ve resmi makamlarıyla bağlantı kurmak
- Sosyal çalışma gurupları organize bulunmak
- Uzlaşmayı sağlamak
- Almanca dil ve topluma kaynaşma uyum kursları ve grup çalışmaları düzenlemektir.

Türklerin yaşadığı birçok şehirde yer alan ve ağırlıklı işçi sorunlarına çözüm arayan bu kurum, bizim araştırma yaptığımız şehirlerde de son derece aktif çalışmalar yapmaktadır. Özellikle Krefeld ve Duisburg şehirlerinde incelediğimiz dernekler ilk zamanlarında bu kurum çatısı altında faaliyet göstermişlerdir. Aynı zamanda çeşitli koroların prova yaptıkları, özel derslerin verildiği salonların büyük bir çoğunluğu yine bu kurumun sağladığı imkânlar neticesinde olmuştur.

Halen Krefeld korosunun verdiği konserlerin destekçisi AWO Krefled, Neuss Türk sanat müziği korosunun çalıştığı mekân AWO Neuss'a bağlıdır.

2.6. T.C. Büyükelçilik ve Başkonsoloslukların Faktörü

Türkiye Cumhuriyeti'nin Almanya'da Berlin'de büyükelçilik ve 16 şehirde başkonsoloslukları bulunmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti ile nezdinde buldukları ve akredite edildikleri devlet arasında dostluk ilişkileri kurulması ve siyasi, askeri, ekonomik, kültürel, bilimsel ve diğer alanlardaki ilişkilerin ve işbirliğinin geliştirilmesi için çalışmayı prensip edinen bu kurumlar, temsil ettikleri şehirlerde yaşayan Türklere destek olmak için çalışmaktadırlar. Konumuz ile ilgi kısımlarda aldığımız bilgiler ışığında derneklere maddi anlamda fazla bir destekte bulunmadığı görülmektedir. Düzenlenen etkinliklere manevi olarak, yer almaktadırlar. Herşeyden

önce kültürel faaliyetleri maddi anlamda da desteklemek öncelikli görevler haline getirilmesi yaptığımız birçok dernek yönetiminde vatandaşlarımız tarafından dile getirmiştir.

Araştırma alanımızda ağırlıklı faaliyet gösteren başkonsolosluk Essen şehrinde yer almaktadır.

2.6.1. T.C. Essen Başkonsolosluğu Desteğindeki NRW Türk Müziği Korosu Konserleri

- 1) 27.10.2002 Öko Zentrum / Hamm / Cumhuriyet Konseri
- 2) 31.10.2002 Grugapark - Orangerie / Essen / Cumhuriyet Konseri
- 3) 03.11.2002 Türk Eğitim Merkezi / Dortmund / Cumhuriyet Konseri
- 4) 02.05.2003 Erlöser Kirche / Essen / Avni Anıl Besteleri Konseri
– Konuk Solist: Zekai Tunca
- 5) 04.05.2003 Bürgerzentrum Chorweiler / Köln / Avni Anıl Besteleri Konseri – Konuk Solist: Zekai Tunca

Şekil 2.18: T.C. Essen Başkonsolosluğu'nun Himayesinde Gerçekleşen Bir Konser

Kaynak: İNMB Konserleri Arşivi

3. “ALMANYA’DAKİ TÜRK TOPLUMUNUN MUSİKİ YAŞAMI”

3.1. Krefeld ve Leverkusen Çevresi Türkleri Arasında Yaşatılmaya Çalışılan Türk Müziği

Çalışmamızın asıl merkezi olan Krefeld ve Leverkusen şehirlerini kapsayan Kuzey Ren Vestfalya Eyaleti (NRW) aşağıdaki resimdeki Almanya haritasındaki koyu yeşil ile gösterilmiştir.

Şekil 3.1: Almanya NRW Eyaleti

Kaynak: Kuzey Ren Vestfalya

23 Mayıs 1949 yılında kurulan Federal Almanya, 13 eyaletten oluşur. Günümüz Almanya’sında sanayi devi olarak da tanınan NRW Eyaleti Köln, Düsseldorf, Dortmund, Bochum, Duisburg, Essen, Bonn, Aachen, Bielefeld, Wuppertal gibi önemli şehirleri bünyesinde barındırmakla beraber Alman ekonomisine önemli katkı sağlayan Ford, Bayer, Siemens ve RAG gibi dev kuruluşları da bünyesinde bulunduran önemli bir eyalettir. NRW bu özelliklerinden dolayı, Türkler için göçün merkezi olmuştur. Bugün NRW’de yaşayan ikinci neslin %75’i ve üçüncü neslin ise %100’ü Almanya’da doğmuştur. Günümüz Federal

Almanya’ında yaşayan Türklerin 1/3 NRW’de yaşamaktadır. Bunların 640.000’i Türk vatandaşı, 226.000’i ise Alman vatandaşlığına geçmiş Türk vatandaşlarıdır.

3.2. Araştırılan Bölgedeki Müzik Faaliyetleri

Çalışmamızın bu bölümünde Almanya NRW Eyaleti içerisinde yer alan ve bizim araştırdığımız Krefeld, Duisburg, Essen, Neuss, Gelsenkirchen, Dortmund, Oberhausen ve Leverkusen şehirlerindeki Türk Müziği faaliyetinde bulunan dernek, cemiyet ve özel topluluklar incelenmektedir. İlk yaptığımız taramada yaklaşık 46 dernek olduğunu tespit ettik. Ancak sınırlamalar getirerek çalışmamıza yön kazandırmaya çalıştık. Böylelikle en az 3 sene faaliyet gösteren, bir dernek bünyesinde çalışan veya bir devlet kurumu çatısı altında varlığını sürdüren ve en az 10 üyesi olan koroları ele aldık. Aksi takdirde hemen hemen her şehirde çok sayıda 3-5 kişiden oluşan sadece buluşma amaçlı olan ve kendi aralarında müzikli sohbet yapan şehir dernekleri bulunmaktadır. Toplumumuzda Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, Tasavvuf Müziği, Klasik Batı Müziği, Pop, Arabesk, Hip-Hop gibi müzik çeşitleri genel kabul gören müzik türleri olarak ele alınmıştır.

Çalışmamızda; çoğunluğun kullanması, TRT kurumunun ve basın yayın organlarının sıklıkla ifade etmesi ve ankete katılanların daha rahat anlayabilmeleri için Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği ifadelerini kullandık.

Biz çalışmamızda ele aldığımız derneklerin genel tanıtımını, ne zaman ve nerede kurulduğunu, ilk kurucu hocasını, ne şekilde ve ne kadar sürede müzik çalışmaları yapıldığını izah ettikten sonra o topluluğun konser, dinleti, varsa sosyal sorumluluk çalışmaları gibi faaliyetlerini inceledik. Ayrıca her topluluktan bir veya birkaç kişiye isim, soy isim, yaş, doğum yeri, eğitim durumu, müzikle yakınlık derecesi gibi sorular sorular yönelterek dernekleri ve koro üyelerini daha iyi tanımaya çalıştık. Bu kişilerin üzerinde yaptığımız çalışmada gönüllü olanları tercih ettik. Verdikleri cevapları değiştirmeden çalışmamıza dahil ettik.

1. Krefeld Türk Müziği Topluluğu
2. Krefeld Türk Müziği Topluluğu Çocuk Korusu
3. Krefeld Alevi Derneği Türk Halk Müziği Korusu
4. Krefeld Yavuz Sultan Selim Cami İlahi Grubu
5. Krefeld Türk Halk Müziği Korusu
6. Leverkusen Musiki Cemiyeti

7. Leverkusen Türk Veliler Derneği Çocuk Korosu
8. Duisburg “Alaturka” Türk Sanat Müziği Korosu
9. Duisburg “Fasıl” Korosu
10. Duisburg Trabzonlular Derneği Karadeniz Korosu
11. Duisburg Alevi Derneği Türk Halk Müziği Korosu
12. Duisburg “Gülnihal” Tasavvuf Müziği Topluluğu
13. Neuss Türk Sanat Müziği Korosu
14. Gelsenkirchen Atatürkçü Düşünce Derneği Türk Sanat Müziği Korosu
15. Gelsenkirchen AWO Türk Sanat Müziği Korosu
16. Essen NRW Türk Sanat Müziği Korosu
17. Oberhausen Türk Birliği Türk Müziği Topluluğu
18. Dortmund Türk Eğitim Merkezi Müzik Çalışmaları
19. Dortmund Türk Sanat Müziği Korosu

3.2.1 Krefeld Türk Müziği Topluluğu

Krefeld Türk Müziği Topluluğu 13 Haziran 2010 yılında Alman Göçmenler Bakanlığı'na bağlı bir kurum olan AWO Die Arbeiterwohlfahrt'nun desteği ile kurulmuştur. İlk zamanlar 6 kadın ve 3 erkek üyesi ile haftanın sadece Pazar günleri çalışmalarına başlarken, ileriki zamanlarda katılımın artması ve çalışanların vardiya durumlarına bağlı olarak Perşembe günleri saat 19:00-21:00 arası Pazar günleri 15:15-17:30 olarak haftada iki gün çalışmaları devam etmektedir ve 23 kişilik bir topluluk halini almıştır. Kurulumundan yaklaşık 4 ay sonra “Türklerin Krefeld'e gelişlerinin 50. Yılı” münasebeti ile Krefeld Belediyesi Salonunda konser vermiştir. İlerleyen zaman diliminde ve günümüzde topluluk 24 kadın, 6 erkek üyeye olmak üzere çalışmalarına devam etmektedir. Krefeld şehrindeki en önemli konser salonu olan Seidenweberhaus'ta 2011, 2012, 2013, 2014 senelerinin Mayıs ayında TRT İstanbul ve Ankara Radyosu sanatçıları ile düzenli konserler vermiştir. Korunun bu faaliyetleri yılda bir konser vermekle kalmayıp, her sene Türkiye'de yaşayan ve çalgısında ileri düzeyde icracı olan saz sanatçıları ile, konserler verilmiş, Almanya içi ve Türkiye'deki üniversitelerde çalışan akademisyenlerle “Türk Müziği Günleri” düzenlemiştir. Bu faaliyetlerle ilgili olarak gerek Alman gerekse Türk medyasında ciddi yankı yapılmıştır.

Koronun kurucu şefliğini ve eğitimciliğini Haluk Yücel yapmaktadır ve koroda haftanın bir günü solfej ve teori dersleri diğer çalışma gününde ise topluluğun fasıl ve repertuar çalışmaları yapılmaktadır. Öğrencilerin eğitim düzeyleri diğer korolardan farklılık göstermektedir. Söz konusu koro değişik meslek alanlarında çalışan ve büyük çoğunluğu yükseköğrenim görmüş kişilerden oluşmaktadır. Bu durum, koronun teknik ve estetik düzeyinin daha yüksek olmasını sağlamaktadır. Krefeld Türk Müziği Topluluğu herhangi bir siyasi kuruma, dini mezhepsel veya cemaate bağlı değildir. Koroda yer alan kimi öğrencilere 3 yıldan beri her Cumartesi Ud ve Keman dersleri de verilmektedir. Topluluk yapmış olduğu konseri Filarmoni Orkestrasının büyük ve küçük salonda gerçekleştirmektedir. Böylelikle Kuzey Ren Vestfalya Eyaletinde adından sıkça duyurmaktadır. Konserlere ortalama 200-250 Alman müziksever de gelmektedir.

Yapılan araştırmada koro elamanlarının Türkiye'nin çok farklı şehirlerinden geldiği, yaş aralığının 16-64 arası olduğu, eğitim durumlarının ilk göçmenlere oranla yüksek olduğu dikkatleri çekmektedir.

Krefeld Türk Müziği Topluluğunun faaliyetleri

3.2.1.1. Konserler

1. “Türklerin Almanya’ya Gelişlerinin 50. Yılı” “50 Jahre Migration Deutschland”, Volkshochschule Krefeld, 28 Ekim 2011
2. “Anneler Günü Özel Konseri” Seidenweberhaus Konser Salonu Krefeld, 6 Mayıs 2012
3. “Ud-Çello Resitali” (Haluk Yücel- Dilek Yüzlüer) Volkshochschule Salonu Krefeld, 21 Şubat 2013
4. “19 Mayıs Bayram Özel Konseri” Seidenweberhaus Konser Salonu Krefeld, 19 Mayıs 2013
5. Haluk Yücel Besteleri ile Ud-Çello Resitali” (Haluk Yücel- Dilek Yüzlüer) Gelsenkirchen Horst, 13 Haziran 2013 “
6. “Ud-Kanun Resitali” (Haluk Yücel- Ahmet Meter) Volkshochschule Salonu Krefeld, 25 Eylül 2013
7. “Ud-Çello- Yaylı Tanbur Resitali”, (Haluk Yücel- Dilek Yüzlüer-Gökalp Yüzlüer) Friedensriche Krefeld, 23 Aralık 2013

8. “Doğudan Batıya”,”Ud-Geige Resital” (Haluk Yücel-Faik Aliyev)
Volkshochschule Salonu Krefeld, 21 Şubat 2014
9. ”Bahar Konseri” Seidenweberhaus Konser Salonu Krefeld, 25 Mayıs
2014

3.2.1.2. Sosyal Sorumluluk Çalışması

1. Altenheim St. Josef (Huzurevi Ziyareti) Türklerin de misafir olduğu
Huzurevinde müzik dinletisi, Duisburg, 13 Aralık 2011
2. Altenheim St. Josef (Huzurevi Ziyareti) Türklerin de misafir olduğu
Huzurevinde müzik dinletisi, Krefeld, 4 Ocak 2012

3.2.1.3. Seminer ve Konferanslar

1. “Çocuk Gelişiminde Müziği Etkisi” Eltern für Eltern Brücke e.V.c/o
DGB-Haus der Jugend Gelsenkirchen, 7 Mart 2012
2. ”Einführung in die Klaenge der Ud Resitali” Konferans - Deutsch-
Türkische Gessellschaft e.V. Münster Hörsaal H1 von 1916 in der
Schlossaula an der Universität Münster, 15 Mart 2013
3. Seminer ve Müzik Dinletisi, Volkshochschule Salonu Krefeld, 25 Mayıs
2013

3.2.1.4. Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler

Aşağıda isimleri yazılı koro elemanları ile müzik üzerine röportaj yapılmış ve Krefeld Türk Müziği Topluluğu üyeleri ile yapılan görüşmelerde koro elemanlarının cinsiyet ve yaş grupları, çocukluğun geçtiği bölge, eğitim düzeyi, mesleki durum, müzikle ilgi düzeyleri, müzik türü tercihleri konularında bilgi alınmıştır.

İsim	: Fulya
Soyisim	: Gözükara
Yaş	: 23
Doğum Yeri	: Adana
Eğitim Durumu	: Üniversite öğrencisi
Meslek	: -

Müzikle Yakınlık Derecesi : Müzik hayatımın her noktasında devreye girer. İster neşe dolu olayım ister kederli. Tercihlerimin arasında Türk sanat müziği elbette en önemli yerdedir. Caz, klasik müzik ve birçok başka tarz müzikten hoşlanırım. Herhangi bir müzik aleti çalmıyorum.

Koro ile İlişkisi : 2 yıldır Krefeld Türk Müziği Topluluğunda üye.

İsim : Nilgün

Soyisim : Bul

Yaş : 54

Doğum Yeri : Ordu

Eğitim Durumu : Lise

Meslek : Ev hanımı

Müzikle Yakınlık Derecesi : 38 yıldır Almanya'da ara ara çalışmışlığı ama çoğunluk ev hanımı olan Türk sanat müziğini çok severek dinleyen üç yıldır Krefeld Türk Müziği koro çalışması için de olan tüm müzik türlerini dinleyen ama yüreği sanat müziği için çarpan amatör müzisyenim ve maalesef hiç bir müzik aleti çalışmadım.

Koro ile İlişkisi : 3 yıldır Krefeld Türk Müziği Topluluğunda üye.

İsim : Necla

Soyisim : Dolap

Yaş : 52

Doğum Yeri : İskenderun

Eğitim Durumu : Lise

Meslek : Fabrikada Usta

Müzikle Yakınlık Derecesi : Yaklaşık 17 seneden beri amatörce çeşitli korolarda koristlik yaptım. Genellikle Türk Sanat müziği dinliyorum ve herhangi bir saz çalmıyorum.

Koro ile İlişkisi : 3 yıldır koroya üye

Şekil 3.2: Krefeld Türk Müziği Topluluğu Konseri Mayıs 2013

Kaynak: Haluk Yücel

3.2.2. Krefeld Türk Müziği Çocuk Korosu

Krefeld Türk Müziği Çocuk Korosu 27 Haziran 2010 yılında Alman Göçmenler Bakanlığına bağlı bir kurum olan Die Arbeiterwohlfahrt'nun çatısı altında kurulmuştur. Kurulduğu ilk haftalar 7 üyesi ile haftanın sadece cumartesi günleri çalışmalarına başlarken, ileriki zamanlarda katılımın artması 18 üyeli bir çocuk korusu halini almıştır. Koronun hocalığını Haluk Yücel yapmaktadır ve koroda çocuk şarkıları, sanat müziğinin çocuk ses tonlarına uygun eserleri, türküler ve ilahiler öğretilmektedir. Çocukların yaşları 5-14 aralığında olmakla beraber koro dersinin ardından keman dersleri ile müzik çalışmaları devam etmektedir. AWO'dan alınan müsaade ile çocuk kreşinde çalışmalar daha zevkli bir hale gelmiştir. Çocuklar arasında keman dışında gitar ve piyano dersi alanlar bulunmaktadır. Genel olarak Krefeld Türk Müziği Topluluğunun üyelerinin yakınlarından oluşan bu koroda 13 kız 7 erkek çocuk bulunmaktadır. Araştırmamızda koro elamanlarının ağırlıklı Hatay, Gaziantep olmak üzere Türkiye'nin çok farklı şehirlerinden gelen ailelerin çocukları olduğunu göstermektedir.

Krefeld Türk Müziği Çocuk Korusu Faaliyetleri

3.2.2.1. Konserler

1. “Çocuk Gelişiminde Müziği Etkisi” Eltern für Eltern Brücke e.V.c/o DGB-Haus der Jugend Gelsenkirchen, 7 Mart 2012
2. “Çocuk Korusu Konseri” (23 Nisan Çocuk Bayramı Etkinliği) Krefeld, 29 Nisan 2013
3. “Ud Seminer ve Çocuk Korusu Müzik Dinletisi”, Volkshochschule Salonu Krefeld (Krefeld Türk Müziği Topluluğu Konseri öncesi), 25 Mayıs 2013
4. “Çocuk Korusu Konseri” (23 Nisan Çocuk Bayramı Etkinliği) Krefeld, 26 Nisan 2014

3.2.2.2. Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler

İsim : Nihan

Soyisim : Aksel

Yaş : 12

Doğum Yeri : Willich

Eğitim Durumu : 5. Sınıf öğrencisi

Müzikle Yakınlık Derecesi : Keman çalıyorum ve annemin desteği ile her Cumartesi çocuk korosuna katılıyorum. Annem de koroda Türk sanat müziği söylüyor.

Koro ile İlişkisi : 3 senedir çocuk korosuna gidiyorum.

İsim : Helin

Soyisim : Çolakoğlu

Yaş : 8

Doğum Yeri : Krefeld

Eğitim Durumu : 2. Sınıf öğrencisi

Müzikle Yakınlık Derecesi : 2 senedir Krefeld Çocuk korosunda şarkılar öğreniyorum, keman dersi alıyorum.

Koro ile İlişkisi : 2 senedir korodayım

İsim : Nazra
Soyisim : Yeşilkanat
Yaş : 9
Doğum Yeri : Krefeld
Eğitim Durumu : 3. Sınıf öğrencisi
Müzikle Yakınlık Derecesi : Annesi de koroda şarkı söylüyor ama herhangi bir saz dersi almıyor.
Koro ile İlişkisi : Yaklaşık 2 senedir koroda.

Şekil 3.3: Krefeld Türk Müziği Topluluğu Çocuk Korusu Prova

Kaynak: Haluk Yücel

3.2.3. Krefeld Alevi Derneği Müzik Çalışmaları

Krefeld ve Çevresi Alevi Kültür Merkezi (KR-AKM) 1994 yılında kuruldu. Krefeld’de, Alevi değerlerini ve kimliğini kalıcı kılmak üzere imkânları yarattı ve 2004’de törenle Cemevine kavuştu. 1990’lı yılların başında Avrupada başlayan Alevi örgütlenmesi Almanya da yaşayan Alevi toplumunda harekete geçirdi ve Krefeld’teki Alevi toplumunda bir araya getirdi. Dernek faaliyetleri arasında Alevilik Almanca olarak öğretilmesi için gayret sarfedildi.

Dernek bünyesinde gerek bağlama dersleri gerekse halk müziği çalışmaları yapılmaktadır. Çocukların ağırlıklı olduğu bu çalışmalar okul tatilleri süresince ve özel tatillerde kapanıp her sene yaklaşık 8 ay faaliyet vermektedir. Öğrencilere

bağlama dersi teorik olarak verilmeyip ezbere dayanan bir yöntemle sürdürülmektedir. Krefeld şehrine yakın yerleşim birimlerinden gelen öğrencilerle sayıları 20-25 aralığındadır. Bağlama dersini gruplara ayırarak verildiğini öğrendiğimiz bu dernek ziyaretlerine 3 kere gitmemize rağmen görüşmelerimizden bir sonuç çıkmadı. Paylaştığımız resim ve edindiğimiz bilgiler aynı derneğe üye Semir Sürmeliolu'ndan alınmıştır.

Şekil 3.4: Krefeld ve Çevresi Alevi Kültür Merkezi (KR-AKM) Bağlama Dersi

Kaynak: Semir Sürmeliolu, 2013

Pazar günleri dernek binasında bağlama dersleri verilmektedir. Çocukların yaş durumlarına ve sazlarındaki derecelerine göre 3 grupta müzik faaliyeti sürdürülmektedir. Ayrıca dernek bünyesinde folklor ve semah çalışmaları da yapılmaktadır.

3.2.3.1. Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler

İsim	: Nihan
Soyisim	: Aksel
Yaş	: 12
Doğum Yeri	: Willich
Eğitim Durumu	: 5. Sınıf öğrencisi
Meslek	: -

Müzikle Yakınlık Derecesi : Keman alıyorum ve annemin desteği ile her Cumartesi ocuk korosuna katılıyorum. Annem de koroda Türk sanat müziği söylüyor.

Koro ile İlişkisi : 3 senedir ocuk korosuna gidiyorum.

3.2.4. Krefeld Yavuz Sultan Selim Camii ocuk İlahi Topluluğu

2005 yılında cami üyelerinin çocuklarının katılımı ile kurulmuğ bir korodur. İlk hocası Yavuz Sultan Selim Cami İmamı Bünyamin Hocadır. Yavuz Sultan Selim Cami ocuk Korosu ilahilerden oluğan bir repertuarın takip edildiği bir ocuk korosudur. Ancak her 2 senede seçimle deęißen yönetim ve Türkiye’den getirilen imamların koroya bakığ açıları nedeniyle zaman zaman çalışmalar durmak zorunda kalmıştır. Cami cemaatinden kimi üyeler ile de bağlama derslerinin verilmektedir. Ancak yine nota bilgisinin olmadığı, müziğin amatörce yapıldığı bir topluluk olarak kendini göstermektedir. ocuk korosu Őuan için 14 kişiden oluşmaktadır ve daha evvel sadece 2006 yılında camii içinde minik bir dinleti yapmıştır. Çocukların büyük bir kısmı kardeşleri ile koroya katıldıkları için yaklaşık 5-6 ailenin oluşturduğu bir koro olduğu gözlemlenmektedir. Çocuklar Pazar günleri din derslerinin ardından 1 saat ilahi öğrenmektedirler.

3.2.4.1. Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler

İsim : Cihan
Soyisim : Yüce
Yaş : 17
Doğum Yeri : Krefled
Eğitim Durumu : Lise
Meslek : Öğrenci
Müzikle Yakınlık Derecesi : İlahiler dinliyor, bağlama öğreniyor.
Koro ile İlişkisi : 2 senedir koroda

İsim : Alparsaln
Soyisim : Doğan
Yaş : 18
Doğum Yeri : Krefled

Eğitim Durumu : Lise
Meslek : Öğrenci
Müzikle Yakınlık Derecesi : İlahi dinlior, bazen halk müziği korosuna gidiyor
Koro ile İlişkisi : 1 senedir koroda

3.2.5. Krefeld Türk Halk Müziği Topluluğu

Krefeld şehrinde yaklaşık 12 yıldan beri faaliyet gösteren amatör bir halk müziği icrası yapan topluluktur. Bugüne kadar herhangi bir konser yapmamışlardır.

Her hafta Çarşamba günleri 19-21 saatleri arasında bir araya gelmektedirler. Ana amaçları Türk halk müziği kültürünü yaşatmaya çalışmaktır. Gerek hocalarının gerekse üyelerinin herhangi bir müzikal anlamda akademik çalışması bulunmamaktadır. Koroda amatör olarak bağlama çalanlar bulunmakla beraber notaya bağlı bir ders işlenmemektedir. Koronun hocalığını Ali Yıldırım yapmaktadır.

Koro yaklaşık 18 üyeden oluşmakta ve yıllarca AWO'ya bağlı Türk Danış salonunda çalışmalarını sürdürmektedir.

Şekil 3.5: Krefeld Türk Halk Müziği Korosu

Kaynak: Haluk Yücel

3.2.5.1. Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler

İsim : Gülnaz
Soyisim : Sürmelioğlu
Yaş : 45
Doğum Yeri : İskenderun
Eğitim Durumu : Lise
Meslek : Güzellik uzmanı

Müzikle Yakınlık Derecesi : Müziğe çok ilgilim kulağa hoş gelen her müziği bilhassa, sanat pop ve arabesk müzik dinlerim. Ayrıca Türk halk müziği korosunda 5sene devam ettim, çalgı çalmıyorum.

Koro ile İlişkisi : Koroya 3 senedir devam ediyor.

İsim : Semir
Soyisim : Sürmelioğlu
Yaş : 44
Doğum Yeri : İskenderun
Eğitim Durumu : Lise
Meslek : Metal sektöründe bir fabrikada çalışıyor.

Müzikle Yakınlık Derecesi : Yaklaşık üç yıla yakın TSM korusu üyesi olmakla beraber altı seneden beri THM korosunda kendimizce faaliyet göstermeye çalışıyorum. Vurmalı çalgılarla ilgileniyorum

Koro ile İlişkisi : 3 senedir Koroya üye.

3.2.6. Leverkusen Musiki Cemiyeti

İlk olarak 2001 de Türk Veliler Derneği'nde TRT ud sanatçısı Hayati Kandaz ile Martin Luther Haus da başlandı ve koro yaklaşık 13,14 kişiden oluşmaktaydı. Daha sonra oradan ayrılarak 16 Ocak 2003 de Yücel Aşçıoğlu yönetiminde dernek olarak kilisenin bir salonunda derslere devam edildi. Koronun şu anki sayısı yaklaşık 60 kişidir (40 bayan ve 21 erkek)

Leverkusen Musiki Cemiyeti herhangi bir kurumdan destek almıyor sadece üyelere gelen aidatlar ile çalışmalarını sürdürüyor.

Koronun kurulduğu ilk zamanlar ağırlıklı olarak üyelerinin yaş durumları orta yaşın üzeriydi, ancak günümüzde orta yaş civarındadır. (35-65 yaşları arasında)

Üyelerin meslek durumları da farklılık göstermekte, hemen hemen her meslek grubundan katılım olduğu saptanmaktadır. Koro içerisinde doktor, psikolog, öğretmen, öğrenci, işçi, esnaf, pedagog, emekli gibi meslek sahibi üyeler bulunmaktadır.

Koro üyelerinin arasında nota bilgisi olanlar az da olsa bulunmakta ama makam, nazariyat bilgileri yok denecek kadar azdır.

Leverkusen Musiki Cemiyeti faaliyetleri:

3.2.6.1. Konserler

1. Forum Konser Salonu Leverkusen, 13 Nisan 2014
2. Forum Konser Salonu Leverkusen, 28 Nisan 2013
3. WDR Funkhaus Konser Salonu Leverkusen, 18 Eylül 2011
4. Forum Konser Salonu Leverkusen, 26 Mart 2011
5. Cumhuriyet Konseri Köln başkonsolosluğu himayesinde Köln Gürzenich, 30 Ekim 2010
6. Forum Konser Salonu Leverkusen, 13 Mart 2010
7. Forum Konser Salonu Leverkusen, 4 Nisan 2009
8. WDR Funkhaus Köln, 6 Nisan 2008
9. Leverkusen Erholungshaus, 16 Şubat 2008
10. Leverkusen Erholungshaus, 24 Mart 2007
11. Forum Konser Salonu Leverkusen, 2006

3.2.6.2. Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler

İsim : Ahmet
Soyisim : Kaçar
Yaş : 36
Doğum Yeri : Denizli
Eğitim Durumu : Lise (fach abitur)
Meslek : Otomobil sektörü ile ilgili bir şirkette çalışıyor.

Müzikle Yakınlık Derecesi : Küçük yaştan beri TSM ve THM dinleyicisiyim. 16 yaşında bağlamaya başladım. 3 senelik bir eğitimimden sonra Türk Sanat Müziği korosuna devam ettim ve hâlâ koroda devam etmekteyim. 15 senedir

koronun içindeyim. Kendi çapımda tanbur öğrenmekteyim. Hayati Kandaz ve Haluk Yücel den kısa dönem nazariyat dersleri aldım. Her tarz müziği dinlerim, ağırlık olarak tercihlerim, Türk sanat, Türk halk ve Türk tasavvuf müziği

Koro ile İlişkisi : 15 senedir koroya devam ediyor.

İsim : Erdem

Soyisim : Çağman

Yaş : 47

Doğum Yeri : istanbul

Eğitim Durumu : Üniversite

Meslek : Konsolosluk, Bilgisayar

Müzikle Yakınlık Derecesi : Uzun yıllarca müzik çalışmaları yaparak besteleri olan bir ud sanatçısı. Yıllardır amatör korolarda bulunmaktadır.

Koro ile İlişkisi : Yönetim Kurulu üyesi

Yorum Yok

Şekil 3.6: Leverkusen Musiki Cemiyeti Konseri

Fotoğraf: Ahmet Kaçar tarafından alınmıştır.

3.2.7. Leverkusen Türk Veliler Birliği Çocuk Korosu

Dernek başkanı Ahmet Kaçar ve iki öğretmeninin çalışmalarıyla kurulmuş küçük bir dernektir. Dernek bünyesinde çocuklara okul derslerinde yardım amaçlı dersler verilmektedir.(din eğitimi, matematik, Almanca, Türkçe)

Leverkusen Türk Veliler Derneği çatısı altında 26 çocuktan oluşan bir çocuk korusu vardır ve halk müziğinden ilahilere, sanat müziğinden özgün eserlere şarkılar öğretilmektedir. Çocukların yaş aralığı 5-13'dür. Ayrıca koroda isteyen öğrencilere bağlama dersleri de verilmektedir.

Şekil 3.7: Leverkusen Türk Veliler Derneği Çocuk Korosu

Kaynak: Haluk Yücel

3.2.7.1. Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler

İsim	: Erva
Yaş	: Genç
Doğum Yeri	: Krefeld
Eğitim Durumu	: 1. sınıf
Müzikle Yakınlık Derecesi	: Keman dersi alıyor.

Koro ile İlişkisi : 1 senedir koroya katılıyor

3.2.8. Duisburg “Alaturka” Türk Sanat Müziği Korosu

Duisburg Alaturka Türk Sanat Müziği Korosu 11 Nisan 2006 yılında 5 müziksever tarafından kurulmuştur. İlerleyen zaman içerisinde koro eleman sayısı 25'e kadar yükselmiştir. Koronun yaş aralığı 35-65'tir. Kuaför, işçi, hemşire, öğretmen, taksici ve ev hanımlarından oluşan bu koro haftada bir kere iki saat toplanmaktadır. Koro üyelerinin arasında nota bilgisi yok denecek kadar azdır. Zaman zaman çeşitli şehirlerden de gelen müzikseverler ile sohbet edilip şarkılar söylenmektedir.

Duisburg Alaturka Türk Sanat Müziği Korosu birçok koroda olduğu gibi devlet desteği almamakta ve çalışmalarını Internationales Zentrum'da yapmaktadır. Koronun ilk hocası olan Mehmet Eğripala yaklaşık 9 seneden bu yana çalışmalarını kanunu ile devam ettirmektedir. Aynı zamanda bu şehirin dışında da başka şehirlerde müzik faaliyetlerinde yer alan hoca oldukça bilgili olmasına karşın koronun üyeleri etkinlik konusunda isteksiz olduğu ve sadece sohbet amaçlı biraraya geldiği gözlemlenmektedir.

3.2.8.1. Konser

7 Aralık 2013 , Volkshochschule, Duisburg

4.2.8.1. Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler

İsim : Ayşe
Soyisim : Ganime Wiesner
Yaş : 61
Doğum Yeri : Merzifon Amasya
Eğitim Durumu : Yüksek lisans
Meslek : Psikoloji üstüne 6 yıl üst lisans eğitimi daha

ekleyerek aile, eş, birey psikoterapisti oldum. Son 12 yıldır da psikoterapi yapıyorum acil çözüm gerekenlere. En yakınları tarafından tecavüze uğramış 6-16 yaş arası kız erkekler çocuklar, intihar edenlerin geride bıraktığı şoktan konuşamayan çocuklar, şiddet görmüş ve mor çatıya sığınmış kadınlar, uyuşturucu, kumar bağımlıları, en son

da 12 yıl gibi uzunca süre psikiyatride yatmış insanları normal yaşama döndürme çalışmaları yapmaktadır.

Müzikle Yakınlık Derecesi : 17 yıldan beridir Türk sanat müziği korolarına gitmekteyim.

Koro ile İlişkisi : 11 yıldır koroya üyeyim.

İsim : Gülten

Soyisim : Akman

Yaş : 60

Doğum Yeri : İstanbul

Eğitim Durumu : Lise mezunu

Meslek : Ev hanımı

Müzikle Yakınlık Derecesi : Müziğin ruhumun gıdası olduğunu düşünenlerdenim. Kulağıma hoş gelen bütün tınıları severim, 17 yıldır korodayım ve bir müzik aleti çalmıyorum.

Koro ile İlişkisi : Koro yönetim kurulu başkanım.

Şekil 3.8: Duisburg Alaturka Türk Sanat Müziği Korosu 17.06.2014

Kaynak: Haluk Yücel

3.2.9. Duisburg “Fasıl” Korusu

Duisburg “Fasıl” Korusu IZ Internationales Zentrum’da çalışmalarını sürdüren bir korodur. Yaklaşık 20 sene önce kurulmuştur. Halen koroda 18 koro elemanı bulunmaktadır. Koro elemanları Duisburg şehrinde faaliyet gösteren diğer Türk sanat müziği korolara giden, ayrıca halk müziği korolarına da katılan yaş ortalamı yüksek müzikseverlerden oluşmaktadır. Koro, kanun eşliğinde eserler geçen Mehmet Eğripala tarafından sürdürülmektedir. Düzenli olarak her hafta gelmesler de zaman zaman klarnet, darbuka, ud çalanlar da bulunmaktadır. Ancak nota bilgisine dayalı bir yöntem izlenmemekte, daha çok haftanın bir günü sohbet ve çeşitli makamlarda şarkıların okunduğu bir buluşma günü niteliğindedir. Daha önce bir konser vermemişlerdir.

3.2.9.1. Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler

İsim : Şerife
Soyisim : Zengin
Yaş : 51
Doğum Yeri : Zonguldak
Eğitim Durumu : Ortaokul
Meslek : Terzi
Müzikle Yakınlık Derecesi : Nota bilmiyor, amatörce şarkı söylüyor
Koro ile İlişkisi : 3 senedir koroya üye

İsim : Kenan
Soyisim : Budak
Yaş : 47
Doğum Yeri : Ankara
Eğitim Durumu : Lise
Meslek : Esnaf
Müzikle Yakınlık Derecesi : Her türlü müziği severim ve teorik bir bilgim yok.
Koro ile İlişkisi : 7 yıldan beri koroya üyeyim.

3.2.10. Duisburg Trabzonlular Derneği Karadeniz Korosu

Avrupanın ilk Karadeniz korosunu kuran Duisburg Trabzonlular Derneği her hafta Cuma günleri 18:00-20:00 saatleri arasında dernek binası içerisinde faaliyet göstermektedir. Ağırlıklı olarak Trabzondan gelen göçmenlerden oluşan dernekte karadenizin çeşitli Şehirlerinden gelen katılımcılarla müzik yapmaktadırlar. Duisburg Trabzonlular Derneği Karadeniz Korosu Mesut obancoğlu tarafından çalıştırılmaktadır. Koronun repertuarı Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, zgn Müzik eserlerinden oluşan karma Şarkılar, besteler ve türküler oluşmaktadır. Koro yeleri içerisinde nota bilgisi olan üyeler bulunmaktadır. Ancak daha çok teorik bilgilerden ziyade haftanın bir günü toplanıp meşk edilmektedir. Ayrıca Karadeniz Orkestrası da dernek içerisinde faaliyet göstermektedir. Çeşitli kültür etkinliklerinde, düğünlerde sahne almaktadırlar.

Şekil 3.9: Karadeniz Orkestrası

Kaynak: Duisburg Trabzonlular Derneği sayfası

3.2.10.1. Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler

İsim : Gülten
Soyisim : Akman
Yaş : 60
Doğum Yeri : İstanbul
Eğitim Durumu : Lise mezunu
Meslek : Ev hanımı

Müzikle Yakınlık Derecesi : Müzik ruhumun gıdası olduğunu düşünenlerdenim kulağıma hoş gelen bütün tınıları dinlerim, 17 yıldır korodayım ve herhangi bir müzik aleti çalmıyorum.

Koro ile İlişkisi : Koro yönetim kurulu başkanayım.

3.2.11. Duisburg Alevi Derneği Türk Halk Müziği Çalışmaları

Duisburg şehrinde faaliyet gösteren Alevi Derneği Türk halk müziğine gönül vermiş amatör üyelerden oluşmaktadır. Çalışmalarını dernek binalarında gerçekleştirmekte, herhangi bir konser, dinleti için bir araya gelmeyip bağlama eşliğinde müzik ve sohbetler yapılmaktadır. Ana amacının gençleri kazanmak olduğunu söyleyen dernek üyeleri toplumun bir eksiğini müziksel diyalog yoluyla gidermeyi planlamaktadır.

Duisburg Alevi Derneğinin Almanya'daki en büyük kazanımları, Alevi İnanıcının ve Alevi Öğretisini yaygınlaştırmak için ciddi faaliyetlerde bulunmalarıdır. Şu an için çalışmaları devam ettirecek bir hocaları olmayıp, kendileri aralarında müzikle ilgilenmektedirler.

Şekil 3.10: Duisburg Alevi Derneği Müzik Çalışmaları

Kaynak: Türk Halk Müziği Derneğinden alınmıştır.

3.2.11.1. Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler

İsim	: Cahide
Soyisim	: Egmen
Yaş	: 40
Doğum Yeri	: Ordu
Eğitim Durumu	: Ortaokul/ meslek eğitimi
Meslek	: Bürokauffrau
Müzikle Yakınlık Derecesi	: Dinleyici
Koro ile İlişkisi	: Üye ve Yönetim Kurulu üyesi

3.2.12. Duisburg “Gülnihal” Tasavvuf Müziği Topluluğu

Duisburg şehrinde 2009 senesinde kurulmuş bir topluluktur. Hüseyin Demir tarafından çalışmaları devam etmektedir. Notaya dayanan bir sistemden çok çeşitli kültürel faaliyetlerde ve bilhassa muhafazakar ailelerin düğünlerinde müzik yapmak için provalar şeklinde çalışılmaktadır. Toplulukta iki kanun, üç ud bir ney ve 3 ritm

saz yer almaktadır. Her hafta Cuma günü bir araya gelmeye çalışan toplulukta ilahiler icra edilmektedir. Ayrıca Diyanete bağı Duisburg camiinde görevli hoca da toplulukta yer almakta ve bölgede tanınan, aranan bir tasavvuf müziği yapmaktadırlar.

Topluluğun etkinlerinde yer veremiyoruz. Bunun en önemli sebebi herhangi bir konser veya dinleti salonunda bir etkinlikleri olmamıştır. Ama çok sayıda düğün salonunda sahne almışlar, incelediğimiz diğer topluluklardan ayrı olarak bu sanatı para karşılığında icra etmektedirler.

Kimi düğünlerin bütçelerine göre kalabalık bir saz heyeti ve duruma göre semazen ekibi de sahne almaktadır.

Sazendeler arasında notayı bilenler oldukça azdır.

Şekil 3.11: Duisburg Gülnihal Tasavvuf Müziği Korosu

Kaynak: Haluk Yücel

3.2.12.1. Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler

İsim : Yılmaz

Soyisim : Özer

Yaş : 47

Doğum Yeri : Zonguldak

Eğitim Durumu : Lise

Meslek : Esnaf

Müzikle Yakınlık Derecesi : Nota bilgisi var, ud dersi alıyor. Konserlerde icra edebilecek seviyede ud çalabilmektedir.

Koro ile İlişkisi : 2 senedir koroda bulunmaktadır.

3.2.13. Neuss Türk Sanat Müziği Topluluğu

Neuss'taki koro, Essen merkezli NRW Türk Müziği Korosunun bir şubesi olarak faaliyet göstermektedir. 2006 yılında ilk çalışmalarına başlamıştır. 2008 yılına kadar cumartesi günleri AWO'nun binasında çalışan koro, hoca ile anlaşmazlık sonucu bu koronun bünyesinden ayrılmış ve uzunca bir müddet çalışmalar aksamıştır.

2011 yılında tekrar İnimb'e bağlı bir şube olarak faaliyete başlayan koro, temmuz 2014'e kadar pazar günleri aynı binada çalışmalarını sürdürmeye devam etmiştir.

Hemen hemen her meslek ve yaş grubundan üyesi olan koroda, 20 ila 70 yaş aralığında öğrenci, polis, kuafor, terzi, mühendis, öğretmen, bankacı gibi mesleklerden insanlar mevcuttur. Bu üyelerin arasında 10 yıldır koroya devam eden üyelerin yanı sıra, yeni katılan üyeler de yer almaktadır. Koronun büyük çoğunluğu ev hanımlarından oluşmaktadır.

Koroda ud, keman, klarnet, kanun ve yaylı tanbura merak salmış sazandeler bulunmaktadır.

Şu anda Alp Ataç ile çalışmalarını sürdürmektedir.

Şekil 3.12: Neuss Türk Sanat Müziği Korosu Prova

Kaynak: Haluk Yücel

3.2.13.1. Konserler:

1. Zentralmoschee Köln / Köln / Mehmet Akif Ersoy Anma Konseri, 03.10.2013
- Konuk Solist: Ertuğrul Erkişi
2. Rheinhausenhalle / Duisburg / Mehmet Akif Ersoy Anma Konseri, 02.10.2013
- Konuk Solist: Ertuğrul Erkişi
3. RWTH Aachener Münchener Halle / Aachen / İstekler Konseri (Yeni Yıl Konseri) 15.12.2012
- Konuk Grup: Grup al Enfeksiyon
4. Lichtburg / Essen / NRW Türk Müziği Korosu 10. Yıl Jübilesi Konseri, 30.04.2012
- Konuk Solistler: Zekai Tunca, ve Melihat Gülses
5. Museum Kunst Palast - Robert Schumann Saal / Düsseldorf / Almanya'da 50. Yıl Konseri, 08.10.2011
- Konuk Solistler: Dilek Şafak Çakar & M. Ali Çakar

3.2.13.2. Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler

İsim : Sabah
Soyisim :
Yaş : 65
Meslek : Ziraat Mühendisi
Müzikle Yakınlık Derecesi : Ud çalıyor, nazari bilgiye sahip (nota, usul ve makam)
Koro ile İlişkisi : 11 yıldır koro elemanı

İsim : Ali
Soyisim :
Yaş : 60
Meslek : Pazarlama Müdürü
Müzikle Yakınlık Derecesi : Kanun ve klarnet çalıyor, nazari bilgiye sahip (nota, usul ve makam)
Koro ile İlişkisi : 12 yıldır koro elemanı

3.2.14. Gelsenkirchen Atatürkçü Düşünce Derneği Türk Sanat Müziği Korosu

2006 yılında Hüseyin Akasyalar tarafından kurulmuş bir korodur. Atatürkçü Düşünce Derneği'nin sosyal faaliyetleri için kurulmuştur. Koro ilk başlarda öğretmenlerin bir araya gelip sohbet amaçlı toplanmaları ile meydana gelmiştir. Zaman içerisinde koronun sayısı artarak amaçları da değişmiştir.

Koro daha çok orta yaş üzeri ve okuma oranı yüksek üyelere oluşmaktadır. Ud ve kanun çalan amatör bir topluluktur ve hocası keman dersleri vermektedir.

2008 yılında Haluk Yücel'in koroyu çalıştırması ile kısa sürede konserler vermeye başlanmıştır. TRT sanatçılarının katılımları ile zengin ve sanat değer yüksek icrarlar yapılmış kısa sürede basının ilgisini çekmiştir. Awo Gelsenkirchen'e bağlı çalışmalar hazırlayıp kültürlerarası gecelerde yer almışlardır. Halen çalışmalarını aynı binada her Pazar devam ettirmektedirler.

Şekil 3.13: Gelsenkirchen Türk Sanat Müziği Korosu Şükrü Türkmen Özel Konseri, 10.04.2009

Kaynak: Haluk Yücel

3.2.14.1. Konserler

1. “Bahar Konseri” Gladbeck Konser Salonu Gladbeck, 25 Mayıs 2009
2. “Kurban Bayramı Özel Konseri” Bochum Stadthalle, 17 Aralık 2009

3.2.14.2. Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler

İsim	: Erol
Soyisim	: Dağdeviren
Yaş	: 42
Doğum Yeri	: Konya
Eğitim Durumu	: Lise
Meslek	: İnşaat Sektörü
Müzikle Yakınlık Derecesi	: 2 yıldır koroya üye ve ud çalıyor
Koro ile İlişkisi	: Yönetim kurulunda başkan yardımcısı.

İsim : Ayşe
Soyisim : Bağcı
Yaş : 59
Doğum Yeri : Gümüşhane
Eğitim Durumu : Ortaokul
Meslek : Ev Hanımı
Müzikle Yakınlık Derecesi : Amatörce koroya katılıyor.
Koro ile İlişkisi : 3 yıldır koroda

3.2.15. Gelsenkirchen AWO Türk Sanat Müziği Korosu

Awo'ya bağlı bir başka topluluk olarak Gelsenkirchende faaliyet sürdürmektedir. Her Perşembe 19:00- 21:00 saatleri arası Muharrem Cenk tarafından çalışmaktadır. Topluluk yaklaşık 18 kişiden oluşmaktadır ve bağlama ve keman ile eşlikler yapılmaktadır. Bu ana kadar herhangi bir konser faaliyeti içerisinde yer almamışlardır.

Yaş aralığı olarak oldukça genç bir topluluktur ve üniversite öğrencileri, öğretmenler ve mühendis gibi meslek gurubundan insanlar bulunmaktadır. Koro içinde halk müziğinden de çalışmalar yapmakta, eserler geçilmektedir. Notaya dayalı bir çalışma uygulanmamaktadır.

Şekil 3.14: Gelsenkirchen AWO Türk Sanat Müziği Korosu

Kaynak: Haluk Yücel

3.2.15.1. Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler

İsim : Semra

Soysisim : Ayar

Yaş : 33

Doğum Yeri : Duisburg

Eğitim Durumu : Master

Meslek : Mühendis

Müzikle Yakınlık Derecesi : Genellikle Türk halk müziği ve sanat müziği dinliyorum. Herhangi bir müzik aleti çalmıyorum.

Koro ile İlişkisi : 1 yıldır koroya katılıyorum.

İsim : Perihan

Soyisim : Selek

Yaş : 34

Doğum Yeri : Duisburg

Eğitim Durumu : Üniversite

Meslek : Öğretmen

Müzikle Yakınlık Derecesi : Türk sanat müziğini seven ve amatörece koroya katılan biriyim. Daha önceden de çeşitli korolara gidiyordum. Nota bilgim fazla yok.

Koro ile İlişkisi : 2 yıldır koroya üye.

3.2.16. Essen NRW Türk Sanat Müziği Korusu

Kültürlerarası Müzik ve Sahne Sanatları Enstitüsü NRW Türk Müziği Korusu, dönemin T.C. Essen Başkonsolosu Ahmet Akarçay'ın himayeleriyle 2001 yılı sonlarında kurulmuş olan T.C. Essen Başkonsolosluğu NRW Türk Müziği Korusu'nun devamı niteliğindedir. Çalışmalarını 2005 yılına dek konsolosluğa bağlı olarak sürdüren koro, Kültürlerarası Müzik ve Sahne Sanatları Enstitüsü'nün (INIMB e.V.) kurulmasıyla birlikte NRW Türk Müziği Korusu olarak anılmaya başlanmıştır.

NRW Türk Müziği Korusu'nun temel amacı: Milli kültürümüzü ayakta tutan en önemli öğelerden birisi olan müziğimize sahip çıkmak, eğitim ve disiplini ön

planda tutarak, gelecek nesillere yozlaşmamış bir müziği aktarabilecek bilince sahip bireyleri yetiştirmektir.

Koronun bugüne dek gerçekleştirdiği konser organizasyonlarında da bu temel amaç doğrultusunda hareket edilmiş olup, standartların üst düzeyde tutulmasına özen gösterilmiştir.

Mustafa Alp Ataç yönetimindeki NRW Türk Müziği Korusu, Essen, Aachen ve DİTİB işbirliğiyle Köln şehirlerinde faaliyet göstermektedir. Haftanın belli günlerinde, söz konusu şehirlerde önceden belirlenmiş olan ortak repertuar üzerine çalışan gruplar, konserlere 1 ay kala genel provalarda bir araya gelmektedir. Koro, konserlerinde tüm grupların birleşimiyle oluşan Kültürlerarası Müzik ve Sahne Sanatları Enstitüsü NRW Türk Müziği Korusu adıyla sahne almaktadır.

Kültürlerarası Müzik ve Sahne Sanatları Enstitüsü NRW Türk Müziği Korusu'nun bugün itibarıyla yaklaşık 80 üyesi bulunmaktadır.

3.2.16.1. Konserler

1. Zentralmoschee Köln / Köln / Mehmet Akif Ersoy Anma Konseri, 03.10.2013
- Konuk Solist: Ertuğrul Erkişi
2. Rheinhausenhalle / Duisburg / Mehmet Akif Ersoy Anma Konseri, 02.10.2013
- Konuk Solist: Ertuğrul Erkişi
3. 15.12.2012 RWTH Aachener Münchener Halle / Aachen / İstekler Konseri (Yeni Yıl Konseri), 15.12.2012
- Konuk Grup: Grup al Enfeksiyon
4. Lichtburg / Essen / NRW Türk Müziği Korusu 10. Yıl Jübilesi Konseri, 30.04.2012
- Konuk Solistler: Zekai Tunca, ve Melihat Gülses
5. Museum Kunst Palast - Robert Schumann Saal / Düsseldorf / Almanya'da 50. Yıl Konseri, 08.10.2011
- Konuk Solistler: Dilek Şafak Çakar & M. Ali Çakar
6. Stadthalle / Hagen / Zülfü Livaneli ile Boğaziçi'nden Bir Nefes (Crossover Konzert) 05.05.2011
- (Hagen Filarmoni Orkestrası ile birlikte) Onur Konuğu Zülfü Livaneli
7. Waldorfschule Rudolf Steiner Saal / Essen / Vefik Ataç Besteleri Konseri, 28.02.2009
- Konuk Solist: Bora Uymaz

8. Eurogress Saal Brüssel / Aachen / Vefik Ataç Besteleri Konseri,
27.02.2009
- Konuk Solist: Bora Uymaz
9. Theater Am Marientor / Duisburg / Gencebay Besteleri Konseri,
18.11.2006

Şekil 3.15: Kültürlerarası Müzik ve Sahne Sanatları Enstitüsü NRW Türk Müziği Korusu

Kaynak: İNiMB

Şekil 3.16: Kültürlerarası Müzik ve Sahne Sanatları Enstitüsü NRW Türk Halk Müziği Korusu

Kaynak: İNiMB

3.2.16.2. Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler

İsim : Canan

Soyisim : Aksu

Yaş : 55

Doğum Yeri : Ankara

Eğitim Durumu : Lise

Meslek : Terzi

Müzikle Yakınlık Derecesi : Amatör koroya katılıyorum ve fazla teorik bilgim yok. Herhangi bir müzik aleti çalmıyorum.

Koro ile İlişkisi : 8 yıldır koroya üyeyim

İsim : Kezban

Soyisim : Şirin

Yaş : 50

Doğum Yeri :

Eğitim Durumu : Lise

Meslek : Kuaför

Müzikle Yakınlık Derecesi : Amatörce şarkılar söylüyorum.

Koro ile İlişkisi : 3 yıldır üye.

İsim : Türkan

Soyisim : Hatun

Yaş : 47

Doğum Yeri :

Eğitim Durumu : Lise

Meslek : Ev hanımı

Müzikle Yakınlık Derecesi : Herhangi bir nazari bilgiye sahip değilim.

Koro ile İlişkisi : 4 yıldır koro elemanı

3.2.17. Oberhausen Türk Birliği Türk Müziği Topluluğu

Oberhausen Türk Birliği Türk müziği topluluğu dernek üyelerinden oluşan küçük bir topluluktur. Dernek başkanı Metin Şenocak'ın çabaları ile yaklaşık 150 aileden oluşan bu dernek içerisinde Müzik dersleri, folklör kursları ve küçük bir koro yer almaktadır. Daha çok folklör çalışmaları yapılmakta ve çeşitli yörelere ait halk oyunları öğretilmektedir. Dernek çatısında keman derleri de verilmekte ancak topluluk çalışmalarında teorik bir eğitim verilmemektedir. Şu anda toplulukta 8 bayan, 3 erkek koro elemanı vardır. Ancak üyelerin büyük çoğunlu 6 ay Türkiye'de kaldıkları için herhangi bir konser çalışması yapılmamaktadır. Önemli gün ve gecelerde kendilerince meşk yaptıkları, halk oyunları sergiledikleri bir sosyal faaliyet dışına faaliyet yürütmektedirler.

Şekil 3.17: Oberhausen Türk Birliği Türk Müziği Topluluğu Konseri

Kaynak: Mehmet Yüce

3.2.17.1. Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler

İsim	: Nimet
Soyisim	: Türkcan
Yaş	: 42
Meslek	: Kres Öğretmeni
Müzikle Yakınlık Derecesi	: Orta derecede nota bilgisine sahip
Koro ile İlişkisi	: 7 yıldır koro elemanı

İsim	: Pakize
Soyisim	: Şahin
Yaş	: 31
Meslek	: Psikolojik danışmanı
Müzikle Yakınlık Derecesi	: Herhangi bir nazari bilgiye sahip değil.
Koro ile İlişkisi	: 2 yıldır koro elemanı

3.2.18. Dortmund Türk Eğitim Merkezi Müzik Çalışmaları

Dortmund Türk Eğitim Merkezi 3 Kasım 1992 tarihinde Türk ve Alman makamlarının destekleriyle ve halkımızın yoğun katılımıyla açılmıştır. Devlet-vatandaş işbirliğinin Almanya'daki güzel bir numunesi olan merkez, Almanya'da hatta Avrupa'da ilk olma özelliğini taşımaktadır.

50 yılı geçkin bir süredir Almanya'da yaşayan Türklere 20 yıldır hizmet sunan Dortmund Türk Eğitim Merkezi, Türk Kültürünün tanıtımını yapmakta ve her kesimden insanımızın katılımıyla vatandaşlarımızın birlik ve dayanışmasını simgelemektedir.

Dortmund Türk Eğitim Merkezi; Türkçe ve Türk Kültürü Dersleri, Geleneksel Türk Sanatları Kursları, Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği kurs ve koroları, Türk Halk Dansları kursları, Türk misafirperverliği ve sıcak kanlılığı ile kültür elçiliği yapmakta ve düzenlediği dil kurslarıyla (Uyum Kursu Vermeye Yetkili Kurum Olarak) göçmenlerin Almanya'ya uyumuna yardımcı olmaktadır.

Her yaşta vatandaşımızın bilgilendirme, sergi, konser gibi etkinliklerine katıldığı Dortmund Türk Eğitim Merkezi, düzenlediği çeşitli kurslarla yirmi yılı aşkın bir süredir on binlerce vatandaşımıza ev sahipliği yapmakla beraber bölgedeki Alman ve yabancıların da Türkiye'yi ve Türk kültürünü daha iyi tanımalarına yönelik imkanlar sağlamaktadır.

Türk Eğitim Merkezi'nin amacı; yetkili Türk ve Alman makamlarıyla, ilgili diğer bütün Alman ve Türk kuruluşları ile dayanışma içinde çalışarak, Türkiye'den gelen insanlarımızın ve özellikle de Türk gençlerinin eğitimlerinde, öğrenimlerinde, sosyal yaşamlarında karşılaştıkları sorunların çözümüne yardımcı olmak, mesleki ve sosyal uyumlarını sağlayıcı önlemler almaktır.

Şekil 3.18: Dortmund Türk Eğitim Merkezi Müzik Çalışmaları

Kaynak: İnimb

3.2.18.1. Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler

İsim : Nimet
Soyisim : Sayın
Yaş : 42
Meslek : Kres Öğretmeni
Müzikle Yakınlık Derecesi : Orta derecede nota bilgisine sahip
Koro ile İlişkisi : 7 yıldır koro elemanı

İsim : Pakize
Soyisim : Eğmen
Yaş : 31
Meslek : Psikolojik danışmanı
Müzikle Yakınlık Derecesi : Herhangi bir nazari bilgiye sahip değil.
Koro ile İlişkisi : 2 yıldır koro elemanı

3.2.19. Dortmund Türk Sanat Müziği Korusu

Dortmun'da müzik konusunda tanınan Seber ailesinin fertleri tarafından çalışan bir korodur. Yaklaşık 9 senedir faaliyet göstermektedir. Erol Seber öncülüğünde koro haftanın bir günü toplanıp eserler geçmektedir. Saz konusunda oldukça iyi durumdadırlar ve şefleri bestekâr bir kemanidir. Aslında bölge içerisinde tanınan ve beğenilen bir sazende topluluğuna sahiptirler. Son senelerde konserlere ağırlık vermelerinden dolayı daha geniş kitlelere ulaşmaktadırlar.

Koronun genel yaş ortalaması 35-55 arasındadır ve yaklaşık 30 kişiden oluşmaktadır. Koroda sadece şarkılar öğretilip nazari bilgiler verilmemektedir. Aynı zamanda isteyenlere özel dersler de sunulmaktadır. TRT kurumundan ses sanatçıları zaman zaman konserler davet edilmektedir.

Şekil 3.19: Dortmund Türk Sanat Müziği Korusu Konser Haberi

Kaynak: Hürriyet Avrupa 2014

3.2.19.1. Konserler

1. “Cumhuriyet Konseri” Dortmund Orkestra Merkezi, 26.10.2014
Dortmund
- Konuk Sanatçı: Ayfer Er
2. Türk Sanat Müziği Konseri, Dortmund Orkestra Merkezi, 23.11.2013
- Konuk Sanatçı: Gökhan Sezen
3. Türk Müziği Konseri, Dortmund Orkestra Merkezi, 29.05.2012
- Konuk Sanatçı: Nurten Demirkol
4. Bahar Konseri, Dortmund Stadhalle, 21.04.2011
- Konuk Sanatçı: İhsan Güvenç

3.2.19.1. Kaynak Kişiler Hakkında Temel Bilgiler

İsim	: Yılmaz
Soyisim	: Özer
Yaş	: 47
Doğum Yeri	: Zonguldak
Eğitim Durumu	: Lise
Meslek	: Esnaf
Müzikle Yakınlık Derecesi	: Nota bilgisi var, ud dersi alıyor. Konserlerde icra edebilecek seviyede
Koro ile İlişkisi	: 2 senedir koroda

4. ANKETE TABİ TUTULAN KİŞİLERİN PROFİLİ

4.1. Çalışmanın Örnekleme ile İlgili Analizi

“Müzik, toplumların ideolojik, dinsel yapılarından giyim tarzlarına kadar geniş bir yelpazede düşünsel ve eylemsel unsurların etkisi altındadır. Sosyal yaşamda müzik aracılığı ile kahramanlık, nefret, aşk, sevgi, umut, zevkler ve dertler enstürümental veya sözlü olarak dile getirilmekte ve paylaşılmaktadır. Her bir yörenin kendine has söylenen ve dinlenilmekte olan müziği o yöredeki bireylerin toplumsal yaşantılarına vurgu yapmakta ve toplumsal yaşamın bir aynası olabilmektedir. Bu ve benzeri nedenlerle müzik, toplumun tanımladığı sosyolojik bir olgudur ve diğer toplumsal unsurlarla iç içe geçmiş durumdadır” (Cengiz, 2011,14).

Her toplumun müzik sanatına dair düşüncesi, değer ve karakteristik özelliklerine göre bir tutumu vardır. Bu tutum zamandan zamana değişebildiği gibi kişiden kişiye göre de farklılık göstermektedir. Kişilerin yaş, cinsiyet, eğitim, meslek ve dini algılayış ve yaşayış derecesi nasıl birbirlerinden farklı olabiliyorsa, müziğe verdikleri önem derecesi de buna paralel olarak değişkenlik göstermektedir.

Günümüzde çok hızlı bir şekilde gelişim gösteren kitle iletişim araçları aracılığıyla, yeni üretilen müzik çok kısa zamanda insanların beğenisine sunulmakta ve hatta bilinçaltına empoze edilmektedir.

Ayrıca tercih edilen müzik ve o müzik türlerine ilişkin yapılan ekonomik hizmetlerin kalitesi de farklılık gösterir. Araştırma yaptığımız Almanya’da yaşayan Türk toplumunda da müzik tercih eğilimleri farklı kültür öğelerinden etkilenecek belirli bir niteliğe ulaşmaktadır. Söz konusu farklı kültür unsurlarının etkisi aşağıdaki tabloda görüldüğü gibi müzikle ilgilenme oranı müziğin toplumun önemseydiği bir alan olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.1: Müzikle ilgilenme Oranı

Müziğe Olan İlgisi	Sayı	Yüzdelerik Oran %
Çok iyi	244	39,48
İyi	212	34,30
Orta	141	22,82
Zayıf	21	3,40
Toplam	618	100,00

Çalışmada müziğe ilginin oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Dikkat edilirse ankete katılanların büyük bir kısmı müziğe ilgilerinin 34,30% iyi ve 39,48% çok iyi olduklarını belirtmişlerdir. Sadece 3,40% oranla 21 kişi müziğe ilgilerinin zayıf olduğunu belirtmektedir.

Her toplumda olduğu gibi Almanya’da yaşayan Türk toplumunda da müzik tercih eğilimleri toplumun farklı kültür öğelerinden etkilenecek belirli bir nitelike ulaşmaktadır. Söz konusu farklı kültür unsurlarının etkisi altında yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı gibi müzikle ilgilenme oranı müziğin toplumun önemsedigi bir alan olduğunu göstermektedir.

4.2. Çeşitli Nüfus Bileşenlerine Göre Müzik Tercih Eğilimleri

Araştırmamızın bu bölümünde çalışma alanımızda bulunan dernek üyelerinin cinsiyet ve yaş grupları, çocukluklarının geçtiği bölge, aile içi konumları, ailenin gelir durumu, eğitim düzeyleri, mesleki durumları gibi değişkenlere göre dağılımları tablolarda yer aldığı gibidir.

4.2.1. Cinsiyet ve Yaş Grupları

Cinsiyet, bireylerin içinde buldukları toplumda statülerini belirleyen ve buna göre birtakım rollerin gereklerinin yerine getirilmesini sağlayan faktörlerden biridir. Doğuştan kazanılan bir statü olan cinsiyet, toplumsal kurumlar içinde özgün tanımlanmayı ve duruşu gerektirmektedir. Örneğin, her toplumda olduğu gibi toplumumuzda kadının toplum içindeki statüsü, erkeğe getirilen tanım ve duruştan farklılık göstermektedir.

Tarih içinde kadına bakışın seyri son bir kaç asırdan beri dünyanın en önemli ve karmaşık konuları arasında yer almaktadır. Toplumda kadın erkekle benzer hak, görev ve sorumluluğa sahip bulunduğuna inanıldıktan ve yasal düzenlemelerle

belirginleştikten sonra, kadın somut olarak sosyal alanda varlık kazanmıştır. Bütün bu düzenlemelere rağmen, ne geleneksel toplum ne de sanayi toplumu kadın erkek eşitliğinde bütün iddialarına rağmen yeteri kadar başarılı olamamıştır (Ozankaya, 1995; 399).

Toplumumuzda Türk halk müziği, Türk sanat müziği, Tasavvuf müziği, Pop, Arabesk, Enstrümantal müzik, Rock gibi müzik çeşitleri genel kabul gören müzik türleri olarak ele alınmıştır. Müzik, evlenme süreçlerinden dinleme ve eğlenme amacına kadar geniş bir alanda kabul gören ve coğrafi genişliği bulunan sosyal bir gerçekliktir (Cengiz: 2011,5).

Tablo 4.2: Cinsiyete Göre Dağılım (Yetişkinler)

Cinsiyet	Sayı	Yüzdelerik Oran %
Kadın	473	76,54
Erkek	145	23,46
Toplam	618	100,00

Anketimizi cevaplayan toplam 618 kişinin büyük çoğunluğunu 76,54% oranla 473 kişi ile kadınlar oluşturmaktadır. Neredeyse üçte birlik bir kısım ise 23,46% oranla 145 ile erkek üyelerdir. Tablomuzdan anlaşılacağı gibi kadınlar müziğe erkeklere oranla daha fazla zaman ayırmakta ve sosyalleşme konusunda müzik dilini erkeklere oranla daha fazla kullanmaktadırlar. Anketimize katılan bayanların çoğunluğunun ev hanımı olmasının, eşlerine oranla sanata daha fazla zaman bulmalarının bu sonucun çıkmasında bir etkisi olabilir. Bu sonuç bizlere kadınların korolara katılmasında onların müziğe daha fazla önem verdiklerini de gösterir.

Tablo 4.3: Cinsiyete Göre Dağılım (Çocuk Koroları)

Cinsiyete Göre (Çocuk)	Sayı	Yüzdelerik Oran %
Kız Çocuğu	42	65,63
Erkek Çocuğu	22	34,38
Toplam	64	100,00

Yine incelediğimiz derneklerde çeşitli korolarda, müzik cemiyetlerinde müzik ile ilgilenen kız çocuğu sayısı erkek çocuklarına oranla daha yüksektir. 65,63% oranla kız çocukları ilk sırada yer almaktadır. Ev içerisinde daha fazla süre anneye zaman geçiren çocuklar göz önüne alındığında, çocukların sosyalleşmesinde annelerin, babalara oranla daha etkin rol aldıkları bilinmektedir. Zira dışarıda çalışan

ağırlıklı babalardır ve anneler çocuklarla daha fazla bir arada olabilmektedirler. Yetişkinler korosunda kadınların çoğunlukta olması ve çocuk korolarında kız çocuklarının daha fazla olmasında bir paralellik gözlemlenmektedir. Bu paralellik sonucunda diyebiliriz ki; kız çocukları müziğe ve korolara daha fazla katılım göstermektedir. Bu durumun annelerinin ilgi ve dikkatleri nazarında oluştuğunu söyleyebiliriz.

Tablo 4.4: Yaş Gruplarına Göre Dağılım (Yetişkinler)

Yaş Gruplarına Göre	Sayı	Yüzdelerik Oran%
15-22	22	3,56
23-29	61	9,87
30-39	91	14,72
40-49	181	29,3
50-59	210	33,98
60 ve üstü	46	7,44
Cevapsız	7	1,13
Toplam	618	100,00

618 kişinin katıldığı anket sonuçlarına göre çeşitli derneklerde müzik faaliyetinde bulunanların büyük çoğunluğu 30 yaş ve üstü müzikseverlerden oluşurken, 15-22 yaş aralığındaki üyelerin sayısı 3,56% oranla 22 ile sınırlı kalmıştır. Tablodan da anlaşılacağı gibi her yaş grubundan müzikseverlere anket uygulanmış ve 40 yaş üstü insanların müziğe daha fazla zaman ayırdıkları görülmüştür. Bu sonucun çıkmasında etken faktörlerden biri olarak; orta yaşta olan katılımcıların genel anlamda müziğe daha fazla ihtiyaç duymuş olmalarını korolara katılma sebepleri olarak gösterebilirken, diğer yandan da ikinci kuşak olarak kabul edilen o yaş grubunun haftada bir veya iki kere bir araya gelip dertleşme, sohbet etme, ortak konuları görüşme gibi duygularla korolara katıldıklarını söyleyebiliriz. Ayrıca korolarda kadınların çok olması ve büyük kesiminin ev hanımı olmaları koroları sosyal bir alan olarak görmelerini de beraberinde getirmektedir.

Tablo 4.5: Yaş Gruplarına Göre Dağılım (Çocuk Koroları)

Yaş Gruplarına Göre (Çocuk)	Sayı	Yüzdelerik Oran %
5-8	27	42,19
9-14	37	57,81
Toplam	64	100,00

Gerek yetişkinler olsun gerekse çocuk üyeler olsun farklı yaş aralıklarından oluşmaktadır. Çocuk korosundaki katılımın büyük kısmı 57,81% oranla 9-14 yaş aralığındadır. Anketimize katılan çocukların yaş aralığı birbirine yakındır. İlkokul 3. sınıftan sonra çocukların müziğe daha fazla katılıyor olmalarını; müziğe karşı ilgi düzeylerinin bu yaşta daha fazla gelişmiş olabileceği şeklinde yorumlayabiliriz. Bu durum ayrıca ebeveynlerin müziğe olan ilgisi ile de paralellik göstermektedir.

4.2.2. Çocukluğun Geçtiği Bölge

Tablo 4.6: Çocukluğun Geçtiği Bölge (Yetişkinler)

Çocukluğun Geçtiği Ülke/Bölge	Sayı	Yüzdelerik Oran %
Karadeniz	122	19,74
Marmara	185	29,94
Akdeniz	78	12,62
Doğu Anadolu	62	10,03
İç Anadolu	79	12,78
Almanya	21	3,40
Güneydoğu Anadolu	71	11,49
Cevapsız	-	0,00
Toplam	618	100,00

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı gibi korolara daha çok 29,94% oranla Marmara ve 19,74% oranla Karadeniz bölgesinden gelen Türk göçmenler katılmaktadır. Bu ayrıca derneklerin ve organize olmuş şehirlerin bir sonucudur. Zira Almanya Trabzonlular Derneği, Almanya Zonguldaklılar Derneği gibi sivil toplum dernekleri bulunmaktadır. Bu dernekler hemşehrilik bağları ile hareket edip düzenli olarak etkinliklerde bulunmakta ve aktif olarak çalışmaktadırlar. 29,94% oranla Marmara bölgesi ilk sırada yer almaktadır.

Tablo 4.7: Çocukluğun Geçtiği Bölge (Çocuk Koroları)

Çocukluğun Geçtiği Ülke	Sayı	Yüzdelerik Oran %
Türkiye	2	3,13
Almanya	62	96,88
Toplam	64	100,00

Çocuk korolarında 2 çocuk hariç hepsi bugün 4. Kuşak adını verdiğimiz Almanya Türklerinden oluşmaktadır. Çocuklukların Almanya doğumlu olmaları artık göçmenlerin kalıcı olarak bu ülkede yaşadıklarının da bir göstergesidir. Ayrıca müziğe olan ilgilerinin şekilleniş biçimlerine baktığımızda amatör derneklere giderek Türkçe ve Türk müziklerinden kopmadıklarını görürüz. Bu durum bizlere ailelerinin müziğe bakış açılarını ve çocuklarının yetişmesinde kendi kültürlerine yabancılaşmadan Almanya'da yaşamlarına devam ediyor olmalarının bir kanıtı niteliğindedir.

Tablo 4.8: Çocukluğun Geçtiği Yerleşim Birimine Göre Dağılım

Çocukluğun Geçtiği Yerleşim Birimleri	Sayı	Yüzdelerik Oran %
Köy	128	20,71
İlçe	174	28,16
Şehir	316	51,13
Toplam	618	100,00

Koro üyelerinin çocukluklarının geçtiği yerleşim yeri tablosundan da anlaşılacağı gibi 20,71% oranla köylerden gelenlerin sayısı 128 iken bu sayı 51,13% oranla şehirlerden gelenlerde 316 olarak kendini göstermektedir. Bu anket verileri sonuçta sosyal bir kurum olan derneklere, cemiyetlerde örgütlenmiş müzikseverler üzerinde yapılmıştır. İlk kuşak okuma-yazma oranları ile bu dernekte üye olanlar arasında fark vardır. Sonuçta görüştüğümüz müzikseverlerin büyük çoğunluğu Türkiye'den şehir ve kasabalardan gelmişlerdir ve kendi kültürlerini sürdürebilmek için dernekleşip ortak bir faaliyet içerisinde bulunmuşlardır. Bu yüzden bu veriler bize derneklere bulunan müzikseverlerin daha fazla şehirli olduklarını, kendilerini ifade edebilmek için derneklere yer aldıklarını gösterir.

4.2.3. Aile İçi Konum

Koro üyelerinin aile içindeki konumlarına yer verilmiştir.

Tablo 4.9: Koro üyelerinin aile içi konumları

Koro Üyelerinin Aile İçi Konumu	Sayı	Yüzdelik Oran %
Anne	375	60,68
Baba	102	16,50
Çocuk	73	11,81
Dede	14	2,27
Büyükanne	28	4,53
Bekâr	26	4,21
Toplam	618	100,00

Çalışmamızın korolar hakkında genel bilgiler verdiğimiz 2. bölümünde de belirttiğimiz gibi Almanya'daki koroların çoğu sadece haftanın bir günü bir araya gelip sohbet etmek amatörce de olsa şarkılar söylemek olarak tanımlanmıştır. Korolara gidenlerin geneli evli olmakla beraber yaş tablosundan da anlaşılacağı gibi çoğunluğu 35-55 yaş aralığında olan üyelerin çoğunluğu 60,68% oranla anne ve 16,50% oranla baba olarak aile içi konumlarındadırlar. Bu sonuç bize korolara katılanların daha çok anne olduklarını ve müzik için daha çok zaman ayırdıklarını gösterirken, müziğin sosyalleşme faktörünü daha fazla kullandıklarını da göstermiştir. Memleketlerinden uzak yaşıyor olmanın verdiği psikolojiyi düşündüğümüzde orta yaşta ve evli konumda olan katılımcıların kendi yaşlıları ve kültürlerini paylaşabildikleri kişilerle birarada sosyalleşme ihtiyaçlarında müzik bir köprü görevini görmektedir. 3. Kuşak olarak nitelendirebileceğimiz bekar ve daha genç olan kesim kendilerine daha farklı sosyal alanlar yaratmayı başaramışlardır.

4.2.4. Ailenin Gelir Durumu

Yıllık Gelir durumuna Göre Dağılım (Yıllık Euro)

Tablo 4.10: Ailenin Gelir Durumu

Yıllık Gelir Durumuna Göre Dağılım (Yıllık Euro)	Sayı	Yüzdelerik Oran %
5-9	2	0,32
10-14	71	11,49
15-19	196	31,72
20-24	181	29,29
25-29	158	25,57
30-35	9	1,46
36-40	1	0,16
41-49	-	0,00
50 ve üstü	-	0,00
Toplam	618	100,00

Koro üyelerinin aylık kazanç durumlarına baktığımızda koro üyelerinin gelir dağılımının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Yıllık kazanç 15-30 bin Euro aralığında yaklaşık 535 kişi olarak saptanmıştır. Bu durum da bize gurbetçilerin çalışma saatlerinin ve ücretlerine bağlı gelir durumlarının yakınlığını göstermektedir. Aralarında ciddi bir gelir farkının bulunmaması, sosyo-ekonomik açıdan bir farklılığı da doğurmamaktadır. Yine belli bir gelir düzeyine sahip kişilerin sosyalleşmek için ancak vakit ve para ayırdığı ayrıntısı da veriler doğrultusunda ortaya çıkan bir sonuç olarak değerlendirilebilir.

4.2.5. Eğitim Düzeyi

Günümüz endüstrileşme sürecinde oluşturulan teknolojinin ve ihtisaslaşmanın önemli bileşenlerinden biri bilimsel bilgidir. Bu bağlamda bilimsel bilginin, başta ekonomik olmak üzere bütün kurumsal alanlarda gelişmenin tetikleyici unsuru olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 4.11: Üyelerin Eğitim Düzeyi

Üyelerin Eğitim Düzeyi	Sayı	Yüzdelerik Oran %
Yüksek Öğrenim mezunu	52	8,41
Lise mezunu	159	25,73
Ortaokul Mezunu	72	11,65
İlkokul mezunu	287	46,44
Okumadım	41	6,63
Cevapsız	7	1,13
Toplam	618	100,00

Yukarıdaki veriler ışığında ilkököl mezunları 46,44% oranla ilk sırada, 25,73% oranla lise mezunları ikinci sırada yer almaktadır. Ankete katılanların 8,41% üniversite mezunu olarak tabloda yer almıştır. Eğitim seviyelerini araştırdığımız verilerden anlaşılacağı gibi ağırlıklı ilk ve ortadüzey eğitim seviyesi dikkat çekmektedir. Erken yaşta hayata atılma, evlilik yoluyla ilk okul ve ortaokul mezunu olup Almanya'ya gelmek, ya da bundan 20-30 sene öncesinin eğitime olan bakış açısını gözlemlemek mümkündür. Öyle ki ankete katılanların çoğunun kadın olması bu tahminleri doğrulamaktadır.

Kültürlerarası etkileşimin yoğun olduğu günümüzde çeşitli etkenlerle sürekli gelişen, değişen yenilenen müzik, tarihin her döneminde kendini gösteren ve toplumsal etkileşimle yaşanan bir süreci ifade etmektedir.

“Günümüz koşullarında küresel kültürün etkisiyle gelişen, değişen ve karmaşık süreçlere yönelen kendine özgü bir görünüm kazanan müzik, sürekli bir ayrılma ve yeniden bütünleşme dinamiği içinde *etnik, teknolojik, finansal, medya ve ideolojik* araçlardan etkilenmektedir. Bu etki geleneksel anlamda kendine yer edinmiş müziklerin modern tekniklerle yeniden yorumlanmasına imkân sağlamakta ve bireylerin eğitim düzeyine göre değişmektedir. Çalışma, bu durumun eğitim yükseldikçe onaylandığını göstermesi açısından önem taşımaktadır. Benzer şekilde, ülkemizde yaşayan müziksel renklerin, köyden kente göç ile birlikte değiştiği, otantik inceliklerle parıldadığı ve halk ezgilerinin folklorla bütünleşen bir kulak alışkanlığına ve yaşam biçimine dönüştüğü görülmektedir. Ancak bu durumun eğitim düzeylerine göre farklı kabul gördüğü anlaşılmaktadır. Örneğin, müziğin klip ile çalgısal İfadesinin teknolojik ve modern biçimini, müziksel yaşama ilişkin değişimi, eğitim düzeyi yükseldikçe kabul görmektedir. Çocuklardan gençlere, gençlerden yaşlı kuşaklara yayılan değişik müzik öğeleri teknolojinin de katkısıyla toplumda

giderek daha baskın hale gelmesine karşılık eğitim düzeyi açısından farklı yorumlamaya tabi tutulmaktadır. Türkiye, günümüzde doğu ve batı etkileşimli medeniyetler zincirinin ortasında kaçınılmaz olarak yaratıcı, özümseyici, heyecan ve enerji verici müzik anlayışları geliştirebilmektedir” (Cengiz, 2011, 12).

4.2.6. Mesleki Durum

Koro üyelerinin mesleklerini gösterdiğimiz tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 4.12: Koro Üyelerinin Mesleki Durumları

Meslekler	Sayı	Yüzdeler Oran %
Öğretmen	28	4,53
Teknisyen	7	1,13
Doktor, eczacı	2	0,32
Avukat	6	0,97
Mimar-mühendis	13	2,10
Ev Kadını	126	20,39
İşçi	218	35,28
Esnaf	38	6,15
Lise öğrencisi	9	1,46
Üniversite öğrencisi	11	1,78
Güzel Sanatlar Mensubu	2	0,32
Emekli	133	21,52
İşsiz	20	3,24
Diğer	5	0,81
Toplam	618	100,00

Koro üyelerinin mesleki durumlarını gösteren tablomuzda ev kadını olanlar 126, emekli olanlar 133, işçi olanlar 218 kişi olarak gösterilmektedir. En az meslekle 2 kişi ile doktor ve güzel sanatlar mensubu olmuştur. Çok çeşitli meslek gruplarına yer verdiğimiz tablomuzda ev kadınlarının çok olması diğer tablolardaki verilerimizi destekler boyutta olmuştur. Ev kadınları, emekli ve işçiler daha fazla toplumsallaşmak için korolara katılmakta ve hayatlarına bir renk katmaktadırlar.

4.3. Müzikle İlgili Tespitler

Bu kısımda görüştüğümüz ve ankete katılan koro üyelerinin müzik ile ilgisini, hangi tür müziği sevdiklerini ve değişkenleri değerlendireceğiz.

4.3.1. Müzikle İlgili Düzeyi

İlk hazırladığımız tabloda koro üyelerinin müzik ilgi düzeyleri ve müzik alanında eğitim alıp almadıkları bilgilerine yer verilmiştir.

Tablo 4.13: Müzik İlgi Düzeyi

Müzik İlgi Düzeyi	Sayı	Yüzelik Oran %
Meslek	4	0,65
Yarı Amatör	18	2,91
Sadece Dinleyici	546	88,35
Enstrüman Çalan	49	7,93
Eğitimli	1	0,16
Toplam	618	100,00

Müzik ilgi düzeyini araştırdığımız tablodan anlaşılacağı gibi korolara gidenlerin 546'sı 88,35% oranla kendilerini dinleyici olarak görmektedir. Sadece 1 kişi müzik eğitimi almış ve amatörce de olsa 49 kişi 7,93% oranla bir müzik aleti ile ilgilenmektedir. Müziği mesleki olarak ele alanların sayısı ise sadece 4 olarak görülmektedir. Sadece dinleyici olarak, günün koşturmacasından ve gurbette yaşamının verdiği psikolojiden kurtulmak için korolarda yer alan müzikseverlerin sayısı oldukça yüksektir. Bu da bize müziğin birleştirici özelliğini gösterir niteliktedir. Çünkü sadece dinleyici olsalardı herhangi bir koroya katılmak için zaman harcamaz evlerinde de dinleyebilirlerdi. Oysa onlar müziği derneklerde ve cemiyetlerde bir araya gelmek için kullanıyorlar.

4.3.2. Müzik Türü Tercihi

Kendi iç dinamikleri ve kültürlerarası etkileşimin yoğun olduğu günümüz toplumlarında müziğin dinleyici niceliğinde ve niteliğinde süre giden bir değişme yaşanabilmektedir. Söz konusu bu nicelik ve nitelik zaman zaman göreceli değer ve normlara bağlı olarak olumlu-olumsuz gibi değerlendirmelere tabi tutulsa da müzik

dinlemek eğitimle geliştirilebilecek bir alışkanlık olduğu kadar anne babalar da dinledikleri müzik türleri ile çocuklarına model olabilmektedirler.

Dinlenmekle birlikte müziğin doğum, nişan, sünnet gibi çeşitli törenlerde kullanılması da toplumda hemen hemen aynı öneme sahiptir. Müzikte kalite, söz içeriğinin ezgiye yansması, yorum, söyleyenin beceri ve sesini kullanma yeteneğine bağlı olarak dünyada her ülke kültürüne damgasını veren bir müzik, bir halk oyunu, bir dans bulunmaktadır (Cengiz, 2011, 15).

Tablo 4.14: Tercih Edilen Müzik Türlerine Göre Dağılım

Tercih Edilen Müzik Türlerine Göre Dağılım	Sayı	Yüzdeler Oran %
Türk Sanat Müziği	197	31,88
Türk Halk Müziği	192	31,07
Tasavvuf Müziği	41	6,63
Türk Hafif Müziği	12	1,94
Klasik Müzik	11	1,78
Arabesk	65	10,52
Pop Müzik	87	14,08
Hip hop	1	0,16
Tümü	12	1,94
Toplam	618	100,00

Tercih edilen müzik türlerine göre dağılım tablosunda ağırlıklı olarak Türk sanat müziği 31,88% oranla 197 üye ile ve Türk halk müziği 31,07% oranıyla 192 üye ile tercihleri görülmektedir. Üyeler arasında arabesk müziğine 10,52% oranla 65 ve pop müziğine de 87 14,08% oranıyla tercihi tercih etmektedir. Bu veriler doğrultusunda; katılımcıların geleneksellik kalıplarından pek dışarı çıkmadıklarını görmekteyiz. Ayrıca gurbette olma psikolojisiyle inançlarına daha da sarıldıklarını düşündüğümüzde Türk Sanat Müziği'nin Türk Halk Müziği'nin ve Tasavvuf müziğinin ilk sıralarda olması şaşılacak bir sonuç değildir. Yine katılımcıların yaş ortalamalarına baktığımızda aldığımız verilerle paralellik gösterdiğini görebiliriz.

4.3.3. Hangi Tür Dini İçerikli Müzikten Hoşlanma

Tablo 4.15: Hangi Tür Dini İçerikli Müzikten Hoşlanma

Dini Müzikten Hoşlanma	Sayı	Yüzdelerik Oran %
Mevlevi	87	14,08
Bektaşî	33	5,34
Kadiri	16	2,59
Alevi	196	31,72
Tasavvuf	286	46,28
Toplam	618	100,00

Anketimize katılan 618 kişinin Tasavvuf müziğinden hoşlanma durumuna baktığımızda %46,28 oranla 286 kişi ile ilk sırada olduğunu görüyoruz. Alevi müziği ise %31,72 oranla 196 ile ikinci sırada yer almaktadır. Bu anket verileri bize tasavvuf müziğinin çok sevildiğini ve her yaş grubundan insanın bu fikirde olduğunu göstermektedir. Gettolarda ve hemşerilik duygusuyla kendi kültürüne düşkün yaşamalarının bunda etkisi olabilir. Almanya Türk toplumu ağırlıklı olarak akraba semtleri, iş yerlerinde beraber çalışan insanlardan oluşuyor. Yine Alevi deyişleri için de aynı fikirleri sunmak mümkündür.

Tablo 4.16: Tasavvuf Müziğinden Hoşlanmama

Tasavvuf Müziğinden Hoşlanmama Sebebi	Sayı	Yüzdelerik Oran %
İlkel geliyor	24	9,96
Dini içerikli olduğunu sanmıyorum	115	47,72
Sıkıcı	32	13,28
İlgim yok	29	12,03
Melodik yapı güzel değil	41	17,01
Toplam	241	100,00

Ankete katılanların verdikleri cevaplardan anlaşılacağı gibi bu tür müziğin dini içeriği tam yansıtmadığı inancı vardır. İkinci sırada 41 kişi ile melodik yapı güzel değil yer almaktadır. 115 kişinin dini içerikli olduğunu düşünmüyorum seçeneğini işaretlemesi o müzikten hoşlanmama sebebi olarak peşin hükümlü olduklarını göstermesi açısından dikkat çekicidir.

4.3.4. Pop Müzikten Hoşlanma / Hoşlanmama Sebebi

Tablo 4.17: Pop Müzikten Hoşlanma

Pop Müzikten Hoşlanma Sebebi	Sayı	Yüzdellik Oran %
Beni yansıtıyor, hareketli	69	61,06
Çağa uygun	4	3,54
Ritim ve melodiler etkiliyor	12	10,62
Klipler etkiliyor	10	8,85
Popüler müzik	18	15,93
Toplam	113	100,00

Pop müziğin hoşlanma nedeni olarak 69 kişi ile ilk sırada beni yansıtıyor ve canlı gelmektedir. Son sırada ise çağa uygun görüşü yer alıyor. Hareketli olması hususu göz önünde tutulduğunda, toplulumuzun kendini yansıtan, hareketli müziğe daha çok önem verdiği gözlemlenmektedir.

Tablo 4.18: Pop Müzikten Hoşlanmama

Pop Müzikten Hoşlanmama Sebebi	Sayı	Yüzdellik Oran%
Mevsimsel, dönemsel, etkisi zayıf	149	29,50
Basit, kimlik bunalımı taşıyor	15	2,97
Derinlik yok	74	14,65
Sözler saçma	30	5,94
İlgilenmiyorum	237	46,93
Toplam	505	100,00

Pop müzikten hoşlanmama sorumuza ilk sırada 237 ile ilgilenmiyorum ve o müzik türünün mevsimsel, dönemsel, etkisi zayıf seçeneği ile ikinci sırada 147 olarak karşımıza çıkmaktadır. Pop müziğinin etki alanının ve süresinin kısa olması , derinliğinin olmadığı düşüncesi ve sözlerinin saçma olduğu fikrinden dolayı hoşlanılmadığını belirten gurbetçilere göre milli algılayış, duygu ve düşünceye aykırı geldiğini göstermektedir.

4.3.5. TSM Müzikten Hoşlanma / Hoşlanmama Sebebi

Tablo 4.19: TSM Müzikten Hoşlanmama

TSM Müzikten Hoşlanmama Sebebi	Sayı	Yüzdellik Oran %
Sıkıcı geliyor	114	59,69
Melodik yapısını sevmiyorum	23	12,04
Sözlerini tam anlayamıyorum	14	7,33
İlkel	8	4,19
İlgilenmiyorum	32	16,75
Toplam	191	100,00

Anketimize katılan 114 kişi bu müziğin sıkıcı geldiğini belirtmektedir. Son sırada ise 8 kişi ile bu müziğin zamanın şartlarına uygun olmadığı belirtilmiştir. Demek ki Türk sanat müziğini beğenmeyenlerin sebepleri daha ziyade bu türün yapısal özellikleri noktasında toplanmaktadır. Ankete katılanların ilk gençlik yıllarını Almanya’da geçirmiş olmalarından dolayı şarkılarda geçen osmanlıca kökenli türkçe kelimelerin anlamlarını bilememeleri de bir etkidir.

Tablo 4.20: TSM Müzikten Hoşlanma

TSM Müzikten Hoşlanma Sebebi	Sayı	Yüzdellik Oran%
Beni yansıtıyor	114	49,35
Sözlerini seviyorum	32	13,85
Kültürümüzün bir ürünü	21	9,09
Ritim ve melodik yapı çok güzel	12	5,19
Beni dinlendiriyor	52	22,51
Toplam	231	100,00

Tablomuzdan da anlaşılacağı gibi 114 kişi ile ilk sırada bu müziğin kendilerini yansıttıkları düşüncesi yer almaktadır. Dinlendirdiğine ilişkin sayı ise 52 ve ikinci sıradadır. Bu veriler bize Türk sanat müziğinin kendilerini yansıtıyor olmasından dolayı ortak duygu ve düşüncelerin yoğunluğunu, kültürlerini yaşamaya ve yaşatmaya çalıştıklarını göstermektedir.

4.3.6. THM Müzikten Hoşlanma / Hoşlanmama Sebebi

Tablo 4.21: THM Müzikten Hoşlanma

THM Müzikten Hoşlanma Sebebi	Sayı	Yüzdellik Oran%
Özkültürümüzün ürünü	118	60,20
Sözleri samimi	24	12,24
Dinlendiriyor	3	1,53
Ritim ve melodi güzel	28	14,29
Beni yansıtıyor	23	11,73
Toplam	196	100,00

Öz kültür tercihi 118 kişi ile ilk sıradayken Türk halk müziği beni dinlendiriyor seçeneği 3 onayla son sırada yer almaktadır. Demek oluyor ki Almanya’da yaşayan Türk toplumu dinlediği müziğin kendi duygularıyla ve milli hassasiyetleriyle bir bütünlük arzetmesini beklemektedir.

Tablo 4.22: THM Müzikten Hoşlanmama

THM Müzikten Hoşlanmama Sebebi	Sayı	Yüzdellik Oran%
Sıkıcı	18	9,42
İlkel	59	30,89
Sade ve melodiler hep tekrar	26	13,61
Yöresel	38	19,90
İlgilenmiyorum	50	26,18
Toplam	191	100,00

Bu tür müziğin ilkel olduğu inanaların sayısı 59 ile ilk sıradadır. Melodilerin tekrar olduğu düşüncesi de 26 ile gösterilmektedir. Katılımcılardan aldığımız veriler doğrultusunda Türk halk müziğinin gerek beste formlarının, türkülerinin, gerekse o müziği icra eden sazların ilkel ve yöresel olmasından dolayı hoşlanmadıklarını belirtmişlerdir.

4.3.7. Arabesk Müzikten Hoşlanma / Hoşlanmama Sebebi

Tablo 4.23: Arabesk Müzikten Hoşlanma

Arabesk Müzikten Hoşlanma Sebebi	Sayı	Yüzelik Oran%
Beni yansıtıyor	48	71,64
Sözler güzel	7	10,45
Melodi ve ritim hoşuma gidiyor	3	4,48
Dinlendiriyor	1	1,49
Sıkıntılarımı tercüman oluyor	8	11,94
Toplam	67	100,00

Arabesk müziğin kendilerini yansıttığı inancı 48 ile ilk sırada yer alırken o müzik türünün kendisini dinlendirdiği seçeneği 1 ile son sıradadır. Bu veriler bize gurbette yaşayan vatandaşlarımızın yaşamındaki kimi zorluklardan ötürü bu tür müziği dinlediklerini ve bu müzikte kendilerini bulduklarını gösteriyor. Gettolarda yaşamının, kendilerini toplumdan dışlanmış hissetmelerinin ve maddi sıkıntılardan oluşan dertlerin yansıması olarak gördükleri arabesk müzik onların dert ortakları olarak hayatlarında yer bulmuştur.

Tablo 4.24: Arabesk Müzikten Hoşlanmama

Arabesk Müzikten Hoşlanmama Sebebi	Sayı	Yüzelik Oran%
Sıkıcı	74	20,39
İlkel	29	7,99
Olumsuzluk hissi veriyor	115	31,68
Beni yansıtmıyor	112	30,85
İlgilenmiyorum	33	9,09
Toplam	363	100,00

Olumsuzluk hissine kapılanlar ve kendilerini yansıtmadığını düşünenler ilk 2 sırayı oluşturmaktadır. Arabesk müziğin ağır duygusal tonu ve söyleniş tarzı ile bireylerin duygu durumunu ve davranışlarını olumsuz yönde etkilediği bilinmektedir. Anketimizde de bunu destekler bir sonuç çıkmıştır.

4.3.8. Hip-Hop Tarzı Müzikten Hoşlanma / Hoşlanmama Sebebi

Tablo 4.25: Hip-Hop Müzikten Hoşlanma

Hip-Hop Müzikten Hoşlanma Sebebi	Sayı	Yüzelik Oran%
Hayat tarzım	1	2,70
Ritimler güzel	21	56,76
Sözler beni etkiliyor	3	8,11
Dinlendiriyor	12	32,43
Toplam	37	100,00

Ritimleri sevenler 21 ile ilk sırada yer almaktadır. Yaşamlarının tarzı olduğu hissine sadece 1 kişi onay vermektedir. 1990`li yıllarda kendini göstermeye başlayan bir akımdır HipHop kültürü. Bu durum aynı zamanda, Alman olan her şeyin dışlanması anlamına gelmekte; böylece kamusal alanda karşılaştıkları dışlamaya karşı siyasi bir cevap niteliği taşımaktadır. Bu yıllarda Türkiye`de hızla yayılan pop müzik Almanya`daki Türk gençliğini de önemli ölçüde etkilemiş ve Türkiye müzik piyasası, dışarıda yaşayan pek çok Türk müzisyen için önemli kariyer fırsatları sunmuştur (Greve, 2006,s. 140). Yine bu dönemde özellikle Almanca Türk rap gruplarının Türkiye`de yüz binlerce albüm satması (en önemli örneği 300.000`lik satışıyla Cartel`dir) da bir ilktir (Kaya, 2000, s. 140). Tüm bu veriler sonucunda hip hop müzik kültürü gurbetçilerin hayatında kendini ifade etme yöntemlerinden biri olarak yer bulmuştur.

Tablo 4.26: Hip-Hop Müzikten Hoşlanmama

Hip-Hop Müzikten Hoşlanmama Sebebi	Sayı	Yüzelik Oran%
Kültürüme aykırı	114	52,29
Gürültü verici	54	24,77
Asla dinlemem	21	9,63
İlgilenmiyorum	29	13,30
Toplam	218	100,00

Ankete katılanların hiphop tarzını sevmeme nedenleri başında %52,29 oranla 114 ile kültüre aykırı gerekçesi yatmaktadır. En önemli etken sayılması sebebiyle diyebiliriz ki ankete katılanların büyük çoğunluğu milli değerler içeren müziğe önem vermektedir.

4.3.9. Klasik Müzikten Hoşlanma / Hoşlanmama Sebebi

Tablo 4.27: Klasik Müzikten Hoşlanma

Klasik Müzikten Hoşlanma Sebebi	Sayı	Yüzdelerik Oran %
Çok sesli bir sistem	3	23,08
Modern müzik	1	7,69
Kültürlü insanlar ağırlık dinliyor, eğitilmiş olduğumu hissediyorum	5	38,46
Dinlendiriyor	4	30,77
Toplam	13	100,00

Çok az sayıda beğenisi olan bu müzikte ilk sırayı %38,46 oranıyla 5 kişi kültürlü insanlar ağırlık dinliyor, eğitilmiş olduğumu hissediyorum düşüncesi almaktadır. % 30,77 oranıyla 4 kişi klasik müziğin dinlendirdiğini belirtmektedir. Klasik müzikleri dinlemek ve keyif almak için bir bilgi birikimine ve özel ilgiye ihtiyaç vardır.

Verilerden aldığımız sonuçlar göz önüne alındığında katılımcıların eğitim seviyelerini göz önüne alırsak klasik müzikten çok fazla hoşlanmamaları şaşırtıcı bir sonuç değildir. Öte yandan kültüre yabancı kalması ve var olmaya çalıştıkları toplumun müziklerinden biri olması da katılımcıların bu müzikle ilgilenmeme sebeplerinden biri olarak gösterilebilir. Zaten tarihe baktığımızda da toplumumuzda Osmanlı döneminde yaygınlaşmaya başlayan Batı müziği, eğitim politikaları ve siyasi politikalar kapsamında Cumhuriyetin ilk dönemlerinde gelişme göstermiş olsa bile, hiçbir zaman tam olarak Türk toplumunun hayatında yer edinebilmiş bir müzik olamamıştır.

Tablo 4.28: Klasik Müzikten Hoşlanmama

Klasik Müzikten Hoşlanmama Sebebi	Sayı	Yüzdelerik Oran%
Kültürüm dışı bir müzik	19	12,50
Çok sesli müziği sevmem	39	25,66
Tesir etmiyor beni	54	35,53
İlgilenmiyorum	40	26,32
Toplam	152	100,00

Klasik batı müziğinin tesir alanının az olması , çok seslilik duygusunun gelişmemiş olması ilk iki basamakta yer almaktadır. İlgilenmiyorum diye düşünen müzikseverler ise 40 kişi olarak gösterilmiştir. Klasik müziğin kendilerine tesirde

bulunmadığı ve kültürlerinin bir ürünü olmadığı düşüncesi o müzik türünün milli olmadığının göstergesidir. Müzik, insanlar arasında birliği ve kardeşliği yaratmakta aracı olabilmektedir. Örneğin, bir müzik olarak ulusal milli marş, bir toplumun bütün üyelerine ait bir sembolik anlatım olarak gerçekleştirilebilmektedir. Burada grup içerisindeki üyelerin ırkları, politik durumları veya inançları ön plana çıkabilmektedir.

4.4. Değişkenlere Göre Müzik Tercihleri

4.4.1. Cinsiyet ve Müzik Türü Arasındaki

Tablo 4.29: Yaş ve Müzik Tercihi

Yaş Grubu	TSM	THM	KLASİK BATI	POP	ARABESK	Toplam	Yüzdellik Oran%
14-22	13	12	7	39	2	73	11,81
23-29	33	27	3	35	12	96	15,53
30-39	69	71	-	18	17	175	28,32
40-49	81	63	-	21	34	213	34,47
50-59	32	20	-	-	3	55	8,90
60 ve üstü	3	3	-	-	-	6	0,97
Toplam	231	196	10	113	68	618	100,00%

Yaş ve müzik tercihleri tablosunda koro üyelerinin ağırlıklı olarak 30-50 yaş aralığında müziğe daha çok tercih ettiklerini görmekteyiz. TSM ve THM ilk iki sırayı almaktadır. İlgi gençlik yıllarında bu oran pop müziği ile yer değiştiriyor. Öyleki 14-22 yaş aralığında pop müziği 39 ile ilk sırada yer almaktadır. Veriler ışığında yaşla birlikte kişilerin müzik zevklerinde bir belirginlik meydana getirdiğini söylememiz mümkündür. Ayrıca orta yaş ve üstünün pop, arabesk ve batı müziği dinlemiyor olması yine kendi kültürlerinin yaşatılması çabası ve içlerindeki milli duygularla hareket etmeleri şeklinde belirtebiliriz. Sonuç olarak katılımcıların müzik zevkleri yaş, statü, sosyal çevre, inançlar ve kültürel öğeler doğrultusunda değişim göstermektedir. Buradaki en etkili faktörler ise kültürel öğeler ve yaş olarak belirlemektedir.

Tablo 4.30: Çocukluğun Geçtiği Bölge ve Müzik İlişkisi

Bölge / Ülke	TSM	THM	KLASİK BATI	POP	ARABESK	TOPLAM	Yüzdellik Oran%
Marmara	85	51	13	17	35	201	32,52
Akdeniz	33	32		6	7	78	12,62
Doğu Anadolu	21	32			5	58	9,39
İç Anadolu	25	29		11	6	71	11,49
Güneydoğu Anadolu	19	42			11	72	11,65
Almanya	5	3		13		21	3,40
Karadeniz	55	42		13	7	117	18,93
Toplam	232	219	13	60	71	618	100,00

Çocukluğun geçtiği bölge ve müzik ilişkisi incelendiğinde Marmara Bölgesi TSM ve THM ile arabesk ve pop ve batı müziğinde ilk sırada yer almaktadır. İç Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve Karadeniz’de thm tsm oranla daha çok tercih edilmektedir. Veriler doğrultusunda, bölgeler arasında müzik dinleme tercihlerinin farklı olmasını, kültürel farklılıklardan ve eğitim seviyelerinin oranlarından kaynaklandığı şeklinde açıklayabiliriz. Öyleki sadece Marmara Bölgesi’nden gelenlerin klasik müzikten hoşlanması buna bir örnek teşkil edebilir. Anlaşılacağı gibi müzik türü tercihi ile çocukluğun geçtiği bölge arasında anlamlı bir ilişki vardır. Aşiret yapısının kırılmadığı Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde doğup büyüyen insanlarla daha rahat yerleşim bölgelerinde, sahil kentlerinde doğup büyüyen insanların dinledikleri müzik tercihlerinin farklı olduğu sonucuna varmak mümkündür.

Tablo 4.31: Çocukluğun Geçtiği Yerleşim Birimi ve Müzik İlişkisi

Yerleşim Birimi	TSM	THM	KLASİK BATI	POP	ARABESK	TOPLAM	Yüzdellik Oran%
KÖY	37	77			14	128	20,71
İLÇE	107	55	3	3	6	174	28,16
ŞEHİR	132	118	15	41	10	316	51,13
Toplam	276	250	18	44	30	618	100,00

Türk sanat müziğine gönül veren müzik severlerin büyük bir çoğunluğu 132 kişi ilçe ve şehirlerden Almanya’ya gelmiştir. Buna karşın halk müziğimize ilgi gösteren anket katılımcılarının ciddi bir kısmı köylerden gelmektedirler. Verileri analiz ettiğimizde; doğup büyüdüğü yer ve beslendiği kültür kaynakları kişilerin

müzik tercihlerinde önemli bir etkidir sonucuna varabiliriz. Klasik Batı müziğini köylerden gelenlerin dinlememesi veya arabeskin en az şehir hayatında yetişen kişilerce dinlenmesi bu duruma örnektir.

Tablo 4.32: Koro üyelerinin aile içi konumları ve Müzik İlişkisi

Aile İçi Konum	TSM	THM	KLASİK BATI	POP	ARABESK	TOPLAM	Yüzelik Oran%
Anne	195	120	3	47	7	372	60,19
Baba	35	41	4	4	22	106	17,15
Çocuk	12	18	8	35		73	11,81
Dede	6	8				14	2,27
Büyükanne	17	9				26	4,21
Bekâr	11	12		4		27	4,37
Toplam	276	208	15	90	29	618	100,00

Aile içi konumlarını gösteren tablomuzda çocukların büyük kısmı pop müziğine ilgi duymaktadır. Anne ve babaların ise Türk sanat müziği ve halk müziğine ilgi duymakta olduğunu çıkan rakamlarla anlamak mümkündür. 375 anne ve babanın 106'sı Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziğini tercih etmiştir. Bu tablodaki veriler bizim yaşla ilgili olan verilerimizi doğrular niteliktedir. Yaşlı sayılan seçeneklerde Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziğinin çoğunluk kazanması ilk kuşak ve ikinci kuşağın geleneksel müziğe olan ilgisini ve ortak zevk ve düşünce yapısına sahip oldukları sonucunu gösteriyor.

Tablo 4.33: Eğitim Düzeyi ve Müzik Arasındaki İlişki

Öğrenim Durumu	TSM	THM	KLASİK BATI	POP	ARABESK	TOPLAM	Yüzelik Oran%
Yüksek Öğrenim Mezunu	17	11	7	15	2	52	9,45
Lise Mezunu	78	62	6	51	-	197	35,82
Ortaokul Mezunu	15	31	-	1		47	8,55
İlkokul Mezunu	87	64	-	1	60	212	38,55
Okumadım	13	24	-	2	2	41	7,45
Cevapsız					1	1	0,18
Toplam	210	192	13	70	65	550	100,00

Yüksek okul mezunları ile ilkokul mezunları arasında tercih edilen müzik türlerinde farkların olduğu bize eğitim düzeyi ve müzik türünün bağımsız olmadığını, aralarında anlamlı bir ilişkinin olduğunu gösteriyor. Öyleki arabesk en fazla ilkokul

mezunlarına hitap ederken klasik batı müziği üniversite ve lise mezunları tarafından tercih ediliyor. Ancak ortak payda türk sanat müziği ve halk müziği olarak karşımıza çıkmaktadır.

4.4.2. Meslek Türleri ve Müzik Türü Arasındaki

Tablo 4.34: Mesleklere Göre Müzik Türü İlişkisi

Meslek	TSM	THM	KLASİK BATI	POP	ARABESK	TOPLAM	Yüzdellik Oran%
Öğretmen	12	10	7			29	6,03
Doktor, eczacı	1		1			2	0,42
Hukukçu			2	4		6	1,25
Mimar-mühendis	4		1	8		13	2,70
Ev Kadini	47	55		7	7	126	26,20
İşçi	95	48		26	49	218	45,32
Esnaf		18		4	6	28	5,82
Lise öğrencisi		2			7	9	1,87
Üniversite öğrencisi	3	3	1	4		11	2,29
Güzel Sanatlar Mensubu	1		1			2	0,42
Teknisyen	4	3				7	1,46
İşsiz	7					7	1,46
Emekli	21					21	4,37
İşveren	2					2	0,42
Toplam	197	139	13	53	79	481	100,00

Anketimize katılanların arasında 28 öğretmen bulunmaktadır. Bunların 12’si Türk sanat müziğine, 10’si Türk halk müziğine ve 7 ‘si de klasik batı müziğine gönül vermiştir. Yine ankete katılan 2 kişi güzel sanatlar mensubudur ve Türk sanat müziğine ve klasik batı müziğine ilgi duymaktadır. Bu veriler bize eğitim ve tercih edilen müzik türleri ile paralellik göstermektedir. Eğitime bağlı ve mesleklerin değişiklik gösterdiği tabloda müzik tercihleri de farklı olmaktadır.

4.4.3. Müzik Türleri ve Değişkenlere Göre Tutum

Çalışmamızın bu bölümünde ankete katılanlardan topladığımız verilere dayanarak müzik türlerini inceledik. Böylelikle onların hangi müzik türünü tercih ettiklerini ve bunun sebeplerini araştırdık. Aynı durumda tercih etmeme sebeplerini de bulmaya çalıştık. Böylelikle araştırma bölgemizde en çok tercih edilen üç müzik türünü yani Türk halk müziği, Türk sanat müziği ve arabesk müziğini, cinsiyet, yaş ve eğitim durumlarına göre analiz ettik.

4.4.3.1. Cinsiyet ve Türk Halk Müziği

Tablo 4.35: Cinsiyet ve Türk Halk Müziğinden Hoşlanma Sebepleri Arasındaki Bağ

Cinsiyet	Öz Kültür	Milli Kimlik	Ritmik Yapı	Melodik Yapı	Hepsi	TOPLAM	Yüzdellik Oran%
Kadın	24	33	14	61	50	182	68,94
Erkek	20	17	13	11	21	82	31,06
Toplam	44	50	27	72	71	264	100,00

İlk sırayı 72 kişi ile melodik yapı almaktadır. Hemen ardından 71 kişi ile hepsi seçeneği görülmektedir. Kadınların halk müziğindeki melodik olarak daha fazla hoşlanmasına karşın melodik yapının erkekler tarafından en az derecelendirilmesi müzik zevk ve beklentilerinin farkı olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.36: Cinsiyet ve Türk Halk Müziğinden Hoşlanmama Sebepleri Arasındaki Bağ

Cinsiyet	Sıkıcı	Evrensel Değil	Basit-İlkel	Melodik Yapı	İlgim Yok	TOPLAM	Yüzdellik Oran%
Kadın	19	32	8	13	61	133	67,86
Erkek	13	7	11	24	9	63	32,14
Toplam	32	39	19	37	70	196	100,00

İlgim yok diyenler 70 ile ilk sırada ve bu müziğin evrensel olmadığı düşüncesiyle sevmeyenler 39 ile ikinci sırada yer almaktadır.

Tablo 4.37: Yaş ve Türk Halk Müziğinden Hoşlanma Sebepleri Arasındaki Bağ

Yaş Aralığı	Öz Kültür	Milli Kimlik	Ritmik Yapı	Melodik Yapı	Hepsi	TOPLAM	Yüzdelik Oran%
15-19	4	7	1	3	9	24	13,48
20-24	7	3	1	7	1	19	10,67
25-29	13	18		1	7	39	21,91
30-35	11	1	1	9	5	27	15,17
36-40	1	12	3	3	3	22	12,36
41-49	7	9	2	2	4	24	13,48
50 ve üstü	2	6	4	3	8	23	12,92
Toplam	45	56	12	28	37	178	100,00

Millik kimlik düşüncesi 56 ile ilk sırada, öz kültür ise 45 ile ikinci sıradadır. Cevaplarda hepsini işaretleyenlerin sayısı 37 olarak gösterilmiştir. En belirgin tercih sebebinin kimlik ve kültüre dayalı olması gurbetçilerimizin Türk kültür ve geleneklerine olan sahiplenmelerini göstermektedir.

Tablo 4.38: Yaş ve Türk Halk Müziğinden Hoşlanmama Sebepleri Arasındaki Bağ

Yaş Aralığı	Sıkıcı	Basit	Huzur Vermiyor	Rahatsız Edici	İlgim Yok	TOPLAM	Yüzdelik Oran %
15-19	3	3	12	7	14	39	19,21
20-24	2	6	15	12	11	46	22,66
25-29	2	7	12	10	5	36	17,7
30-35	3	9	5	5	3	25	12,32
36-40	5	2	8	8	2	25	12,32
41-49		2	13	13	4	32	15,76
Toplam	15	29	65	55	39	203	100,00

Anketimizde huzur vermiyor 65 ve rahatsız edici diye işaret koyanlar 55 kişi ile gösterilmiştir. 15 kişi sıkıcı bulmaktadır. Huzur vermediğini belirtenlerin ağırlıklı 15-29 yaş aralığında olmaları ve ilgin yok diyenler ile rahatsız edici diyenlerin de aynı yaş aralıklarında olması tesadüfi olmasa gerek. Yaş ve tercih edilen müzik bağımsız değildir düşüncesini veriler sonucunda ortaya koymaktayız.

Tablo 4.39: Eğitim Düzeyi ve Türk Halk Müziğinden Hoşlanma Sebepleri Arasındaki Bağ

Öğrenim Durumu	Huzur	Milli Kimlik	Dini Hazlar	Günah Sayılmadığı	Hepsi	TOPLAM	Yüzdellik Oran%
Yüksek Öğrenim mezunu	1	7	6		3	17	8,90
Lise mezunu	4	4	1	5	7	21	10,99
Ortaokul Mezunu	5	5	12	13	31	66	34,55
İlkokul mezunu	20	4	8	14	22	68	35,60
Okumadım	11	8				19	9,95
Toplam	41	28	27	32	63	191	100,00

Huzur seçeneği 41 ile ilk sıradadır. Günah sayılmadığı fikri de 32 kişi tarafından belirlenmiştir. Yüksek okul mezunları ile ilkokul mezunları arasında tercih edilen müzik türlerinde farkların olduğu bize eğitim düzeyi ve müzik türünün bağımsız olmadığını, aralarında anlamlı bir ilişkinin olduğunu gösteriyor.

4.4.3.2. Cinsiyet ve Türk Sanat Müziği

Tablo 4.40: Cinsiyet ve Türk Sanat Müziğinden Hoşlanma Sebepleri Arasındaki Bağ

Cinsiyet	Öz Kültür	Milli Kimlik	Ritmik Yapı	Melodik Yapı	Hepsi	TOPLAM	Yüzdellik Oran%
Kadın	23	35	13	14	39	124	52,99
Erkek	26	13	16	5	50	110	47,01
Toplam	49	48	29	19	89	234	100,00

Cinsiyet ve Türk sanat müziğinden hoşlanma sebepleri arasındaki bağı gösteren tabloda ankete hepsi olarak cevap veren 50 erkek ve 39 bayan olduğu anlaşılmaktadır. İkinci sırada milli kimlik 48 ile yer almaktadır. Benzer sonuçları halk müziğinde de görmüştük. Bu veriler bize milli düşünce ve kültürün etkisinin müzik tercihlerine önemli derecede yansıdığı sonucuna götürmektedir.

Tablo 4.41: Cinsiyet ve Türk Sanat Müziğinden Hoşlanmama Sebepleri Arasındaki Bağ

Cinsiyet	Sıkıcı	Evrensel Değil	Basit-İlkel	Melodik Yapı	İlgim Yok	TOPLAM	Yüzdellik Oran%
Kadın	7	4	45	32	44	132	58,67
Erkek	6	25	25	13	24	93	41,33
Toplam	13	29	70	45	68	225	100,00

Anketimizdek bu sorunun ağırlıklı cevabı 70 ile evrensel değil, 68 ile ilgim yok yanıtıdır. Sıkıcı bulanlar ise 19 kişi olarak belirlenmektedir. Cinsiyete dayalı sanat müziğinden hoşlanmama sebeplerinin, hem kadın hem de erkek katılımcıların ortak kararı olarak basit ve ilkel olması yönünde şekillenmiştir. Bu müzik türünün halk arasında icra ediliş tarzından, icra ediliş mekanından ve kitleden hareket edilerek bu düşüncelerin ortaya çıkmış olduğu sonucuna varabiliriz.

Tablo 4.42: Yaş ve Türk Sanat Müziğinden Hoşlanma Sebepleri Arasındaki Bağ

Yaş Aralığı	Öz Kültür	Milli Kimlik	Ritmik Yapı	Melodik Yapı	Hepsi	TOPLAM	Yüzdellik Oran%
15-19	1	1	1	9	7	11	7,69
20-24	2	4	4	10	12	32	12,96
25-29	7	3	3	21	33	67	27,13
30-35	3	5	2	33	21	71	25,91
36-40	3	7	10	10	2	32	12,96
41-49	1	3	5	8	6	23	9,31
50 ve üstü	1	5	1	1	2	10	4,05
Toplam	18	28	26	92	83	247	100,00

Melodik yapı ve hepsi seçenekleri 79 ile ilk sırada yer alan yukarıdaki tablomuzda öz kültürün etkisi 19 kişi tarafından işaretlenmiştir. Dikkat edilirse yaş aralıkları 25 ve üstü müzikseverlerin beğenisini ağırlıklı olarak kazanan Türk sanat müziği gerek dil gerekse melodik yapısı bakımından belli seviyeye hitab ediyor. 40 yaş ve üstü müzikseverler için milli kültür olması önemli bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 4.43: Yaş ve Türk Sanat Müziğinden Hoşlanmama Sebepleri Arasındaki Bağ

Yaş Aralığı	Sıkıcı	Basit	Huzur Vermiyor	Rahatsız Edici	İlgim Yok	TOPLAM	Yüzdelik Oran%
15-19	3	7	1	1	7	19	9,84
20-24	1	2	2	3	4	12	6,22
25-29	2	5	9	4	8	28	14,51
30-35	3	10	20	7	11	51	26,42
36-40	5	7	3	9	10	34	17,62
41-49	4	4	6	10	11	35	18,13
50 ve üstü	1	4	2	-	7	14	7,25
Toplam	19	39	43	34	58	193	100,00

Anketi dolduranlar arasında bu tür müziğin huzur vermediğini düşünenler 41, ilgim yok diyenler 58 ve sıkıcı bulanlar 19 kişidir.

Tablo 4.44: Eğitim Düzeyi ve Türk Sanat Müziğinden Hoşlanma Sebepleri Arasındaki Bağ

Öğrenim Durumu	Dini Hazlar	Milli Kimlik	Huzur	Günah Sayılmadığı	Hepsi	TOPLAM	Yüzdelik Oran%
Yüksek Öğrenim mezunu		7	3	-	18	28	12,12
Lise mezunu	3	24	11	5	22	65	28,14
Ortaokul Mezunu	4	27	12	11	19	73	31,60
İlkokul mezunu	4	10	9	13	7	43	18,61
Okumadım		4	3	9	6	22	9,52
Toplam	11	72	38	38	72	231	100,00

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı gibi toplam 231 kişiyi 72 i milli kimlik ve yine 72 kişiyi hepsini işaretlemiştir. Türk Sanat müziği severler için milli kimlik seçeneğinin her yaş grubunda işaretli olması onların milli duygularda hassas oldukları sonucunu gösterebilir.

Tablo 4.45: Eğitim Düzeyi ve Türk Sanat Müziğinden Hoşlanmama Sebepleri Arasındaki Bağ

Öğrenim Durumu	Sıkıcı	Basit	Huzur Vermiyor	Rahatsız Edici	İlgim Yok	TOPLAM	Yüzdellik Oran%
Yüksek Öğrenim mezunu	1	1				2	0,79
Lise mezunu	11	4	3	3	12	33	12,99
Ortaokul Mezunu	23	11	2	7	13	56	22,05
İlkokul mezunu	29	15	72	18	17	151	59,45
Okumadım	8			1	3	12	4,72
Toplam	72	31	77	29	45	254	100,00

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı gibi toplam 72 kişi sıkıcı olarak değerlendirmiştir. Huzur vermediğini düşünenler ise 14 kişidir. Çalışmamızda görüştüğümüz birçok dernekte halk müziği severlerin belirgin bir kısmı Türk sanat müziğinin sözler ve nağmelerinde bir ağırlık, olgunluk ve buna bağlı sıkıcılık olduğunu belirtmişlerdir. Bu durum da sonuçlarla örtüşen bir durumu meydana getirmektedir.

4.4.3.3. Cinsiyet ve Arabesk

Tablo 4.46: Cinsiyet ve Arabesk Müziğinden Hoşlanma Sebepleri Arasındaki Bağ

Cinsiyet	Beni Yansıtıyor	Milli Kimlik	Ritmik Yapı	Melodik Yapı	Hepsi	TOPLAM	Yüzdellik Oran%
Kadın	29		25	5			54,62
Erkek	36		27	8			45,38
Toplam	65		52	13		65	100,00

Beni yansıtıyor diyenler ve ritmik yapının etkileyiciliği ilk iki sırada yer alıyor olması yaşamlarındaki zorluğun bir göstergesi olabilir.

Tablo 4.47: Cinsiyet ve Arabesk Müziğinden Hoşlanmama Sebepleri Arasındaki Bağ

Cinsiyet	Sıkıcı	Evrensel Değil	Basit-İlkel	Dini İnancima Ters Düşüyor	İlgim Yok	TOPLAM	Yüzdellik Oran%
Kadın	145	15	30	11	80	281	52,04
Erkek	65	11	21	35	132	264	47,96
Toplam	210	26	51	46	212	545	100,00

Cinsiyete bağlı arabesk müziğinden hoşlanmama sebeplerinin başında 212 ile ilgim yok, 210 ile sıkıcı geliyor seçeneklerini işaretlenmiştir. Cinsiyet ve arabesk arasındaki bağı inceleyen bu tabloda birbirine yakın oranlarda cevap verilmiştir. Dini inançlara ters düşüyor olması da müzikseverlerde önemli bir etken olurken buradan dini endişeleri taşıdıkları sonucuna varabiliriz.

Tablo 4.48: Yaş ve Arabesk Müziğinden Hoşlanma Sebepleri Arasındaki Bağ

Yaş Aralığı	Ritmik Yapı	Melodik Yapı	TOPLAM	Yüzdellik Oran%
15-19			0	0,00
20-24	2	7	9	13,64
25-29	3	13	16	24,24
30-35	1	6	7	10,61
36-40	1	10	11	16,67
41-49	1	19	20	30,30
50 ve üstü	2	1	3	4,55
Toplam	10	56	66	100,00

Arabesk müziğinden hoşlanma nedeni toplamda en çok 56 kişi ile melodik yapı olarak belirlenmiştir. 10 kişi ise ritmik yapısını beğendiğini ifade etmiştir. 25 yaş ve üstü müzikseverlerin ağırlıklı tercihi olması duygusal anlamda son derece yoğun dönemleri işaret edebilir. Dolayısıyla arabesk müziğin aşk, ihanet gibi konuları işlemeyle paralel olarak veriler bizi katılımcıların bu müzik türünden daha çok duygusal olarak etkilendikleri sonucuna götürmektedir.

Tablo 4.49: Yaş ve Arabesk Müziğinden Hoşlanmama Sebepleri Arasındaki Bağ

Yaş Aralığı	Sıkıcı	Basit	Huzur Vermiyor	Rahatsız Edici	İlgim Yok	TOPLAM	Yüzdelik Oran%
15-19						0	0,00
20-24			1	1	4	6	2,75
25-29	12	2	3	10	7	34	15,60
30-35	14	9		19		42	19,27
36-40	14	11	14	26	9	74	33,94
41-49		5	19	11	6	41	18,81
50 ve üstü	3		4	11	3	21	9,63
Toplam	43	27	41	78	29	218	100,00

Toplamda 218 kişinin cevap verdiği arabesk müziğinden hoşlanmama sebebinin başında 78 kişi ile rahatsız ediyor olması gelmektedir. 43 kişi ile ikinci sırada sıkıcı geldiği belirtilmiştir.

Tablo 4.50: Eğitim Düzeyi ve Arabesk Müziğinden Hoşlanma Sebepleri Arasındaki Bağ

Öğrenim Durumu	Dini Hazlar	Milli Kimlik	Huzur	Günah Sayılmadığı	Hepsi	TOPLAM	Yüzdelik Oran%
Yüksek Öğrenim mezunu			2			2	3,08
Lise mezunu				4		4	6,15
Ortaokul Mezunu		5				5	7,69
İlkokul mezunu			51			51	78,46
Okumadım			3			3	4,62
Toplam	0	5	56	4	0	65	100,00

51 kişi bu tür müziğin kendine huzur verdiğini ifade etmiştir. Eğitim düzeyinin düşük olduğu okumadım ya da ilkokul mezunuyum seçenekleri ile gözlemlenmektedir. Eğitim seviyesi ile arabesk müzik arasındaki bağda en dikkat çekici sonuç ilkokul düzeyinin verdiği huzur buluyorum seçeneği olmuştur. İnsanların yaşadıkları zorluk ve dinledikleri tarz müzikte kendilerini buluyor olmalarının bir sonucu olduğu burada açıkça gözükmektedir.

Tablo 4.51: Eğitim Düzeyi ve Arabesk Müziğinden Hoşlanmama Sebepleri Arasındaki Bağ

Öğrenim Durumu	Sıkıcı	Basit	Huzur Vermiyor	Rahatsız Edici	İlgim Yok	TOPLAM	Yüzelik Oran%
Yüksek Öğrenim mezunu	1	3	8	2		14	3,31
Lise mezunu	5	7	117	68	4	201	47,52
Ortaokul Mezunu	11	6	54	47	15	133	31,44
İlkokul mezunu	20	5	12		9	46	10,87
Okumadım		3	7	4	11	25	5,91
Cevapsız		4				4	0,95
Toplam	37	28	198	121	39	423	100,00

Eğitim düzeyi ve arabeskten hoşlanmama arasındaki tablodan 198 tercih ile ilk sırada huzur vermiyor seçeneği yer almaktadır. İkinci sırada 121 tercih ile rahatsız ettiği düşüncesi ağırlık kazanmaktadır. Eğitim oranı arttıkça arabeski dinleyenler azalmaktadır sonucu çıkmaktadır. Bilhassa lise mezunlarının halk müziğine ve sanat müziğine ilgi duymalarından ötürü arabeski dinleyenler ilkökul düzeyi olarak karşımıza çıkmaktadır.

4.5. Dini İnanç ve Yaşamaya Bağlılık Açısından Müzikle İlgili Analiz

4.5.1. Dini Duygu Boyutu ile İlgili Analiz

Çalışmamızın inanç durumu ve müzik ile bağlantısına geçmeden önce incelediğimiz koro üyelerinin dini eğitim durumlarını ortaya koymak istedik. Bu amaç doğrultusunda kendilerine dini öğrenim durumlarını, nerede ve nasıl bir eğitimle dini bilgilerini kazandıklarını sorduk. Aşağıdaki tablolarda din eğitimlerini ne şekilde aldıklarını izah etmeye çalıştık.

Dindarlık tanımlamasında Başgil, dindarlığı bireyin iyiliği ve adaleti, sadece sevdiği için değil, inandığı öbür dünya tasarımıında mükâfatını almak için bu inanç ve ritüeli ifa etmesi olarak tanımlamaktadır. Örneğin, dindarların dini görevlerini yerine getirirken iyilik ve adaleti, Allah'ın emri olarak algılanmaktadır. Bunları yerine getirirken de sadece, Allah için yerine getirilmesi gereken eylemler olduğu düşüncesinden hareket edilmektedir. (Başgil, 1991; 89-90) İslam dünyasında müziğin fıkıh ve hadis âlimlerinin eleştirisine maruz kaldığı görülmektedir. (Uludağ,

1976; 207-208) Ünlü İslam bilgini Gazali, müziğin ahlaksızlığa yönlendirici tarzlar hariç yasaklığına dair açık bir delil bulunmadığını ve zamana, mekâna ve içinde bulunulan gruba göre haram ya da helal olma durumunun değiştiğini söylemektedir. (Faruki, 1985; 47)

Tablo 4.52: İslam Dinini Öğrenme Durumuna Göre Dağılım

Öğrenim Durumu	Sayı	Yüzdeler Oran%
Yüksek Öğrenim-İlahiyat, Enstitü	1	0,19
İmam Hatip Okulları	2	0,38
Kur'an Kursu ve Camii	21	3,94
Aile ve Çevre	421	78,99
Bakım Evleri	8	1,50
Özel	42	7,88
Dini Bilgim Yok	17	3,19
Cevapsız	21	3,94
Toplam	533	100,00

421 kişi ile ilk sırada aile ve çevre, %78,99 oranla 355 ile özel, % 3,94 oranla 21 ile de Kur'an kursu ve Camii işaretlenmiştir. Bununla birlikte yükseköğrenimlerini din konusunda alan 1 katılımcı bulunmaktadır. Dini bilgin yok diyenler ise % 13,19 oranla 17 kişidir. Tablodan da anlaşılacağı gibi dini öğrenme ve şekillenmede aile ve çevre faktörü son derece önemlidir. Kişiler din kurumlarından öğrenmekten önce çevreden bilgi almayı tercih etmektedirler.

Tablo 4.53: Ailedeki Din Eğitimine Göre Dağılım

Ailedeki Din Eğitimine Göre Dağılım	Sayı	Yüzdeler Oran%
Gerektiği Kadar Verdi	268	44,01
Yeteri Bigi Vermedi	214	35,14
Ailemin İlgisi Yoktu	42	6,90
Ailemin Dini Bilgisi Zayıftı	78	12,81
Dini Yoktu	7	1,15
Toplam	609	100,00

Aileden yeteri kadar din eğitimi aldığını düşünenler 382, yeteri bilgi almadım diyenler 285, ailemin dini bilgisi zayıftı diyenler 197 olarak tablomuzda gösterilmiştir. Din duygusunun oluşumunda aile faktörü önemlidir ve anket sonuçlarında arada kalmışlık görülmektedir. Öyleki gerektiği kadar eğitim verdi

diyenlerle ailenin dini bilgiyi yeteri kadar vermediğini söyleyenler oldukça yüksek bir oranda seyretmektedir.

4.5.2. Müzikle Uğraşanların İbadet Boyutu

4.5.2.1. Allah'a İnanç Durumu

Araştırmamızın bu kısmında müzikle ilgilenenlerin Allah inancı değerlendirilmektedir. Çalışmamızın başında da değindiğimiz gibi biz, anket uyguladığımız koro ve Türk derneklerinde çoğunlukla birebir veya grup olarak türkçe dilde hazırlanmış sorular yöneltmiştik. Anketimize katılan 3 alman müzikseverler de vardı ve bunların da zaman içerisinde müslümanlığı tercih ettiklerini öğrendik.

Tablo 4.54: Allah'a İnanç Durumuna Göre Dağılım

Allah'a İnanç Durumuna Göre Dağılım	Sayı	Yüzdeler Oran%
İnanıyorum	573	92,72
Şüphelerim var	5	0,81
İlgilenmiyorum	11	1,78
İnanmıyorum	6	0,97
Cevapsız	23	3,72
Toplam	618	100,00

Çok büyük bir rakamla inanıyorum diyenler 573 kişidir. Hiç inanmayanlar ise 6 kişiden oluşurken cevapsız 23 kişi bulunmaktadır. Bu sonuç bize anket uyguladığımız kişilerin hemen hemen aynı görüşe sahip olduğunu göstermektedir. Allah inancının çok yüksek oranla varolduğu katılımcılar arasında vardığımız sonuçlardan biridir.

4.5.2.2. Namaz Kılma Durumu

İslam dininde ibadet şekli olan namazın koro üyeleri tarafından yerine getirilip getirilmeme durumunu gösteren tablo aşağıdadır.

Tablo 4.55: Namaz Kılma Durumu

Namaz Kılma Durumu	Sayı	Yüzdellik Oran%
Beş Vakit	34	5,50
Ara sıra	271	43,85
Cuma (erkek)	42	6,80
Bayramlar	35	5,66
Kılmam	184	29,77
Cevapsız	52	8,41
Toplam	618	100,00

Namaz ibadetini ara sıra kılarım olarak işaretleyenler 271, kılmam olarak belirtenler 184 kişi olarak görülmektedir. Düzenli 5 vakit kılanlar ise 34 kişidir. Namaz ibadeti islam dininin üzerinde durduğu ve belli bir yaşa gelmiş her müslümanın yerine getirmesi gereken bir ibadettir. Bu sonuçla Allah inancı olan % 98,72 ile ibadet boyutunun bir hayli gerilediğini görmekteyiz.

4.5.2.3. Oruç Tutma Durumu

Müslümanlar için önemli bir ay olan Ramazan ayı ve koro üyelerinin oruçla ilgili tutumları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4.56: Oruç Tutma Durumu

Oruç Tutma Durumu	Sayı	Yüzdellik Oran%
Kendimi bildim bileli oruçumu tutarım	430	69,58
Ara sıra tutarım	48	7,77
Son yıllarda tutuyorum	25	4,05
Oruç tutamıyorum (hastalık, çalışma durumu)	78	12,62
Gerekli Bulmuyorum	10	1,62
Cevapsız	27	4,37
Toplam	618	100,00

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere oruç tutma oranı, namaz kılma oranına göre oldukça yüksektir. Orucun yılda sadece 1 ay farz olmasının buna karşın namaz ibadetinin hergün yapılmasının önemli bir rolü vardır. Derneklerimizdeki

oruca bağıllık namaza bağıllıktan oldukça ileridedir. Bunda namazın hergün ve 5 vakitte yerine getirilmesi gereken bir ibadet olması, buna karşın orucun yılda sadece 1 ay olmasının etkisi vardır.

4.6. Din ve Müzik Arasındaki İlişkiye Göre Analiz

Çalışmamızda müzik ve inanç konusuna değindikten sonra din ve müzik arasındaki ilişkinin ankete katılan koro üyeleri tarafından nasıl algılandığını sunmaya çalışacağız. İlk olarak dini duyguları uyandıran ve canlandıran müzik ardından ezan ve mevlid ve son olarak mevlevi ayinleri hakkındaki görüşlere tablolar halinde yer vereceğiz.

4.6.1. Dini Duygu Uyandıran Müzik

Daha önceki tablolar yardımı ile müziğin insan ruhundaki ve sosyal yaşamındaki etkisini incelemiştik. Ararştırma bölgemizde yer alan koro elemanları ile yaptığımız görüşmelerde müziğin onların üstündeki etkilerine, düşüncülerii nasıl etkilediklerine yer vermiştik. Bu sefer onların dini duygularını canlandıran ve harekete geçiren müzik türü hangisi onu incelemek istiyoruz.

Tablo 4.57: Dini Duygu Uyandıran Müzik

Dini Duygu Uyandıran Müzik	Sayı	Yüzdellik Oran%
Tasavvuf-Sufi Müzik	521	84,30
TSM	25	4,05
THM	21	3,88
Klasik Batı	2	0,32
Kilise	3	0,65
Bektaşî Ezgileri	15	2,43
Alevi Deyişleri	29	3,56
Pop Müzik	0	0,00
Arabesk	0	0,00
Hiçbiri	5	0,81
Toplam	618	100,00

Tasavvuf-Sufi Müzik ilk sırada 531 ile yer lırken kilisede icra edilen hristiyan ilahileri 2 ile son sırada bulunmaktadır. Alevi derneklerinde icra edilen müzikler ise 29 kişi olarak anketimizde yer almaktadır. Veriler doğrultusunda Tasavvuf müziğinin

her yaştan ve mehzepen insanların ortak hissiyatını etkileyen bir müzik türü olduğu sonucuna varıyoruz.

4.6.2. Ezan ve Mevlid

İslam dininde ezan ve önemli gecelerde okutulan mevlid dini yaşam açısından önemlidir. Konumuzla bağlantısı ise her ikisinde müzik formları şeklinde icra edilmiştir. Böylelikle kendilerine sunduğumuz sorular dahilinde onların mevlid ve ezandaki değerlendirmelerine yer vermiş olacağız.

Tablo 4.58: Ezan ve Mevlid

Ezan ve Mevlid	Sayı	Yüzelik Oran %
Nağmeleri heyecan veriyor	514	83,17
Dini yönümü kuvvetlendiren bir havaya kapılıyorum	54	8,74
Müzik olarak hoşlanmıyorum	15	2,43
Rahatsız edici	9	1,46
Fikrim yok	2	0,32
Cevapsız	24	3,88
Toplam	618	100,00

Anketimize katılan 514 kişi ezan ve mevlidde geçen nağmelerin kendilerine heyecan verdiğini, 54 kişinin de ezan ve mevlidin dini yönlerini kuvvetlendirdiğini ifade etmişlerdir. Bu durum ezan ve mevlidin toplumumuzda birer dini sembol olduğunu göstermesi bakımından önemlidir.

Tablo 4.59: Ezan ve Müzik Tercihi

Ezan ve Müzik Tercihi	Sayı	Yüzelik Oran
Müziği kapatır ezanı dinlerim	234	37,86%
Açık olan müziğin sesini kısarım	321	51,94%
Müziği dinlerim	15	2,43%
Ezan güzel okunursa onu dinlerim	29	4,69%
Cevapsız	19	3,07%
Toplam	618	100,00%

Müzik dinlenildiği esnada okunan ezanda nasıl bir davranış sergilersinin sorusuna 324 kişi açık olan müziğin sesini kısarım, 234 kişi o anda sadece ezanı dinlerim, 29 kişi okunan ezan güzelse onu dinlerim demişlerdir. Görüldüğü gibi ankete katılan müzikseverlerin çoğu ezanla bir müzik parçası arasında tercih yapmak

zorunda kaldığında ezanı tercih etmektedir. Bu durum ezan ve ezanın sembolize ettiği değerlere gösterilen hassasiyeti ifade etmesi bakımından önemlidir.

4.6.3. Mevlevi ve Sema Ayinleri

Mevlevi ve Sema ayinleri, tasavvufi topluluk ve cemaatlerin sıklıkla yaptıkları bir gösteri olmaları dışında günümüzde toplumumuzun büyük bir kısmı tarafından izlenen bir kültürel faaliyet haline gelmiştir. Öyle ki Almanyada her büyük şehirlerde gerek konser salonlarında gerekse sokaklarda hazırlanmış olan platformlarda ve bilhassa ramazan ayı etkinliklerinde sıkça karşılanan bir etkinliktir. Öyleki amatör çalışmalar yapan semazen grupları veya sadece maddiyata indirgenen ve düğünlerde bile icra edilmeye çalışılan semazen eşlikli ilahi grupları her geçen sene artış göstermektedir.

Biz çalışmamızın bu bölümünde koro üyelerinin sema ayinlerine bakış açısına da yer vermek istedik.

Tablo 4.60: Mevlevi ve Sema Ayinleri Hakkında Görüşleri

Mevlevi ve Sema Ayinleri Hakkında Görüşleri	Sayı	Yüzdellik Oran
Hoşlanıyorum	30	4,85%
Maneviyatımı etkiliyor	165	26,70%
Müzik ve dansı hoşuma gidiyor	321	51,94%
Dini içeriğinin olduğunu düşünmüyorum	45	7,28%
Dinimize aykırı buluyorum	15	2,43%
Cevapsız	42	6,80%
Toplam	618	100,00%

Anketimize katılan 321 kişi müzik ve dansı hoşuma gidiyor, 165 kişi maneviyatımı etkiliyor, 15 kişi ise dinimize aykırı buluyorum demişlerdir. Görüldüğü gibi mevlevi ayinleri insanların ruhlarına tesir etmekte ve mekan farketmeksizin onların maneviyatlarını derinden etkilemektedir.

4.6.4. Cem Evlerindeki Müzik ve Etkisi

Alevi toplumunun belirli periyodlarda gerçekleştirdiği ortak birliktelik için çok önemli bir ritüeldir. Almanya’da incelediğimiz derneklerde de son derece geniş kitlelere ulaşan toplantılar ve cem düzenlenmektedir. Bunların başında Duisburg Alevi Derneği gelmektedir.

Tablo 4.61: Cem Evlerindeki Müzik

Cem Evlerindeki Müzik	Sayı	Yüzdelerik Oran %
Müzik ve dans olarak hoşlanıyorum	36	5,83
Dinimizde yeri yok	65	10,52
İçerik olarak olumlu buluyorum	422	68,28
Her yönüyle dinimize aykırı	39	6,31
İbadet olarak görüyorum	41	6,63
Cevapsız	15	2,43
Toplam	618	100,00

İçerik olarak olumlu buluyorum diyenlerin sayısı 422, dinimizde yeri yok diyenlerin sayısı 65, müzik ve dans olarak hoşlanıyorum diyenlerin sayısı 36 olarak tespit edilmiştir. Cem evlerinde yapılan müzik belli bir mehzebe dayalı olsa da anketimize katılan 422 kişinin ilgisini çektiği gibi içerikten de hoşlandığını görüyoruz. Bu da bize Almanya’daki gurbetçilerimizin dini duygulara olan hassasiyetlerini göstermektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yaklaşık 55 yıldır Almanya’da yaşayan 2,6 milyona yakın Türk ve Türk kökenli göçmenler birçok sıkıntılı süreçten ve statü değişikliklerinden sonra Avrupa’da 4.nesli yakalamıştır. Türklerin Almanya’ya ilk gidişleri kalıcı olmaktan çok geçici ve kısa süreli olarak düşünülmesine rağmen, Alman İstatistik Kurumu’nun 2012 verilerine göre 640.000 Türk ve 226.000 Alman vatandaşlığına geçmiş Türk NRW bölgesinde yaşamaktadır ve bugün Almanya’daki en büyük yabancı azınlık durumuna gelmişlerdir.

1960’larda başlayan ve birçok televizyon, kitap ve dizilere konu olan göç süreci, gurbetçiler açısından bir dizi sıkıntı ve sorunları da beraberinde getirmiştir. Gurbetçilerin en önemli sorunları arasında yabancısı oldukları bir ülkede dilini ve kültürünü bilmedikleri insanlarla yaşamının zorluğu, ötekileştirme ve sonucunda yabancılaşma ilk sırayı almaktadır. Geleneklerine bağlı yaşam tarzını benimsemiş olmaları da sosyal anlamdaki sorunlarını da artırır nitelikte olmuştur.

Ayrıca gerek Alman gerekse Türk hükümetlerinin bu seyir içerisindeki yanlış politikaları neticesinde yaklaşık 40 yıl Misafir/Gast’işçi statüsünde yaşamlarını sürdürmek zorunda kalmışlardır. Bu bağlamda ilk ciddi atılım 2005 yılı Federal Almanya göç yasası ve NRW’deki yabancılara yönelik olarak bir bakanlığın, Ministerium für Generationen, Familie, Frauen und Integration des Landes Nordrhein-Westfalen(Kuzey Ren Vestfalya Nesiller, Aileden, Kadından ve Uyumdan sorumlu Eyalet Bakanlığının) kurulması ile olmuştur.

Çalışmamızın verilerine dayanarak edindiğimiz sonuçlar ve önerilerimiz şunlardır:

1. Çalışmada, müzik tercih eğilimleri çok seçenekli olarak ele alınarak ankete katılanların %70’inin müzikle yakından ilgili olduğu sonucuna varılmıştır. Toplumumuzda Türk halk müziği, Türk sanat müziği, tasavvuf müziği, Klasik batı müziği, Pop, Arabesk, Hip-Hop gibi müzik çeşitleri genel kabul gören müzik türleri olarak ele alınmıştır. Ankete katılanların birinci derecede Türk sanat müziğini ikinci derecede Türk

halk müziğini tercih ettikleri görülmektedir. Bu tercihler bize katılımcıların memleket özlemini ve kültürlerine olan bağlılıklarını işaret etmektedir. Yaşam koşulları farklı coğrafyalarda olsa da müzik tercihlerinin kendi kültürlerine ait olan müziklerden yana olduğu sonucuna varabiliriz.

2. Türk toplumunda müzik olgusu “usta-çırak” ilişkisi ile devam etmektedir. Görüştüğümüz derneklerde ve müzik cemiyetlerinde bilhassa Türk halk müziği eğitimi ve bağlama dersleri, nota ve usule bağlı öğretilmeyip, ezber dayalı “usta-çırak” şeklinde sürdürülmektedir. Anadolu’nun bu geleneksel usta-çırak ilişkisi 21. yüzyılda Avrupada yaşayan Türkler tarafından da devam ettirilmektedir. Bu da bizleri kültürün devamlılığı sonucuna götürmektedir. Öte yandan katılımcıların eğitim durumları göz önüne alındığında usta-çırak ilişkisi yönteminin tercih edilmesinin tesadüf olmadığı sonucuna varabiliriz.
3. Müzikle ilgilenme derecesini anket verilerine göre incelediğimizde, anketimize katılan müzikseverlerin %39,48 oranıyla kendilerini çok iyi, %34,30 oranıyla iyi olarak değerlendirdiğini görmekteyiz. Müzikle orta derecede ilgisi olanlar ise %22,82 oranıyla karşımıza çıkmaktadır. Bu veriler bize müziğin toplum hayatında ne derece önemli bir yer tuttuğunu ve anketimize katılan göçmenlerin müzikle bağlantısını göstermektedir. Göç sonrası gurbete gelen katılımcıların müziği yüksek oranla hayatlarına almış olmaları, bizleri, sosyal ve psikolojik boyutta müzikten destek aldıkları sonucuna götürebilir.
4. Cinsiyete göre dağılımı araştırdığımızda, anketimize katılan 618 kişinin büyük bir çoğunluğunu %76,54 oranla 473 ile kadınlar oluşturmaktadır. Sadece %23,46 oranla 145 ile erkek üyeler yer almaktadır. Bu veriler bize Almanya’da korolara gidenlerin ağırlıklı olarak kadınlardan oluştuğunu göstermektedir. Kadın katılımcıların çoğunun ev hanımı olması, eşlerinin çalışıyor olmaları göze alındığında çıkan sonuca paralellik kurulabilir. Burada bayanların sosyalleşme adına müziği tercih ettikleri sonucuna varabiliriz.
5. Almanya’da yaşayan Türk toplumunda müzik dernekleri gerek alt yapısı gerekse amaç ve felsefe açısından yeteri kadar kurumsallaşmamıştır. Bunun nedenleri arasında kırsal alandan gelmeleri, şehir ve örgütlenme

konusunda tecrübesiz olmaları gelmektedir. Sosyo-kültürel bilincin çok yeni oluşuyor olması nedeniyle gurbetçiler ciddi bir sanat eğitimini almaya henüz son beş yılda başlamışlardır. Edindiğimiz veriler sonucunda Sosyo-kültürel bilincin yeni oluştuğunu ve bu nedenle de gurbetçilerin son beş yılda ciddi bir sanat eğitimi almanın önemini farkındalığını yaşadıklarını söyleyebiliriz.

6. Çocuk korolarında cinsiyete göre dağılım incelendiğinde neredeyse yetişkinler korosundaki değere yakın bir sonuçla karşılaşmaktayız. %65,63 oranla kız çocukları çeşitli derneklerin çocuk korolarına katılmaktadır. Bu da bizlere bu toplumda yaşayan kız çocuklarının müziğe olan ilgisinin erkek çocuklara oranla daha fazla olduğu sonucuna götürebilir.
7. Yaş gruplarına göre dağılımı gösteren bilgiler ışığında anketimize katılan yetişkinlerin %33,98 oranla 50-59 yaş aralığında olduğunu, %29,3 oranla 40-49 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Genel toplamda incelediğimizde müzikseverlerin büyük kısmı orta yaş ve üstü olduğu görülmektedir. (%63,28) Ortayaş ve üstü kesimin müziği hayatlarına alıyor olması psikolojik açıdan rahatlama, yaşamlarına farklı bir renk katma, kendi yaşlıları ile sosyal paylaşım ihtiyacı olarak yorumlanabilir.
8. Çocuk korolarını yaş gruplarına göre dağılımlarını incelediğimizde birbirine daha yakın olduğunu görmekteyiz. Koroya katılan çocukların 5-8 yaş arası %42,19 iken 9-14 yaş arası %57,81 olarak belirlenmiştir.
9. Çocukluğun geçtiği bölgeler incelendiğinde anketimize katılanların büyük çoğunluğunun %29,94 oranla Marmara bölgesinden gelenlerin oluşturduğunu görmekteyiz. %19,74 oranla ikinci sırada Karadeniz bölgesi yer almaktadır. Bu veriler bize gerek bu bölgeden gelenlerin müziğe daha çok önem verdiğini gerekse Almanya'nın hemen hemen her eyaletinde hemşerilik ilişkisi ile kurulan derneklerin örgütlendiğini göstermektedir. Daha önceden de belirttiğimiz gibi Almanya'da Trabzonlular Derneği, Zonguldaklılar Derneği, İstanbullular Derneği gibi sivil toplum dernekleri bulunmakta ve bu derneklerde kültürel faaliyetler yapılmaktadır. Marmara ve Karadeniz bölgelerinden gelen göçmenler, çalışma yaptığımız şehirlerde daha iyi örgütlenmiş, dernekleşmişlerdir.

10. Çalışmamızın giriş kısmında Almanya'ya gelen göçmenlerin büyük kısmının Türkiye'nin köy, kasaba gibi kırsal kesimlerden geldiğini belirtmiştik. Ancak anketimize katılan koro üyelerinin çocukluklarının geçtiği yerleşim yeri tablosunu incelediğimizde ise %20,71 oranla köylerden gelenlerin sayısı 128 iken bu sayı %51,13 oranla şehirlerden gelenlerin 316 olarak kendini göstermektedir. Bu durum bizlere incelediğimiz derneklerdeki korolara katılan üyelerin çoğunun ilçe ve şehirlerden geldiğini göstermektedir. Bu veriler bize ilçe ve şehirlerden gelen katılımcıların köylerden gelen katılımcılara oranla daha fazla müzikle ilgilendiklerini ve müzik sayesinde sosyal ortamlarda bulduklarını gösterir.
11. Koro üyelerinin aile içi konumları incelendiğinde %60,68 oranla 375 anket katılımcısının anne olduğu gözlemlenmektedir. Bu sonuç bizlere yaş aralıkları ve cinsiyet tablolarındaki verilerin de yardımıyla annelerin müziği daha çok ilgi gösterdiklerini göstermektedir.
12. Ailelerin gelir durumlarını incelediğimiz tablo verilerinde, koro üyelerinin yıllık 15-30 bin Euro aralığında olduğunu görmekteyiz. Yaklaşık % 75 oranla ortaya çıkan bu tablo bizlere, gelirlerinin birbirine çok yakın olduğunu göstermektedir.
13. Çalışmamızın sonuçlarından biri de eğitim düzeyleri ile ilgi olmuştur. %46,44 oranla anketimize cevap veren 287 kişi ilköğretim mezunu, %25,73 oranla lise mezunu olduğu görülmektedir. Son yıllarda Türkler arasında üniversiteye kayıtlar oldukça artmıştır. İlk gelen kuşakla bugünkü 4. Kuşak arasındaki eğitim seviyesi farkı belirgin bir şekilde görülmektedir.
14. Anketimize katılan 618 müziksever %88,35 oranla kendini sadece müzik dinleyicisi olarak tanımlamaktadır. Zaten araştırdığımız müzik topluluklarının tamamı amatör korolardır ve nota bilenlerin, iyi saz çalanların sayısı çok azdır. Böylelikle koroya katılanların tamamına yakını haftanın 1-2 günü bir araya gelip, sohbet edip, gurbet sıkıntılarını konuşmak, sosyal alanda yaşadığı sorunlardan sıyrılıp şarkılar dinlemek ve onlara eşlik etmek amacıyla gelmektedir. Bu açıdan baktığımızda Almanya'daki Türk derneklerindeki koroların ana amacının sanatsal anlamda üst düzey çalışmalar yapmaktan ziyade gurbetçilerin sosyal ve psikolojik anlamda bir boşluğunu doldurmasıdır.

15. Dini müzikle ilgili yaptığımız araştırmanın sonucunda müzikseverlerin büyük bir bölümü Tasavvuf müziğinden ve Alevi deyişlerinden hoşlandığı gözlemlenmektedir. Bilhassa Duisburg ve Krefeld şehirlerinde çok iyi örgütlenmiş olan Alevi dernekleri periyodik olarak cem düzenlemekte olduğunu yaptığımız görüşmelerde öğrenmiştik. O gecelerde bağlama eşliğinde okunan deyişler ve yapılan müzik hep bir ağızdan okunmaktadır. Bu durum bizi inancın katılımcılar arasında ne denli önemli olduğu sonucuna ulaştırır.
16. Yaptığımız anket sonucunda klasik müziğe ilginin çok az olduğunu tespit ettik. Bunun birçok sebebi olabilir ama en önemli sebeplerinden biri o müziğin kendilerine tesir etmediğini ve çok sesliliğe kulaklarının alışkın olmadığı görüşlerini belirtiyor olmalarıdır.
17. Yaş ve tercih edilen müzik arasında da bir bağ bulunmaktadır. Yaş ne kadar küçülürse pop müziğe ilgi o kadar artıyor ve orta yaş seviyelerinde Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği daha çok tercih edilmektedir.
18. Çalışmamızdaki bir başka bir sonuç Marmara bölgesinden gelenlerin büyük çoğunluğu sanat müziğine sonra halk müziğine ilgi duyarken Güneydoğu bölgesinden gelenlerde ilk sırayı halk müziği almaktadır. Akdeniz bölgesinden gelenlerin hem Türk Sanat Müziğine hem de halk müziğine eşit oranda ilgi duydukları görülmektedir. Doğu ve İç Anadolu ile Karadeniz bölgelerinde de halk müziği ilk sırada yer almaktadır.
19. Ankete katılanların büyük çoğunluğu milli değerler içeren müziğe önem vermektedir. Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği her yaş meslekten müzikseverler ilgilenmektedir. Tasavvuf müziği her yaştan ve mehtabten insanların ortak hissiyatını etkileyen bir müzik türü olduğu sonucuna varıyoruz.
20. Çocukluğun geçtiği bölge ve müzik ilişkisi incelendiğinde Marmara Bölgesinde en fazla Türk Sanat Müziği, Türk Halk Müziği ile ilk sırada yer almaktadır. Bölgeler arasında müzik dinleme tercihlerinin farklı olması, kültürel farklılıklardan kaynaklı olmalıdır.
21. Eğitim düzeyleri ve müzik arasında ilişkiye baktığımızda;
 - Üniversite ve yükseköğretim ve lise mezunlarının sırasıyla Türk sanat müziği, pop, Türk halk müziğine ilgi duyduklarını,

- Ortaokul mezunlarının sırasıyla Türk halk müziği, Türk sanat müziği, pop müziğine daha çok ilgi duyduklarını,
- İlkokul mezunlarının ise sırasıyla Türk sanat müziği, Türk halk müziği ve arabeske ilgi duyduklarını,
- Okumadım seçeneğini işaretleyenlerin ise Türk halk müziği, Türk sanat müziği, pop müziğine ve pop müziğine ilgi duydukları belirlenmiştir.

Akademik alanda Almanya'daki Türk müziği konularında yeterli araştırma ve çeviri kitapları yoktu. Kaynak taraması için incelediğimiz kütüphanelerde Türk müziği ile ilgili birkaç çalışma dışında genelde yüzeysel çalışmalarla karşılaştık. Oysa Almanca ve Türkçe kaynak sayısının artmasıyla gerek Almanlarda gerek Türklerde ilgi artmasına vesile olabilir.

Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği ve Konsolosluklar Türk müziğine yönelik daha etkin bir çalışma yapabilirler. Böylelikle gerek Eğitim Ateşelikleri aracılığı ile gerekse Türkçe derslerinde öğretmenlerin destekleri ile müziği tanıtıcı ve müziğin birey ve toplum için gerekliliği üzerinde öğrencilere ulaşabilirler.

Almanya'daki Türk müziği konusunda akademik kurumlarda herhangi bir ön çalışması bulunmamaktadır. Oysa akademiye veya müzik yüksekokulunda Türk müziği kürsülerinin bulunmasıyla birçok sorunun çözümü daha kolay aşılabacaktır.

Türk müziğinin Almanya'daki üniversitelerde ders olarak verilmesi sağlanabilir. Bu bölümden mezun olacak öğretmenlerin görev alacakları okullarda Türk müziğine daha fazla yer vermesi sağlanmalıdır. Bu sayede daha verimli olacakları ve yabancı (Türk) öğrencilerin yoğun olduğu okullarda daha kolay eğitim verebilecekleri kesindir. Bu akademik kurullar Türk müziği ve kültürü kürsülerinin kurulmasıyla disiplinlerarası çalışmalarını daha rahat yapabileceklerdir. Bu sayede de okullara okutulmak üzere hazırlanan eğitim kitaplarında Türk müziği kültürüne de daha fazla yer verilmiş olacaktır.

Sadece konserler düzenlemek dışında, Alman üniversiteleri ve akademilerle birlikte çalıştaylar, sempozyumlar yapılabilir ve böylelikle çalışmalar akademik bir boyut kazanmış olur. Gelecek nesillere daha iyi ve düzenli bir ortam sağlanabilir.

Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı ve TRT Kurumları daha aktif çalışmalar yaptığı takdirde amatör koroların sayısı ve kalitesi yükselir. Senede bir sefer düzenlenecek olan amatör korolar şenlikleri ile hedefler yükseltilebilir. Böylelikle Almanya Türk toplumunda müzikal anlamda bir birliktelik sağlanabilir.

6. KAYNAKÇA

a) Kitaplar

Anhegger, Robert (1998). *Die Deutschlanderfahrung der Türken im Spiegel ihrer Lieder. Eine 'Einstimmung. Gastarbeiterkinder aus der Türkei: zwischen Eingliederung und Rückkehr.* Hrsg. von Helmut Birkenfeld. Beck'sche Schwarze Reihe, München: Bd. 262

Aslantürk, Z. (1999). *Araştırma Metod ve Teknikleri*, İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfi Yayınları No:103 (4. Basım).

Avcı, Haydar (1985). *Almanya Gurbeti ve 9mTürküleri*. İstanbul: Halk Kültürü, 5. Kitap, 1985/1, 1985, S. 11-22.

Basgil, A. Fuat (1991). *Din ve Laiklik*, İstanbul: Yağmur Yayınları.

Çulcu, Murat. (1993). *Neonazizmin Suçüstü Tutanakları*. İstanbul: Yön Matbaacılık.

Erseven, (1990). *Cem Aleviler'de Semah*, İstanbul: Ant Yayınları.

Eryılmaz, Abdullah (2011). *Gastarbeiterlieder. İşçi Şarkıları*. Deutsch-Türkisch. İstanbul: Majör Müzik Yapım Ltd. Şti (Kaset)

Faruk, Losi LI (1985). *İslam'a Göre Müzik ve Müzisyenler*, (Çev: Ü. Taha Yardım), İstanbul: Akabe Yayınları.

Gökçe, O. (2006). *Almanya'da Uyum ve Dışlanma Arasında Türk Gençleri*, Türk Yurdu, Nisan 2006, Sayı: 224, (9-17 s.)

Gökçe, B.(2004). *Toplumsal Bilimlerde Araştırma*, Ankara: Savaş Yayınevi

Greve, Martin (1997). *Alla Turca. Musik aus der Türkei in Berlin.* , Berlin: Hrsg. von Der Ausländerbeauftragten des Senats.

Greve, Martin (2000). *Kreuzberg und Unkapani. Skizzen zur Musik türkischer Jugendlicher in Deutschland*", in: Attia, Iman und Helga Marburger (Hrsg.): *Alltag und Lebenswelten von Migrantenjugendlichen.*, Frankfurt: Verlag für

Interkulturelle Kommunikation, Interdisziplinäre Studien zum Verhältnis von Migrationen, Ethnizität und gesellschaftlicher Multikulturalität, Bd. 11

Günay, Ünver (1986). “Modem Sanayi Toplumunda Din I”, Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sayı 3.

Günay, Ünver (1998). *Din Sosyolojisi*, İstanbul: İnsan Yayınları.

Karasar, N. (1994). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler*, Ankara: Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.

Kaptan, S. (1989). *Bilimsel Araştırma Teknikleri ve İstatistik Yöntemleri*, Ankara: Tekışık Matbaası.

Öztürk, A. Osman: (1996). Song 2000« ve Türk İşçilerinin Yarattığı Türküler. Konya Postası.

Öztürk, A. Osman: (2001). Alamanya Türküleri. Türk Göçmen Edebiyatının Sözlü/ Öncü Kolu, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları: 2717, Kültür Eserleri: 322. 302 sayfa. Resim ve Grafik ve tablolu

Perşembe, E (2006). Almanya’da Türk Varlığının Bugünkü Görünümü ve Geleceği. İstanbul: Türk Yurdu, Nisan 2006, Sayı: 224 (80-84 s.).

Reinhard, Ursula (1987). Türkische Musik: ihre Interpreten in West-Berlin und in der Heimat. Ein Vergleich. Berlin: Jahrbuch für Volksliedforschung, 32. Jg, , S. 81-92.

Uludag, Süleyman (1976). *İslam Açısından Musiki ve Sema*’, Bursa: Uludağ Yayınları.

Vural, Yıldırım (2003). “Sufi Müziği- Kavval Müziği-1”, İstanbul: *İnsancıl Dergisi*, 2003-4.

Wallraff, Günter (1986). “Ganz Unten”, Çev.Osman Okkan, İstanbul: Milliyet Yayınlar

Weber, Max (1998). *Sosyoloji Yazıları*, Çev. Taha Parla, İstanbul: İletişim Yayınları, İstanbul.

Yıldırımoğlu, Hakan (2005). “Uluslararası Emek Göçü, Almanya’ya Türk Emek Göçü”, İstanbul: Kamu-İs; C:8, S: 1

b) Süreli Yayınlar

Cengiz, Recep, (2011). Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt: 4 Sayı: 18

c) Tezler

Boz, Mustafa (1996). Almanya'daki Türk İşçilerinin Sorunlarını Dile Getiren Türkü Metinleri. Bitirme Tezi [Abschlußarbeit], Konya: Selçuk Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü

Güven, Murat (1996). Almanya'daki Türk İşçilerinin Eğitim Eksikliğinden Kaynaklanan Sorunlar. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Hell, Matthias (2002). Ausländer Integration in der BRD, Munchen: Ludwig Maximilians Universität (Magister Arbeit)

Post, Uli (2000): Almanyadaki Müslümanların Durumuna Genel Bakış, Almanya'daki Müslümanların Yaşamı, Bonn: Ed.

d) İnternet Kaynakları

<http://www.ntvmsnbc.com/news/135655.asp>
Erişim Tarihi: 2013

<http://nukhetisikoglu.blogspot.com.tr/2012.08.01.archive.html>
Erişim Tarihi: 1.8.2012

<http://gorunumgazetesi.net/yasam/misafirlikten-ev-sahipligine>
Erişim Tarihi: 2013

<http://nukhetisikoglu.blogspot.com.tr/2012.08.01.archive.html>
Erişim Tarihi: 01.08.2012

<http://www.ntvmsnbc.com/id/25167212/>
Erişim Tarihi: 25.6.2012

<http://www.yenihayat.de/politika/geldik-kaldik-buraliyiz>
Erişim Tarihi: 14.05.2012

http://smegilmezer.blogspot.de/2013_11_01_archive.html
Erişim Tarihi: 01.11.2013

<http://www.dipsahaf.com/cem-karaca>
Erişim Tarihi: 2011

<http://www.ozanmuezikeyi.com/tr/>
Erişim Tarihi: 11.03.2012

<http://www.ozanmuezikeyi.com/tr/category/bildergalerie/>
Erişim Tarihi: 11.03.2012

7. EKLER

Ek A: Görseller

Şekil A.1: Darmstadt Korusu

Şekil A.2: INIMB Gelsenkirchen Konseri

Şekil A.3: INIMB Gelsenkirchen Konseri

Şekil A.4: INIMB Gelsenkirchen Konseri

KREFELD
Türk Müziği Topluluğu
Krefelder Chorensemble der Türkischen Musik

KONZERT
der Türkischen Klassischen Musik
mit Musikern vom Künstlerensemble des Staatsfernsehens und
-rundfunks TRT der Türkischen Republik

Dirigent & Leiter : Haluk Yücel
Moderation : Nilgün Cıvgın
Konuk Sanatçı : Tuğçe Pala
(TRT Istanbul Radyo Ses Sanatçısı)

Sonntag, 25. Mai 2014
Beginn: 19:00 Uhr / Einlaß: 18:00 Uhr

Seidenweberhaus GmbH
Theaterplatz 1, 47798 Krefeld
Abendkasse: 20,00 €
Vorverkauf : 18,00 €

Ticket-Hotline : 0172 953 73 13
Kinder unter 10 Jahren bitten wir, nicht mitzubringen

Şekil A.5: Krefeld Türk Müziği Topluluğu Mayıs 2014 Konser Afışı

Şekil A.6: Oberhausen Türk Halk Müziği Etkinliği

 Türkiye Cumhuriyeti
Essen Başkonsolosluğu Himayelerinde
Unter der Schirmherrschaft des Türkischen
Generalkonsulates der Republik Türkei in Essen

TEM Türk Halk Müziği Korusu
İlkbahar Konseri

TBZ Türkischer Volksmusikchor
Frühlingskonzert

Davetiyeli Katılım
Teilnahme mit Einladung

24.06.2011 - 20.00

Türk Eğitim Merkezi
Türkisches Bildungszentrum
Westhoffstr. 22, 44145 Dortmund

Şekil A.7: T.C. Essen Başkonsolosluğu'nun Himayesinde Gerçekleşen Konser

 Türkiye Cumhuriyeti
Essen Başkonsolosluğu'nun Himayelerinde

 ESSEN

Göçün 50. Yılı Münasebetiyle

KONFERANS

ÇOKKÜLTÜRLÜ TOPLUM: KÜLTÜR, SİYASET VE EĞİTİM

AÇILIŞ KONUŞMASI:
Dr. Hakan Akbulut
Türkiye Cumhuriyeti Essen Başkonsolosu

KONULAR	KONUŞMACILAR
"Kişilik ve Kimlik"	Prof. Dr. Ali Osman Gündoğan Muğla Üniversitesi Öğretim Üyesi
"Türk İnsanı ve İnsani Değerler"	Dr. Mestan Yayman Muğla İli Vali Yardımcısı
"Çokkültürlülük ve Siyaset"	Yrd. Doç. Dr. Ramazan Günlü Muğla Üniversitesi Öğretim Üyesi
"Çokkültürlülük ve Eğitim"	Serdar Yüksel KRV Eyalet Parlamento Milletvekili

24.06.2011 - 17.00
Türk Eğitim Merkezi
Westhoffstr. 22, 44145 Dortmund

 AKBANK N.V.
The Netherlands
Essen Branch

AKBANK'ın Değerli Katkılarıyla

Şekil A.8: T.C. Essen Başkonsolosluğu himayesinde Dortmund'da gerçekleşen "Çok Kültürlü Toplum: Kültür, Siyaset ve Eğitim" konulu Konferans'tan, 24.06.2011

LBÖLÖM / I. TEL

Hüzzam Fasıl

Devr-i Kebir	Hüzzam Peşrevi	Osman Bey
Ağır Aksak	Sabrımı Gamzelecin	Bimen Şen
Sengin Semai	Sen Sanki Baharın Gülünün	Musa Süreyya Bey
Curcuna	Küşâde Tâli'im Hem Bahtım Uygun	Şevk i Bey
Aksak	Adanın Yeşil Çamları	Şükürü Tunar
Aksak	Bilirim Daha Sen	Bimen Şen
Aksak	Arabaya Taş Koydum	İstanbul Türküsü
Düyek	Aşkın Beni Durmaz Yakar (Solist: Nagihan Aksel)	Sadettin Kaynak
Düyek	Dönülmez Akşamın Ufkundayız (Solist: Semir Sürmelioğlu)	Münir Nureddin Selçuk
Acemkündi Makamı Ara Taksimi (Keman: Ahmet Meter)		
Ağır Aksak	Sevdi Gönüm Ey Melek Sima Semi (Solist: Fulya Görükam)	Nikağos Ağa
Semai	Ne Çıkar Bahtımızda	Gündoğdu Duran
Aksak (Yürük)	Gidişin Ecel Gibi	İlgün Soysev
So fyan	Yar Peşinde Koşa Koşa Yoruldum (Solist: Yasemin Uçdu)	Zeki Duygulu
Rast Makamı Ara Taksimi (Keman: Fevzi İptaş)		
Düyek	Sensiz Kalan Gönümde (Solist: Necla Dolap)	İrfan Özbakar
Semai	Şarkımı Senin İçin	İrfan Özbakar
So fyan	Yemenimde Hare Var	İstanbul Türküsü
So fyan	Beyoğlu'nda Gezersin	İstanbul Türküsü

Şekil A.9: Konser Programı Krefeld

II. BÖLÜM / II. TEİL

Değişmeli Üstül	Nihavend Saz Eseri (Aşka Doğru) (Intro: Dilek Yüzlüer)	Haluk Yücel
Düyek	Tac Olsan Başıma Takmayacağım (Solist: Nilgün Bul)	Sadeddin Öktenay
Düyek	Yine Hazan Mevsimi (Solist: Hamdi Taner Korhan)	Şekip Ayhan Özsık
Semai	Fikrimden Geceler (Ayrılık) (Solist: Tülay Uçar)	Azeri Türki
Sofyan	Yalnızam Yalnız (Öyünme)	Tevfik Guliyev
Semai	Kalbe Dolan O İlk Bakış (Solist: Leyla Karadağ)	Erol Sayan
Semai	Sizden Biri	Erol Sayan

ÖZEL BÖLÜM

TRT İSTANBUL RADYOSU SES SANATÇISI

TUĞÇE PALA

Sofyan	Dertli Ne Ağlayıp Gezersin	Erol Sayan
Sofyan	Odasına Girdim Fincan Elinde	İstanbul Türküsü
Aksak	Bu Akşam Gün Batarken Gel	Tatyos Efendi

Şekil A.9 (devam): Konser Programı Krefeld

Şekil A.10: Krefeld Türk Müziği Topluluğu Haluk Yücel, Dilek Yüzlüer Konseri Sonrası Sabah Gazetesi Haberi (15.06.2013)

Şekil A.11: Krefeld Türk Müziği Topluluğu Konseri Sonrası Rheinsche Post 17.06.2013

Şekil A.12: Türk Müziği ve Batı Müziği Konseri 22.02.2014 Volkshochschule Krefeld Westdeutsche Zeitung 19.02.2014

Şekil A.13: Krefeld ve Çevresi Alevi Kültür Merkezi (KR-AKM)20. Yıl Şenliği ve Kardeş Türküler Konser Afışı

Şekil A.14: Leverkusen Musiki Cemiyeti Konseri Post Gazetesi 17 Nisan, 2014

Şekil A.15: Duisburg Trabzonlular Dernegi Karadeniz Korosu, Wesel-25.12.2013

Şekil A.16: Neuss Türk Sanat Müziği Korosu Konseri. Aralık 2011

Şekil A.17: Neuss Türk Sanat Müziği Korosu Konseri. 10. Yıl Konseri

Şekil A.18: Neuss Türk Sanat Müziği Korusu Konseri Essen 2012

Gelsenkirchen
Türk Sanat Müziği Korusu
ve
T.C. Kültür Bakanlığı Sanatçıları Katılımları ile
Ali Şenozan
Özel Konseri

Sanat Yürütmeni: Haluk Yücel

10.05.2008
Salona Giriş: 19.00
Baskılar: 20.00
Yer: Mathias-Jakobs-Stadthalle
Friedrichstr. 53
45964 Gladbeck

Folk Konseri Anlamına Gelen Müzisyenlerden
Ve Onların Anlamayan
Bir Özgü Anlamına
Çeviren
Folklor Konseri Organizasyonu

EMS
www.ems-g.com

IMMIGRANT
HESLER & BEHRETTEN
KINGLINGSGLASSE
Herunter: 00 3
40984 Gladbeck

FORTUNA
WINTERTAGEN
www.fortuna-wintertagen.de

WINTERTAGEN
www.wintertagen.de

TELEKOM
www.telekom.de

Şekil A.19: Gelsenkirchen Türk Sanat Müziği Korusu Ali Şenozan Özel Konseri, 10.05.2008

Schulstr. 34, Herzogenrath-Kohlscheid
08.12. 16 - 22 h Kaffee- u. Tanznachmittag

Begegnungszentrum St. Hubertus,
Kronenberg 127, 52074 Aachen

Jeden Mi. 10 - 12 h Karten und
Klößen **Jeden Di. 09 - 12 h** Sprechstunde
mit Marianne Kruit **20.12. 13 - 20 h** Weih-
nachtsfeier, vorher hl. Messe mit Domvikar
Reudenbach **27.12. 13 - 17.30 h**
Jahresausklang mit Ulla Beer. Weitere
Termine unter Tel.: 0241-70 72 43

M. Dawo-Lolias 13.12. Adventsteier nur die
Senioren der Gemeinde **Jeden Mi. von**
11 - 12 h Seniorengymnastik mit Dorothee
Scheins, Info bei I. Stork, Tel.: 0241-149 92

AWO Burtscheider Stube,
Bayernallee 3/5 Alle Termine beginnen
um 13 Uhr z.B. Jeden Montag
Gemütlicher Nachmittag mit
verschiedenen Programmpunkten
Jeden Freitag Singen. Weitere Termine
unter Tel.: 0241-6 93 34

Türkischer Musikchor NRW • Neujahrskonzert in Aachen (Dirigent: Mustafa Alp Ataç)

15. 12. 2012, 19:30 Uhr RWTH Aachen (Hauptgebäude)
Münchner Halle, Templergraben 55, 52062 Aachen

Tickets:

VVK 10 € / 15 €
AK + 3 €

Ticket-Vorverkauf:
Kosmetikstudio Leyla
Elsaßstraße 19
Tel.: 0241 / 701 591 60

Reisebüro Gökgöz
Hansemannplatz 1
Tel.: 0241 / 47 44 40

Şekil A.20: Kùltürlerarası Müzik ve Sahne Sanatları Enstitüsü NRW Türk Müziği Korusu
Konser Bileti

Şekil A.21: Kùltürlerarası Müzik ve Sahne Sanatları Enstitüsü NRW Türk Müziği Korusu
Mehmet Akif Ersoy Özel Konseri

Şekil A.22: Duisburg Alevi Derneği Müzik Çalışmaları (Halk Oyunları)

Şekil A.23: Duisburg Gülnihal Tasavvuf Müziği Korusu Sahne Resimi

Şekil A.24: Oberhausen Türk Birliği Türk Müziği Topluluğu Halk Oyunları Gösterisi

Şekil A.25: Dortmund Türk Eğitim Merkezi Müzik Çalışmaları

Şekil A.26: Dortmund Türk Sanat Müziği Korusu Konser Afişi.12.2013

Şekil A.27: Dortmund Türk Sanat Müziği Korusu Konser Haberi

Ek B: ANKET FORMLARI

Bu anket Almanya'nın Kuzey Ren Vestfaylen (NRW) bölgesinde musiki çalışmalarını sürdüren 21 dernek ve cemiyetin müzik yaşamlarına ilişkin tutumlarını incelemek için yapılmaktadır. Böylelikle araştırmaya katılan tüm müzik severlerin müzikle ilişki derecesini belirleyip kendilerini hangi tür müzikle ifade ettiklerini araştırmış olmaktadır.

Anket için isimlerinizi yazmanıza gerek bulunmamaktadır. Cevaplar için önerdiğimiz seçeneklerden birden fazlasını tercih durumunda lütfen sizin için en uygununu işaretleyiniz.

Anketimize katıldığınız ve bu ilmi çalışmaya yardımcı olduğunuz için teşekkür ederiz.

Haluk Yücel
Haliç Üniversitesi

1. Cinsiyetiniz
 Kadın
 Erkek
2. Yaşınız
 13-21
 22-30
 31-39
 40-49
 50-59
 60-69
 69 ve yukarısı
3. Çocukluğunuzun Geçtiği Yerleşim Yeri
Akdeniz Bölgesi
 Köy
 İlçe
 Şehir
Karadeniz Bölgesi
 Köy
 İlçe
 Şehir
İç Anadolu Bölgesi
 Köy
 İlçe
 Şehir

Marmara Bölgesi

- Köy
- İlçe
- Şehir

Doğu Anadolu Bölgesi

- Köy
- İlçe
- Şehir

Güney Doğu Anadolu Bölgesi

- Köy
- İlçe
- Şehir

Trakya Bölgesi

- Köy
- İlçe
- Şehir

Yurtdışı

- Köy
- İlçe
- Şehir

4. Aile İçi Durumunuz
- Anne
 - Baba
 - Çocuk
 - Büyükanne
 - Dede
 - Tek Yaşayan-bekâr
5. Gelir Durumunuz (Yıllık Bin Euro)
- 1-10
 - 10-20
 - 20-30
 - 30-40
 - 40 ve üstü
6. Öğrenim Durumunuz
- Yüksek Öğrenim
 - Lise
 - Ortaokul
 - İlkokul
 - Okumadım

7. Mesleğiniz
 Öğretmen
 Doktor
 Mühendis
 Esnaf
 İşçi
 Lise Öğrencisi
 Üniversite Öğrencisi
 Teknisyen
 Emekli
 İşveren
 Güzel Sanatlar Mensubu
 Ev Kadını
 İşsiz
 Diğer
8. Müzikle İlgili Düzeyiniz
 Mesleğimdir
 Amatör Müzisyen
 Sıklıkla Dinlerim
 Ara sıra Dinlerim
9. Hangi tür müzik tercih edersiniz?
 Türk Sanat Müziği
 Türk Halk Müziği
 Klasik Batı Müziği
 Pop Müziği
 Arabesk
 Hiphop Tarzı
 Sufi- Tasavvuf Müziği
 Caz
 Rock Müzik
 Hafif Müzik
 Hepsini Dinlerim
10. Türk Sanat Müziğinden hoşlanma sebebinin hangisidir?
(Hoşlanmıyorsanız diğer soruya geçiniz)
 Beni yansıtıyor
 Sözlerini seviyorum
 Kültürümüzün bir ürünü
 Ritim ve melodik yapı çok güzel
 Beni dinlendiriyor
 Hepsi
11. Türk Sanat Müziğinden hoşlanmama sebebiniz hangisidir?
 Sıkıcı geliyor
 Melodik yapısını sevmiyorum
 Sözlerini tam anlamıyorum
 ilkel

12. Türk Halk Müziğinden hoşlanma sebebiniz hangisidir?
(Hoşlanmıyorsanız diğer soruya geçiniz)
 Milli müziğimiz olması, özkültür
 Sözleri samimi
 Ritim ve melodiler güzel
 Dinlendiriyor
 Beni yansıtıyor
13. Türk Halk müziğinden hoşlanmama sebebiniz hangisidir?
 Sıkıcı
 Yöresel
 Sade ve melodiler hep tekrar
 İlkel
 İlgilenmiyorum
14. Dini müzikten hoşlanma sebebiniz hangisidir?
(Hoşlanmıyorsanız diğer soruya geçiniz)
 Huzur veriyor
 Milli kimliğime uygun
 Dini heyecan ve zevk veriyor
 Günah değil
 Hepsi
15. Tasavvuf müziğinden hoşlanmama sebebiniz hangisidir?
 Sıkıcı
 Melodik yapı güzel değil
 Dini içerikli olduğunu sanmıyorum
 İlkel
 İlgim yok
16. Pop müziğinden hoşlanma sebebiniz hangisidir?
(Hoşlanmıyorsanız diğer soruya geçiniz)
 Beni yansıtıyor
 Çağa uygun
 Ritim ve melodiler etkiliyor
 Klipler etkiliyor
 Popüler müzik
17. Arabesk müziğinden hoşlanma sebebiniz hangisidir?
(Hoşlanmıyorsanız diğer soruya geçiniz)
 Beni yansıtıyor
 Dinlendiriyor
 Sazları çok zengin
 Sözleri çok etkileyici
 Sıkıntılarımı tercüman oluyor

18. Arabesk müzikten hoşlanmama sebebiniz hangisidir?
() Sıkıcı
() İlkel
() Olumsuzluk hissi veriyor
() Beni yansıtmıyor
() İlgilenmiyorum
19. Hip-hop tarzı müzikten hoşlanma sebebiniz hangisidir?
() Hayat tarzım
() Ritimleri güzel
() Sözleri beni etkiliyor
() Dinlendiriyor
20. Hip-hop müzikten hoşlanmama sebebiniz hangisidir?
() Kültürüme aykırı
() Gürültü verici
() Asla dinlemem tarzım değil
() İlgilenmiyorum
21. Klasik müzikten hoşlanma sebebiniz hangisidir?
() Çok sesli bir sistem
() Modern müzik
() Kültürlü insanlar dinliyor, eğitilmiş olduğumu hissediyorum
() Dinlendiriyor
22. Klasik müzikten hoşlanmama sebebiniz hangisidir?
() Kültürüm dışı bir müzik
() Çoksesli müziği sevmem
() Tesir etmiyor beni
() İlgilenmiyorum
23. İslam dinini nerede öğrendiniz?
() Yükseköğrenim, ilahiyat, enstitü
() İmam hatip okulları
() Kur'an Kursu ve cami
() Aile ve çevre
() Bakım evleri
() Özel
() Öğrenci yurtları
() Dini bilgim yok
() Cevapsız
24. Ailenizden din eğitimini ne derece aldınız?
() Gerektiği kadar
() Yeteri bilgi verilmedi
() Ailemin ilgisi yoktu
() Ailemin dini zayıftı
() Dini yoktu

25. Allah'a inanç durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?
 İnanıyorum
 Şüphelerim var
 İlgilenmiyorum
 İnanmıyorum
 Cevapsız
26. Namaz kılıyor musunuz?
 Beş vakit
 Ara sıra
 Cuma(erkek)
 Bayramlar
 Kılmam
 Cevapsız
27. Oruç tutuyor musunuz?
 Kendimi bildim bileli tutarım
 Ara sıra tutarım
 Son yıllarda tutmuyorum
 Oruç tutamıyorum (hastalık, çalışma durumu)
 Gerekli bulmuyorum
28. Hangi müzik türü dini duygularınızı uyandırıyor?
 Tasavvuf-sufi müzik
 TSM
 THM
 Klasik Batı
 Kilise
 Bektaşî ezgileri
 Alevî deyişleri
 Pop
 Arabesk
 Cevapsız
29. Ezan ve mevlid hakkında ne düşünüyorsunuz?
 Nağmeleri heyecan veriyor
 Dini yönümü kuvvetlendiren bir havaya kapılıyorum
 Müzik olarak hoşlanmıyorum
 Rahatsız edici
 Fikrim Yok
30. Müzik dinlerken ezan okunsa nasıl tepki verirsiniz?
 Müziği kapatır ezanı dinlerim
 Açık olan müziğin sesini kısarım
 Müziği dinlerim
 Ezan güzel okunursa onu dinlerim
 Cevapsız

31. Mevlevi ve sema hakkında ne düşünüyorsunuz?
 Hoşlanıyorum
 Maneviyatımı etkiliyor
 Müzik ve dansı hoşuma gidiyor
 Dini içeriğinin olduğunu düşünmüyorum
 Dinimize aykırı buluyorum
 Cevapsız
32. Cem evlerindeki müzik hakkında ne düşünüyorsunuz?
 Müzik ve dansı hoşuma gidiyor
 Dini içeriğinin olduğunu düşünmüyorum
 İçerik olarak olumlu buluyorum
 Her yönüyle dinimize aykırı
 İbadet olarak görüyorum
 Cevapsız
33. Geleneksel müziğimiz nereye gidiyor?
 Yozlaşıyor
 Geleneksel müziğimize ilgi artıyor
 Anne- babalarımız zamanından çok daha geri
 Destek gelirse eski değerini yakalar
 Hiçbir fikrim yok
34. Yaşadığınız bölgede müziğe yeteri kadar değer veriliyor mu?
 Evet
 Hayır
 Reklamı iyi yaparsak
 Dinleyici bulmada zorluk çekiyoruz
35. Korunuz ve ya derneğiniz devletten destek görüyor mu?
 Evet
 Hayır
 Sadece çalışma yeri veriliyor
 Salonumuzu kendimiz karşılıyoruz
36. TC. Başkonsoloslukları destek veriyor mu?
 Hayır
 Sadece konserlere geliyorlar
 Bağlantımız yok
 Sponsor konusunda destek oluyorlar
37. Aile fertlerinizden başka koroya katılan var mı?
 Hayır
 Aile büyüklerim
 Eşim
 Çocuklarım

38. Çocuk koroları hakkında ne düşünüyorsunuz?
 Bulduğum şehirde çocuk korusu yok
 Müziğimizin devamlılığı için gerekli
 Çocukların ruhsal ve sanatsal olarak ihtiyacı var
 Hiçbir fikrim yok
39. Tv’lerde Müzik dinler misiniz?
 Evet, çok sık
 Zaman zaman
 Denk geldikçe
40. Herhangi bir çalgı çalıyor musunuz?
 Evet
 Hayır
 Amatörce evet
41. Çalışıyorsanız hangi çalgı?
 Bağlama
 Ud
 Keman
 Kanun
 Ritim sazlar
 Klavye, org
 Gitar
 Diğer sazlardan
42. Klasik Batı müziği konserlerine gider misiniz?
 Evet
 Hayır
 Hiç gitmedim
 Sıkıcı buluyor dinlemiyorum
 Düzenli konserlere giderim
43. Alman ya da yabancı diğer korolarla işbirliği içinde çalışmalar yaptınız mı?
 Evet
 Hayır
 Hiç düşünmedim
44. Anket ile ilgili görüşleriniz varsa lütfen buraya yazınız.
45. Anketi olumlu buluyorsanız gerekçeniz nedir?
46. Anketimizde gördüğünüz olumsuz yanları varsa lütfen yazınız.
47. Türk müziğinin gelişmesi için düşünceleriniz varsa aşağıya yazınız.

Çocuklara Yöneltilen Sorular

- 1- Hangi tür müzikten hoşlanıyorsun?
- 2- Ailende koroya katılan varmı?
- 3- Bir müzik aleti çalıyor musun?
- 4- Ne kadar süredir koroya katılıyorsun?

8. ÖZGEÇMİŞ

1979 Merzifon/Amasya'da doğdu ve ilk, orta ve lise eğitimini Merzifon'da tamamladı.

Samsun 19 Mayıs Üniversitesinde lisans eğitimini, Almanya Münster Üniversitesi ve Haliç Üniversitelerinde Yüksek lisans eğitimini tamamladı. 2012 Haliç Üniversitesinde sanatta yeterlik çalışmasına başladı.

2007-2010 yılları arası AWO kurumunda Türk müziği üzerine çalışmalar yaptı ve kurduğu korolarla konserler verdi. 2010-2013 yılları arasında Frankfurt Goethe Üniversitesinde Türk müziği konularında dersler vermiştir. Akademik dergilerde çok sayıda makalesi yayımlanmış ve 2 kitabı basılmıştır.

2014 yılından bu yana Kültürlerarası Müzik ve Sahne Sanatları Enstitüsünde müdür olarak görev almaktadır.